

ГАРЧИГ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

67.	Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай		238

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

68.	“Улсын Их Хурлын даргын ажлын хэсгийн орон тоог батлах тухай” тогтоол хүчингүй болсонд тооцох тухай	Дугаар 02	238
69.	Төрийн албаны зөвлөлийн даргын үүрэгт ажлаас чөлөөлөх тухай	Дугаар 03	239
70.	Төрийн албаны зөвлөлийн даргыг томилох тухай	Дугаар 04	239

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

71.	Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө батлах тухай	Дугаар 120	240
72.	Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай	Дугаар 145	352
73.	Төрийн байгууллагын цахим мэдээллийн санг “Үндэсний дата төв” УТҮГ-г шилжүүлэн байршуулах тухай	Дугаар 146	356

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2013 оны 01 дүгээр
сарын 17-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.9 дэх хэсгийг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“6.9.Дор дурдсан тохиолдолд гишүүний бүрэн эрхийг түдгэлзүүлэх саналыг Улсын ерөнхий прокурор Улсын Их Хуралд оруулах бөгөөд Улсын Их Хурал гишүүний бүрэн эрхийг түдгэлзүүлэх эсэхийг шийдвэрлэнэ:

6.9.1.гэмт хэрэг үйлдэж байхад нь буюу хэргийн газарт нотлох баримттайгаар баривчилсан.”

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2013 оны 01 дүгээр сарын 17-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2013 оны 01 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Дугаар 02

Улаанбаатар
хот

“Улсын Их Хурлын даргын ажлын хэсгийн орон тоог батлах тухай” тогтоол хүчингүй болсонд тооцох тухай

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.“Улсын Их Хурлын даргын ажлын хэсгийн орон тоог батлах тухай” Улсын Их Хурлын 2004 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 36 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2.Энэ тогтоолыг 2012 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдөр баталсан Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2013 оны 01 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Дугаар 03

Улаанбаатар
хот

Төрийн албаны зөвлөлийн даргын үүрэгт ажлаас чөлөөлөх тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Өөрийнх нь хүсэлтийг харгалзан Дорждамбын Зүмбэрэлхамыг Төрийн албаны зөвлөлийн даргын үүрэгт ажлаас чөлөөлсүгэй.

2.Энэ тогтоолыг батлагдсан өдрөөс нь эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2013 оны 01 дүгээр
сарын 10-ны өдөр

Дугаар 04

Улаанбаатар
хот

Төрийн албаны зөвлөлийн даргыг томилох тухай

Төрийн албаны тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.7 дахь хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Төрийн албаны зөвлөлийн даргаар Балтавын Цогоог томилсугай.

2.Энэ тогтоолыг батлагдсан өдрөөс нь эхлэн дагаж мөрдсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

З.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2012 оны 11 дүгээр
сарын 3-ны өдөр

Дугаар 120

Улаанбаатар
хот

Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө батлах тухай

“Монгол Улсын Засгийн газрын 2012-2016 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Улсын Их Хурлын 2012 оны 9 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 37 дугаар тогтоолын 2.1-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. “Монгол Улсын Засгийн газрын 2012-2016 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”-г хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг хугацаанд нь шуурхай хэрэгжүүлж, хяналт тавьж ажиллан, хэрэгжилтийн явцад жил бүрийн 6, 12 дугаар сарын байдлаар хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, дүнг Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газарт ирүүлж байхыг Засгийн газрын гишүүд, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Н.АЛТАНХУЯГ

**МОНГОЛ УЛСЫН САЙД,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА**

Ч.САЙХАНБИЛЭГ

Засгийн газрын 2012 оны 120 дугаар
тогтоолын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2012-2016 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан зорилт	Арга хэмжээний дугаар	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Хэрэгжүүлэх байгууллага			Хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр /сая төгрөг/	Хүрэх түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт
					Үндсэн хэрэгжүүлэгч байгууллага	Хамтран хэрэгжүүлэгч байгууллага	Бусад оролцогч байгууллага		
НЭГ. АЖИЛТАЙ, ОРЛОГОТОЙ МОНГОЛ ХҮН									
1.	Бизнесийг дэмжсэн татварын хоёр дахь үе шатны шинэчлэлийг хийх		Татварын шинэчлэлийн хүрээнд Татварын ерөнхий хууль, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай, Жийгт хэмжээний ажил, үйлчилгээ эрхлэгч этгээдийн орлогын албан татварын тухай, Өв залгамжлал, бэлэглэлийн албан татварын тухай, Нэмэгдсэн өргийн албан татварын тухай, Хууль дэмжлэг, өөрчлөлт оруулах тухай, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловруулна	2012-2014	СЯ			Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.	
		2	Уул уурхай, ашигт малтмал, нефтийн бүтээгдэхүүний илмэрт, газрын тосны экспор, Үргэн холбооны операторын үйлчилгээ, архи, спир, тамхи үйлдвэрлэх зэргээс, буцад, сааларт үйл ажиллагаа явуулах үйлдвэрлэлийн салбар, ахуйн 123 тэрбум төгрөгтэй туслах ажил, нэгжийн төсөвт төлсөн орлогын албан татварын 90 хувийг буцаан олгох чиглэлээр Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хууль, Жийгт, дунд үйлдвэрийн тухай, Хоршооны тухай хуульд холбогдох нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.	2013	ЭЗХЯ	УХААЯ СЯ БХБЯ		Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.	

	Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.		ССАЖЯ	СЯ	2012-2016	Биеийн тамир, спорт, соёл, урлагийн салбарт оруулсан хөрөнгө оруулалт болон ивээн тэтгэсэн хөрөнгийг татавараас хөнгөлөх, чөлөөлөх, урамшуулах эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	3
	Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.	УХААЯ ЭЗХЯ	СЯ		2013-2014	Шинээр ашиглалтад орсон жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээний газар, жөдөө аж ахуйн хөршөөдийг 1-1.5 жил хүртэл хугацаанд аж ахуйн нэгжийн орлогын болон нэмэгдсэн өргийн албан татавараас чөлөөлж, хөнгөлөх, үзүүлэх асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.	4
	Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.	ЭЗХЯ УХААЯ ЗТЯ	СЯ		2013-2014	Газрын тос боловсруулах эрх хайлах гэн үйлдвэрлэх төмөр зам барих, машины үйлдвэр зэрэг стратегийн аж хөлболол бүхий томоохон үйлдвэр, байгууламжийг барих зорилгоор импорттоор оруулж ирсэн тоног төхөөрөмжид ногдох гаалийн албан татварыг хөнгөлөх, асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.	5
	Гэрээгүүдийг шинэчилж, хүчингүй болгосон	ХЗЯ	ЭЗХЯ	Монголбанк	2013-2015	Гадаад улстай байгуулсан давхар татварын гэрээг Монгол Улсын эрх ашигт нийцүүлэн шинэчлэх, эсхүл хүчингүй болгоно.	6
2.	Зээлийн хүүг бууруулж нэг оронтой тоонд оруулах	ЭЗХЯ СЯ УХААЯ БХБА	Монголбанк		2013-2015	Зээлийн хүү бууруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлэн, нэг оронтой тоонд оруулна.	1
		СЯ ЭЗХЯ ЗХ	Монголбанк		2012-2016	Монголбанкны Ерөнхийлөгч, Сангийн яам, Эдийн засгийн хөлийн сайдын хамтарсан тушаалаар батлагдсан "Зээлийн хүү буурах зах зээлийн орчныг бүрдүүлэх хөтөлбөр" - ийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2
		МӨХ	Монголбанк		2013-2014	"Төрөөс мөнгөний борловын талаар 2013 онд баримтлах үндсэн чиглэл"-ийн хүрээнд банкны эрсдэлийг бууруулах, улмаар зээлийн хүү буурах төлөвөлгө бүрдүүлэх зорилгоор банкны хөрөнгийн эрх зүйн орчныг шинэчлэнэ.	3
3.	Орон сууцны зээлийн тогтолцоог шинэчлэх	ЭЗХЯ СЯ Монголбанк	БХБА	Монголбанк	2012-2013	Орон сууцны санхүүжилтийн нэгдсэн стратеги боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	1
		ЭЗХЯ СЯ ХЗЯ	Монголбанк		2012-2014	Орон сууцны санхүүжилтийн асуудлыг зохицуулсан хуулийн төсөл боловсруулна.	2
		ЭЗХЯ УСХ	БХБА	Монголбанк	2013-2016	Орон сууцны эрэлт, нийлүүлэлтийн нэгдсэн судалгаа хийж, мэдээллийн сан байгуулан ажиглуулна.	3
		АНЗД	МӨХ	АНЗД	3.000.0 Улсын төсөв	Мэдээллийн нэгдсэн сангай болсон байна.	

				2012-2013	БХБЯ	ЭЗХЯ СЯ Монголбанк	АНЗД	10,000.0 Улсын төсөв АХБ	Иргэд орон сууц хөнгөлөлттэй үнээр худалдан авах нөхцөл бүрдэх, зээлийн баталгааны сангай болсон байна.
				2013-2016	БХБЯ	ЭЗХЯ СЯ Монголбанк	АНЗД	10,000.0 Улсын төсөв	Орон сууцны дэмжих сан байгуулгдсан байна.
				2012-2015	БХБЯ	Төрийн байгууллага	XX		Хөнгөлбөр хэрэглэж дууссан байна.
				2012-2016	БХБЯ		НЗД XX	57,600.0 Улсын төсөв	1000 айлын орон сууцныг ашигталдад оруулсан байна.
4.	Ажлын байр шинээр бий болгох хөнгөлбөр хэрэгжүүлэх			2012-2016	ХЯ				Хөнгөлбөрийг хэрэгжүүлсэн байна.
5.	Инфляцид хөнгөлдөх бус зохицуулдаг тогтолцоонд шилжих			2012	ЭЗХЯ	УУЯ			Компаниудад дэмжлэг үзүүлсэн байна.
1		Гагарын тосны бүтээгдэхүүний үнийг тогтворжуулах зорилгын хүрээнд бусад орны сайн туршлагыг импортолж, хөгжүүлдэг хөнгөлбөрийг судалж, компанийн болрохыг дэмжлэг үзүүлж, Гагарын тосны бүтээгдэхүүний үндэсний үйлдвэр байгуулна.		2013	ЭЗХЯ	УУЯ			Үйлдвэр баригдсан байна.
2		Гагарын тос, гагарын тосны бүтээгдэхүүн импортолж урт хугацааны худалдааны гэрээг ОХУ болон холбогдох бусад улстай байгуулна.		2013	ЭЗХЯ	УУЯ			Гэрээгүдийг байгуулсан байна.
3		Гагарын тосны бүтээгдэхүүн импортолж компаниудтай хамтран 60-90 хоногийн нөөц бүрдүүлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.		2012-2016	УУЯ				Гагарын тосны 60-90 хоногийн нөөцтэй болсон байна.
4		Импортоор оруулж байгаа хүнсний болон бусад бүтээгдэхүүнийг дотооддоо үйлдвэрлэх чиглэлээр төсөл боловсруулж хэрэгжүүлнэ.		2013-2015	ЭЗХЯ	УХААЯ БХБЯ			Хөнгөлбөр хэрэглэж эхэлсэн байна.
5		Дотоодын хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр үйлдвэрлэлийг дэмжих төсөл боловсруулж хэрэгжүүлнэ.		2013-2015	ЭЗХЯ	УХААЯ			Хөнгөлбөр хэрэглэж эхэлсэн байна.
6		Барилгын материалын импортыг бууруулж эх орондоо үйлдвэрлэдэг болох арга хэмжээ авна.		2013-2015	ЭЗХЯ	БХБЯ			Дотоодын үйлдвэрлэл өссөн байна.

	8	Инфляцийг төсөлөх, бодлогын шинжилгээг хийх загваруудыг хөгжүүлж, сайжруулна.	2012-2015	ЭЗХЯ	Монголбанк			Инфляци буурсан байна.
	9	Мөнгөний нийлүүлэлтэс хамааралтай инфляци өсөжөөс бусад тохиолдолд Төв банкны хүүг бууруулах механизмийг хэрэгжүүлнэ.	2013-2015	ЭЗХЯ	Монголбанк			
	10	Төгрөгийн гадаад валюттай харьцах ханшийн орлогын тогтолцоог зохицуулалттай ханшийн тогтолцоонд шилжүүлнэ.	2013	ЭЗХЯ	Монголбанк			
	11	Урд үйлдвэртэй, хүү багатай эздийн боллоосор борит эдийн засгийг дэмжих механизмийг ариглааны банкуудад бий болгох бодлого явуулна.	2012-2015	ЭЗХЯ	Монголбанк			Зам ашигтлагд орсон байна.
	12	Улаанбаатар-Заман-Үүдийн авто замыг тэргүүн ээлжинд ашигтлагд оруулж, Замын-Үүдийн хилийн боомтын нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлснээр инфляцийн зохимол хөөрөгдлийг бууруулна.	2012-2013	ЭЗХЯ	УХААЯ			Бүтээгдэхүүнд дийг бирхээр худалдаадаг болсон байна.
	13	Дотоодын үйлдвэрлэгчдийн хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг бирхээр борлуулах нөхцөлийг бүрдүүлж, бүтээгдэхүүний үнийн зохиомол өсөлтийг хязгаарлана.	2012-2013	ЭЗХЯ				Зохихуулалт бий болсон байна.
	14	Тулш, шатахуун, цөхилгаан эрчим хүч зэрэг бусад бараа, бүтээгдэхүүний үнэд шууд нөлөөлдөг суурь бүтээгдэхүүний үнийг төрөөс зохицуулдаг болгох бодлого явуулна.	2012-2013	ЭЗХЯ				
	15	Зарим бараа бүтээгдэхүүний үнэ тарифын зохицуулалтын талаар хуулийн төсөл боловсруулна.	2013	ЭЗХЯ				Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
	16	Ариглааны банкуудын завсал байлгах зорилготой эдийн засгийн өсөлтийг дэмжихэд чиглэсэн бонд худалдан авах чиглэлээр ашиглах өсүүдлийг судалж хэрэгжүүлнэ.	2013	ЭЗХЯ				Бонд худалдан авах зүйлн оршч бүрдсэн байна.
	1	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийг дэмжих хөтөлбөр батлан хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	БХБЯ	УХААЯ	ТББ XX	Хөтөлбөр хэрэгжж эхэлсэн байна.	
	2	Барилгын материалын нэр төрөл, эрэлт, нийлүүллийн судалгааг гарган мэдээллийн сан байгуулна.	2013-2014	БХБЯ	УХААЯ БШУЯ	ТББ XX	1,200.0 Улсын төсөв	Мэдээллийн сангай болсон байна.
	3	Барилгын түгээмэл тархалтай ашигт малтмалын үнийг болон тэдгээрийг ашиглах хураамж, төлбөрийн хэмжээг зохистой түвшинд тогтооно.	2013-2016	БХБЯ	УУЯ	НД УБ XX		Хураамж, төлбөрийн түвшинг тогтоосон байна.
	6.	Барилгын материалыг эх орондоо үйлдвэрлэдэг болгох						

7.	Экспортын нэг цонжны бодлого хэрэгжүүлэх	1	Эрдэс түүхий эдийн бичгийн эрх зүйн орчны бүрдүүлж хэрэгжүүлнэ. Олон Улсын зах зээлд Монгол Улсын брэнд бүтээгдэхүүн бий болгоно.	2012-2013	ЭЗХЯ	ХЗЯ УУЯ	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
		2		2012-2015	ЭЗХЯ	УХААЯ	Брэнд бүтээгдэхүүн бий болсон байна.
		3	"Оюуны өмчийн хөгжлийн сан" байгуулж, эдийн засгийн үр ашгитай оюуны өмчийг үндэслэлд нэвтрүүлэх, гадаад орнуудад хамгаалахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2014-2016	ОӨГ		Санг байгуулж, эдийн засгийн үр ашгитай оюуны өмчийг үндэслэлд нэвтрүүлсэн байна.
8.	Хилийн боомтын шинэчлэлийг хийх	4	Гаар зүйн, заалтын зохицуулалтаар дараах үндэсний боомлуудыг бүрдүүлж, үйлчилгээг ахиспортод гаргах эрх зүй, зохицуулалтын боломжийг бүрдүүлнэ.	2013-2016	ОӨГ		Үндэсний боомлоор ахиспортод гаргах эрх зүйн, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг ахиспортод гаргах боломжтой болсон байна.
		1	Замын-Үүд, Алтанбулаг, Ханги, Бичигт, Бургастай, Булган, Хаан, Залтэр боомтуудын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулна.	2013-2014	БХБЯ	СЯ ХЗЯ ЭЗХЯ	Ерөнхий төлөвлөгөөг баталж, хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.
		2	Замын-Үүд, Алтанбулаг, Гашуунсухайт, Шивээхүрэн, Боршоо, Бичигт, Ханги, Бургастай, Булган, Хаан, Залтэр боомтуудын батлагдсан хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу хэсэчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг үе шаттай боловсруулна.	2012-2015	БХБЯ	СЯ ЭЗХЯ ХЗЯ	Хэсэчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.
		3	Хилийн боомт дээр ажиллаж байгаа хилийн хяналтын байгууллагуудын зохион байгуулалтыг шинэчилнэ.	2013-2014	ЗГХЭГ	ЭЗХЯ СЯ ХЗЯ ИМЭГ	Хилийн хяналтын байгууллагуудын удирдлага зохион байгуулалт шинэчлэгдсэн байна.
		4	Улс бүс нутгийн боомт аймагын бэлтгэл ба хөрсөгч буюу боомтуудын шинэчлэлийг хийж, идэвхэн дэд бүтцийг цогцор нь барьж байгуулна.	2013-2015	ЭЗХЯ	БХБЯ ХЗЯ	Улсын төсөв Гадаад харьцааны тусламж
5	Гадаад худалдааг хөгсөөлөх шөжим нэг цонжны систем, тээвэр логистикийг хэрэгжүүлэхэд олон улсын хууль эрх зүйн хүрээнд хөрш орнуудтай хэлэлцэн тохиролцох зарчмаар шийдвэрлэнэ.	2012-2015	ЭЗХЯ	ГХЯ Холбогдох яам Агентлаг	Улсын төсөв		

9.	Хөрөнгийн биржийг шинэчлэх	1	Хөрөнгийн биржийн дэд бүтцийг бүрдүүлж, гадаадын ижил төрлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллах, мэдээлэл солилцох, арилжаа явуулах нөхцөлийг бүрдүүлж хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	ЭЗХЯ	МХБ	Хамтын ажиллагааг эхлүүлсэн байна.
10.	Банк санхүү, бирж, мэдээллийн технологи, амралт цэнгээний болон агаарын замын зангилаа төв байгуулах ажлыг эхлүүлэх	2	Хөрөнгийн бирж болон брокер, дилер компаниудын чадавхийг сайжруулах хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2013-2015	ЭЗХЯ СЯ	МХБ	Хөтөлбөр хэрэгжсэн байна.
1		1	Агаарын замын оновчтой огтлолцол дээр тусгай хуулийн зохицуулалттай банк, аялхүү, цонх, үндэслэлийн технологи, ажиллагаа, цонхныг үндэслэлээрээ зардал зангилаа төв байгуулах, хэрэгжүүлэх асуудлыг судалж зохицуулах үүрэг бүхий төслийн баг ажиллуулна.	2013-2014	ЭЗХЯ	ЭЗХЯ БХБЯ ЭХЯ ССАЖЯ МТШХХТ СЗХ	Улсын төсөв Гадаадын зээл, тусламж Концесс
2		2	Зангилаа төвийн үйл ажиллагааг зохицуулах тусгайг хуулийн төсөл боловсруулна.	2013-2014	ЭЗХЯ	ХЗЯ	Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
3		3	Гадаадын томоохон банк, санхүүгийн байгууллагын салбар байгуулах, гадаадын иргэд зорчих болон гадаадын хөрөнгө оруулагчдыг татах чиглэлээр хууль эрх зүйн таатай орчинг бүрдүүлнэ.	2013-2014	ЭЗХЯ	ХЗЯ СЗХ ЭХЯ БХБЯ ЭХЯ ССАЖЯ	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
4		4	Зангилаа төвийн байршлыг оновчтой сонгох, техник, эдийн засгийн үндэслэл, ерөнхий төлөвлөгөө, зураг төсөл боловсруулах, төвийн дэд бүтэц, барилгажилтын ажлыг эхлүүлэх арга хэлжээ авна.	2014-2016	ЭЗХЯ	ЭЗХЯ БХБЯ ЭХЯ ССАЖЯ	Барилгажилтын ажлыг эхлүүлсэн байна.
5		5	Зангилаа төвийн бүхий л үйл ажиллагаанд мэдээллийн технологийн орчин үеийн техник технологийн давшилыг нэвтрүүлж ашиглана.	2012-2015	ЭЗХЯ	МТШХХТ	Мэдээллийн технологийн төслийн үндэслэл, давшилыг нэвтрүүлэх хөрөнгө оруулалт
11.		1	Төрийн газраас өргөн мэдүүлсэн төсвийн төслийн зарлагыг өсгөхгүй, алдагдлыг нэмэгдүүлэхгүй байх зарчмыг хуульчлах	2012-2016	СЯ		Шардлага хангасан төсвийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
12.		1	Инфляцийг нэг оронтой тоонд барьж, төгрөгийн худалдан авах чадварыг тогтвортой байлгах.	2012-2016	Монголбанк	ЭЗХЯ СЯ	Хэрэглээний үнийн индексээр

13.	Улсын төсвийн зардлыг хязгаарлах, дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд төсвийн зэлэх хувийг 40-өөс илүүгүй байлгах	2	<p>мөнөний бодлогын арга хэрэгслээр инфляциг нам түвшинд тогтвортой байлгах, нийлүүлэлтийн гаргатай инфляцийн нөлөөллийг хязгаарлах бодлого баримтгана.</p> <p>"Зээлийн хүү буурах зах зээлийн орчныг бүрдүүлэх хөтөлбөр"-ийн хүрээнд, Төрийн мөнөний болон төсвийн бодлогыг уялдаатай, мөчлөг сөрөн байдлаар явуулж, инфляциг нам түвшинд тогтвортой байлгах шалар нөхцөлийг бүрдүүлнэ.</p> <p>Улсын төсвийн зардлыг хязгаарлах, дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд төсвийн зэлэх хувийг 40-өөс илүүгүй байлгах талаар дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, тусгай зардлыг хязгаарлах, Улсын төсвийн зардлыг хязгаарлах төсвийн хүрээний мэдэгдэл, зарлагын хязгаар, төсвийн төсөл, тодотголын төслийг Төсвийн тогтвортой байдалын тухай, Төсвийн тухай хуулийг баримтгэн боловсруулж төсвийн зарлагын өсөлт, ДНБ-д зэлэх хувийг хязгаарлана.</p> <p>Засгийн газраас УИХ-д өргөн мэдүүлсэн төсвийн төслийг батлахдаа зарлагыг өсгөхгүй, алдагдлыг нэмэгдүүлэхгүй байх зарчмыг холбодох хуульд нэмж тусган, мөрдүүлнэ.</p>	2012-2014	Монголбанк	ЭЗХЯ СЯ	хэмжигдэх инфляциг 2013 онд 8 хувиас хэтрүүлэхгүй, 2014-2015 онд 5-7 хувийн түвшинд байлгасан байна.
14.	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд зэлэх төсвийн алдагдлыг хоёр хувиас илүүгүй байлгах.	3	<p>Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, зарлагын хязгаар, төсвийн төсөл, тодотголын төслийг Төсвийн тогтвортой байдалын тухай хуульд нэмж тусган, мөрдүүлнэ.</p>	2012-2016	СЯ	СЯ	Шардлага хангасан төсвийн төслийг батлуулсан байна.
15.	Хөрөнгө оруулалтыг тав хүртэл жилээр төлөвөх зарчимд шилжих	1	<p>Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, зарлагын хязгаар, төсвийн төсөл, тодотголын төслийг Төсвийн тогтвортой байдалын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагын дагуу нэгдсэн төсвийн алдагдлыг ДНБ-ий -2.0 хувьтай тэнцүү байхаар боловсруулж УИХ-д өргөн мэдүүлж байна.</p>	2013	ЭЗХЯ	СЯ	Хуульд нэмэлт орсон байна.
16.	Хөрөнгө оруулалтыг тав хүртэл жилээр төлөвөх зарчимд шилжих	2	<p>Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, зарлагын хязгаар, төсвийн төсөл, тодотголын төслийг Төсвийн тогтвортой байдалын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагын дагуу нэгдсэн төсвийн алдагдлыг ДНБ-ий -2.0 хувьтай тэнцүү байхаар боловсруулж УИХ-д өргөн мэдүүлж байна.</p>	2012-2013	ЭЗХЯ	СЯ	Шардлага хангасан төсвийн төслийг батлуулсан байна.
17.	Хөрөнгө оруулалтыг тав хүртэл жилээр төлөвөх зарчимд шилжих	1	<p>Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, зарлагын хязгаар, төсвийн төсөл, тодотголын төслийг Төсвийн тогтвортой байдалын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагын дагуу нэгдсэн төсвийн алдагдлыг ДНБ-ий -2.0 хувьтай тэнцүү байхаар боловсруулж УИХ-д өргөн мэдүүлж байна.</p>	2012	ЭЗХЯ	СЯ	Хөтөлбөр батлагдсан байна.
18.	Хөрөнгө оруулалтыг тав хүртэл жилээр төлөвөх зарчимд шилжих	2	<p>Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, зарлагын хязгаар, төсвийн төсөл, тодотголын төслийг Төсвийн тогтвортой байдалын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагын дагуу нэгдсэн төсвийн алдагдлыг ДНБ-ий -2.0 хувьтай тэнцүү байхаар боловсруулж УИХ-д өргөн мэдүүлж байна.</p>	2012-2013	ЭЗХЯ	СЯ	Төлөвлөлт сайжирсан байна.

	Улсын хөрөнгө оруулалтын хөтөбөрийг хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, санхүүгийн эх үүсвэр, материал хангамж, ажиллах хүчний хүчин чадал зэрэг үзүүлэлттэй уялдуулан жил бүр тодотгож байна.	Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үе шат бүрт гүйцэтгэх ажилбаруудын норм, норматив, стандартыг нарийвчлан тогтооно.	2012-2016	ЭЗХЯ	СЯ		Тодортолыг жил бүр хийж хэрэгжүүлсэн байна.
4	Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үе шат бүрт гүйцэтгэх ажилбаруудын норм, норматив, стандартыг нарийвчлан тогтооно.	Барилга байгууламж, объектыг зориулалт, байршил, хүчин чадлаар нь эрэмбэлэн, нэг маягийн зурга төсөл багасгасны үндсэн дээр төсөв зохиож, шинэ техник, технологийг өргөргүүлэх, менежерийн шийдвэрлэх, тусгай зориулалттай үйлдвэр, ажлааг барилдсангүй болгох тухайн төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардлага хөрөнгийн хэмжээ, хугацааг бодитой болгохтой холбогдсон зохицуулалтын цогц арга хэмжээ авч ажиллана.	2012-2013	ЭЗХЯ	СХЗГ		Норм, норматив, стандартыг тогтоон мэдэгдүүлсэн байна. Зохицуулалтын механизм бүрдсэн байна.
5			2012-2013	ЭЗХЯ	СЯ		
16.	Алдагдалтай ажиллаж байгаа төрийн өмчийн компанийн удирдлагад хариуцлага тооцож, ашигтай ажиллахаар өөрчлөн зохион байгуулах	Алдагдалтай ажиллаж байгаа төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой аж ахуйн нэгжүүдийг өөрчлөн зохион байгуулж, ашигтай ажиллуулна.	2012-2016	УХААЯ			ТӨК-иуд ашигтай ажилласан байна.
17.	Төндөрийн бүрдлэн, авлига, хээл хөхүүлийг халах зорилгоор төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах үйл ажиллагааг 100 хувь өмчийн хэлбэрт шилжүүлж, иргэд олон нийтийн хяналт дор ил тод явуулж, захиалгын хяналт дор ил тод явуулж, төндөрийн тооцлогог өөрчлөж гүйцэтгэх нь шийдвэрлэдэг болгох.	Алдагдалтай ажиллаж байгаа компанийн удирдлагад хурацаатай үүрэг, даалгавар өгч, биелэлтийг хангуулж ажиллана.	2012-2016	УХААЯ			Шалгалтыг хийж, мөрөөр нь арга хэмжээ авсан байна. Чансааг тогтоон нийтэд мэдээлж хэвшсэн байна.
1	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж барилга байгууламж, объектын чөлөөтэй гүйцэтгүүлэх зорилгоор Монгол Улсад үйл ажиллагаа явуулж байгаа компанийн дотороос дадлага туршлагатай, нэр хүнд, суртал агаарын холбогдлийн чансаагаар шалгарсан үйлдвэр, ажлааг олон нийтийн хяналт дор жил бүр тогтоон мэдээлж байна.	Зурга төсөл, төсөв нь батлагдсан төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлийг сонгохдоо чансаа нь тогтоогдсон компаниудаас захиалгалч өөрөө сонгох эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	2012-2016	СЯ	ХААГ	ИНБ	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
2	Зурга төсөл, төсөв нь батлагдсан төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлийг сонгохдоо чансаа нь тогтоогдсон компаниудаас захиалгалч өөрөө сонгох эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	Цэцмий худалдан авах ажиллагааны систем (e-Shopping Mall)-ийг ашиглахад оруулах.	2012-2013	СЯ	ХААГ	ИНБ	Системийг ашиглахад оруулсан байна.
3	Цэцмий худалдан авах ажиллагааны систем (e-Shopping Mall)-ийг ашиглахад оруулах.	Цэцмий төндөр шалгаруулалтыг явуулж олон нийтэд оруулалчлан таньмулна.	2013-2016	СЯ	ХААГ	ИНБ	Олон нийтэд ил тод болсон байна.
4			2013-2016	СЯ	ХААГ	ИНБ	

18.	Гадаадын зах зээлээс хямд эх үүсвэрийг боломжит хэмжээгээр татаж зөвхөн бүтээн байгуулалтын төслүүдийг санхүүжүүлэх	1	Засгийн газраас хөгжлийн бүтээн байгуулалтын төсөл, арга санхүүжүүлэхэд зориулан 5.0 хуртгал тэрбум ам. долларын үнэт цаасыг олон улсын хөрөнгийн зах зээл дээр арилжиж, эх үүсвэрийг зөвхөн зориулалтын дагуу зарцуула.	2013-2016	ЭЗХЯ	ЭЗХЯ СЯ	Ульсын төсөв	Бодгд гаргаж, эх үүсвэр гатан хөрөнгө оруулалт хийгдсэн байна.
19.	Цалин, тэтгэврийн хэмжээг инфляцийн түвшин, хөдөлмөрийн бүтээмжтэй уялдуулан нэмэгдүүлэх	1	Цалин хөдөлмөрийн талаар үндэслэлийн хэмжээнд беримтлэх бодлогыг багтуулан, салбарын болон аж ахуйн нэгж байгууллагын түвшинд ажиллагчдын ур чадвар, хөдөлмөрийн бүтээмжид суурилсан цалин хөдөлмөрийн бүтээмжид тооцож, инфляцийн түвшинд, Хөдөлмөрийн бүтээмжтэй уялдуулан хөдөлмөрийн бүтээмжийн уялдааг боловсронгуй болгоно	2012-2013	ХЯ	СЯ ХААНХЯ	200.0 ХЭДС	Хөдөлгөөнийг өргүүрсэн байна.
20.	Цалин, тэтгэврийн хэмжээг өргөн хэрэглээний бараа, бүтээгдэхүүний үнийг өсгөхгүйн тулд нийтэд зарлахгүйгээр салбар бүрээр нэмэх	1	Тэтгэврийн хэмжээг инфляцийн түвшин, хөдөлмөрийн бүтээмжтэй уялдуулан нэмэгдүүлнэ.	2013-2016	ХААНХЯ	СЯ	Дундаж тэтгэвэр 300.000, Халамжийн тэтгэвэр 140.000 тэгрэгт хүрсэн байна.	Дундаж тэтгэвэр 300.000, Халамжийн тэтгэвэр 140.000 тэгрэгт хүрсэн байна.
21.	Мөнгөний бодлогыг бодит эдийн засгийг дэмжихэд чиглүүлэх	1	Цалингийн хэмжээг амьжиргааны түвшинтэй өөрчлөлт буюу инфляцийн түвшинтэй уялдуулан индексжүүлэн нэмэгдүүлэх эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	2013	ХЯ	СЯ ЭЗХЯ	Жилд дунджаар 100.200.0 Ульсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
22.	Тулш, шатаахуйн, цэвэрлэсэн эрчим хүч, зэрэг бусад бараа бүтээгдэхүүний үнийг нөлөөлдөг суурь бүтээгдэхүүний үнийг төрөөс зохицуулдаг болгох бодлого явуулах	2	Хувийн хэвшилд ажиллагчдын цалинг салбарын цалин хөдөлмөрийн түвшинтэй хэлэлцээрээр нэмэгдүүлэх тогтолцоог бүрдүүлнэ.	2012-2013	ХЯ	ЭЗХЯ	МАОЭНХ МҮЭХ	Тогтолцоо бүрдсэн байна.
		3	Салбарын хөдөлмөрийн хөдөлмөрийн доод хэмжээг тухайн салбарын амил олгогч, ажилтны төлөөлөлтэй хамтран тогтоож мөрдүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2013	ХЯ	ЭЗХЯ	МАОЭНХ МҮЭХ	Хөдөлмөрийн хөдөлмөрийн доод хэмжээг нэмэгдсэн байна.
		1	Эдийн засгийн урт хугацааны тогтвортой өсөлтийн суурь нөхцөл болсон макро эдийн засгийн болон санхүүгийн салбарын тогтвортой байдлыг бэхжүүлэхэд мөнгөний бодлого чиглүүлнэ.	2012-2016	Монголбанк	ЭЗХЯ		Үндсэн чиглэл хэрэгжсэн байна.
		1	Салбар үндэс үндэс нөлөөлдөг гол чөрийн бүтээгдэхүүний үнийг тогтвордуулах тааар төрөөсөн хөдөлбөр хамтран зараруулах	2012-2016	ЭЗХЯ	УХААЯ Монголбанк	Ульсын төсөв	Хууль хэрэгжсэн байна.
		2	Өрсөлдөөний тухайн хуулийн 13.3-т заасан зохицуулалтад хамаарах бүтээгдэхүүний жагсаалт, хэрэгжүүлэх эрх бүхий байгууллагыг Засгийн газраас тогтоож, хэрэгжилтийг хангуулна.	2013-2016	ШӨХТГ	ЭХЯ Холбогдох яам агентлаг		

23.	Дэд бүтэц, боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжих зорилгоор Хөгжлийн банкнаас олгох хөнгөлөлттэй зээлийн хэмжээг нэмэгдүүлэх.	1	Боловсруулах үйлдвэр, цогцолбор шинээр барьж байгуулах, техник, технологийн шинэчлэл хийж, өргөтгөхөд зориулж Хөгжлийн банкнаас зээл олгоно.	2012-2013	УХААЯ	ЭЗХЯ СЯ ХЗДХЯ	ХБ	Олгосон зээлийн хэмжээ нэмэгдсэн байна.
24.	Төсөв, санхүү, боловсон хүчиний томилгоотой холбоотой орон нутгийн эрх мэдлийг нэмэгдүүлж, төвлөрлийг сааруулах	1	Салбарын хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах замаар аймаг, нийслэлийн Засаг даргын дэргэдэх агентлагудын удирдлагыг аймаг, нийслэлийн Засаг дарга томилгоодоо Засгийн газрын гишүүд, төрийн захиргааны байгууллагын удирдлагатай зөвшилцдөг тогтолцоонд шилжүүлнэ.	2013	ЗГХЭГ	ХЗЯ	АНЗД	Тогтолцоо бүрдсэн байна.
		2	Төсвийн тухай шинэ хуулийг хэрэгжүүлж, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сан байгуулах тунхаг, сүм, дүүргийн хөгжлийн санд хуваарилах итгэвчлэлийг тогтоож мөрдүүлнэ.	2012-2016	СЯ	ЭГХЭГ	АНЗД	Итгэвчлэлийг мэдэгдсэн байна.
		3	Аймаг, нийслэлийн Засаг даргын Төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулах гэрээнд орон нутгийн төсвийн байгууллагын урсгал зардлыг зарцуулах эрх олгох, жөрөнгө оруулалтын эрх мэдлийг нэмэгдүүлэх асуудлыг тусгаж хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	ЗГХЭГ	Яам	АНЗД	Орон нутгийн байгууллага асуудлаа өөрсдөө шийдвэртэйгээр шийдвэрлэдэг болсон байна.
		4	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сан, тусгай зориулалтын шилжүүлэг, орлогын шилжүүлэг, орон нутгийн суурь төсвийг шилжүүлэг, орон нутгийн дамжлагыг олгох тооцох, санхүүгийн дамжлагыг олгох замаар орон нутгийн төсвийн эрх мэдлийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авна.	2013-2016	СЯ			Орон нутгийн төсвийн мэдлийг нэмэгдүүлсэн байна.
25.	Бусад улсгай хийсэн давхар татварын гэрээг Монгол Улсын эрх ашигт нийцүүлэн шинэчлэх, эсхүл хүчингүй болгох	1	Монгол Улсаас бусад улстай байгуулсан давхар татварын гэрээний хэрэгжилтийг хянаж үзсэний дагуу Нидерландын Вант Улс, Люксембургийн Улс, Гүн Улс, Аравын Улсуудтай давхар татварын гэрээг байгуулсан талаар татварын гэрээг цацлагаар холбогдох саналыг УИХ-д өргөн мэдүүлнэ.	2012-2016	СЯ	ГХЯ ЭЗХЯ	Холбогдох яам	УИХ-аар шийдвэрлүүлсэн байна.
		2	БНХАУ, Канад Улс болон Бүгд Найрамдах Сингапур Улстай байгуулсан давхар татварын гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулахаар хэлэлцэн тохироч, улсудтай хэлэлцээр хийж, саналаа холбогдох төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлнэ.	2012-2016	СЯ	ГХЯ ЭЗХЯ	Холбогдох яам	УИХ-аар шийдвэрлүүлсэн байна.
26.	Уул уурхай, ашигт малтмал, нефрийн бүтээгдэхүүний импорт, газрын тосны экспорт, үүрэг холбооны операторын үйлчилгээ, архи, спирт, тамхи зэргээс бусад салбар үйл	1	Жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхэлж аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татаварын талаар санал боловсруулж, холбогдох зохицуулалт хийнэ.	2013-2016	ХЯ	СЯ ХЗЯ ХЗЯ	АНЗД МАНТ АОЭНХ	Зохицуулалт бий болсон байна.
							61.200.0 /буцаан олголт эдлэл	

										Татварын хэмжээ буурсан байна.
										Шардлага хангасан оролгогчидтой гэрээ байгуулдаг журалд шилжсэн байна.
										20.0 Улсын төсөв
										ТӨЗ
										ХААГ
										СЯ
										2012-2014
										Жилиг, дунд үйлдвэрлэл эрэлгэгч аж ахуйн нэгжүүдийн татварыг хөнгөрүүлэх, хувь хэмжээг бууруулах зэрчмэг баримтлан хэрэжүүлнэ.
										2012-2015
										Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орлуулж, Үүнтэй уялдуулан тендерийн бичиг баримт, үнэлгээний зааварт холбогдох өөрчлөлтийг оруулан, төсвийн ерөнхийлөн захирагч нараар мөрдүүлж ажиллана.
										2013
										ЭЗХЯ
										ШӨХТГ
										2012-2016
										ЭЗХЯ
										2012-2016
										БХБЯ
										ТББ ХХ
										2013-2016
										СХЗГ
										УХААЯ
										ЭЗХЯ ХЯ
										2012-2016
										УХААЯ
										2012-2014
										УХААЯ
										120 000.0 Улсын төсөв
										Аялал бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ өссөн байна.
										119.300.0 Улсын төсөв
										Овоол бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ өссөн байна.
										30.000.0 ЖДҮХС Улсын төсөв
										АНЗД
										ССАЖЯ
										ХЯ
										2013-2016
										ХЯ
										Жилиг, дунд үйлдвэрлэл эрэлгэгч аж ахуйн нэгжүүдийн татварыг хөнгөрүүлэх, хувь хэмжээг бууруулах зэрчмэг баримтлан хэрэжүүлнэ.
										2012-2016
										УХААЯ
										2012-2014
										УХААЯ
										Бүтээгдэхүүний үндэсний аж ахуйн нэгжүүдээр гүйцэтгүүлэх бодлого
										Овоол бүтээгдэхүүний үндэсний аж ахуйн нэгжүүдээр гүйцэтгүүлэх бодлого
										Аялал, жуулчлалын салбарт ажлын байр нэмэгдүүлэх, үндэсний соёлын брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхэд орон нутгийн иргэд, аж ахуйн нэгжийг дэмжих бодлого
										Оёдрол, нэмэлт, сүлжмэлийн үйлдвэрийн тонгил төхөөрөмжийг шинэчлэх, додваррелийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд зориулсан бодлого Дэмжих, баруулагтайд нэгжүүдэд үзүүлэх.
										Бөлөөрсон, эрүүл мэнд, уул уурхайн салбарт шаардлагатай бүтээгдэхүүнийг үндэсний аж ахуйн нэгжүүдээр гүйцэтгүүлэх бодлого
										Аялал, жуулчлалын салбарт ажлын байр нэмэгдүүлэх, үндэсний соёлын брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхэд орон нутгийн иргэд, аж ахуйн нэгжийг дэмжих бодлого
										Хөдөлмөрийн багтааж ихтэй салбаруудыг бодлогоор дэмжих ажлын байр нэмэгдүүлэх
										Хувийн хэвшилтэй хамтран бизнес форум тогтмол зохион байгуулж, асуудлуудыг шийдвэрлэх
										Хувийн хэвшилтэй хамтран бизнес форум тогтмол зохион байгуулж, асуудлуудыг шийдвэрлэх
										Хөдөлмөрийн багтааж ихтэй салбаруудыг бодлогоор дэмжих ажлын байр нэмэгдүүлэх

	<p>байгуулмжийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх ажлыг зохион байгуулж, хяналдаж үзэж, лагчийг дахин ашиглах технологийг нэвтрүүлнэ.</p>	<p>байгуулмжийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх ажлыг зохион байгуулж, хяналдаж үзэж, лагчийг дахин ашиглах технологийг нэвтрүүлнэ.</p>	<p>2012-2013</p>	<p>БХБЯ</p>	<p>ХЭЯ СЯ</p>	<p>АНЭД</p>	<p>Улсын төсөв</p>	<p>Байгуулмжийн тоног төхөөрөмжийг шинэчлсэн байна.</p>
	<p>Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний салбарт хэрэглэсэн хандивлагач орнуудын төсөл, хөтөлгөөний хүрээнд бий болсон зээлийн асуудлыг шийдвэрлэнэ.</p>	<p>Нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний салбарт хэрэглэсэн хандивлагач орнуудын төсөл, хөтөлгөөний хүрээнд бий болсон зээлийн асуудлыг шийдвэрлэнэ.</p>	<p>2012-2013</p>	<p>БХБЯ</p>	<p>СЯ</p>	<p>АНЭД</p>	<p>650.0 Улсын төсөв</p>	<p>Тодотгол батлагдсан бөгөөд байр зүйн зургааныг боловсруулсан байна.</p>
	<p>Шинээр баруунаар төлөвлөж байгаа төмөр замын дагуу GPS-ийн сүлжээ байгуулах 1-25000 масштабаар байр зүйн зургааныг боловсруулна.</p>	<p>Шинээр баруунаар төлөвлөж байгаа төмөр замын дагуу GPS-ийн сүлжээ байгуулах 1-25000 масштабаар байр зүйн зургааныг боловсруулна.</p>	<p>2012-2013</p>	<p>БХБЯ</p>	<p>СЯ</p>	<p>АНЭД</p>	<p>14.140.0 Улсын төсөв</p>	<p>Байр зүйн зургааныг боловсруулсан байна.</p>
	<p>Инженер, техникийн ажилтан мэргэжилтэй ажилчинд бэлтгэх давшан суурилах мэргэшүүлэх болон үндэслэл эрхлэгчдэд удирдлагын дадлага, үр чадвар эзэмшүүлэх тогтолцоог бий болгох, бэхжүүлэх замаар шаардлага татах хувийн нөөцийг бүрдүүлнэ.</p>	<p>Инженер, техникийн ажилтан мэргэжилтэй ажилчинд бэлтгэх давшан суурилах мэргэшүүлэх болон үндэслэл эрхлэгчдэд удирдлагын дадлага, үр чадвар эзэмшүүлэх тогтолцоог бий болгох, бэхжүүлэх замаар шаардлага татах хувийн нөөцийг бүрдүүлнэ.</p>	<p>2013-2016</p>	<p>ХЯ</p>	<p>БШУЯ УХААЯ</p>	<p>БОНХЯ</p>	<p>47.700.0 Улсын төсөв</p>	<p>Төв, биэнэс инкубаторыг аймаг бүрт байгуулсан байна.</p>
	<p>Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих төв, биэнэс инкубаторыг аймаг бүрт байгуулж, үйл ажиллагааг өргөжүүлнэ.</p>	<p>Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих төв, биэнэс инкубаторыг аймаг бүрт байгуулж, үйл ажиллагааг өргөжүүлнэ.</p>	<p>2013-2016</p>	<p>ХЯ</p>	<p>СЯ</p>	<p>БОНХЯ</p>	<p>7.000.0 Улсын төсөв</p>	<p>Төв, биэнэс инкубаторыг аймаг бүрт байгуулсан байна.</p>
	<p>Агаарын бохирдол ихтэй томоохон хот, аймгийн төвд 5-аас доошгүй агаарын чанарыг тодорхойлох автомат станц байгуулна.</p>	<p>Агаарын бохирдол ихтэй томоохон хот, аймгийн төвд 5-аас доошгүй агаарын чанарыг тодорхойлох автомат станц байгуулна.</p>	<p>2013-2016</p>	<p>БОНХЯ</p>	<p>СЯ</p>	<p>МОНГОЛБАНК</p>	<p>80.000.000</p>	<p>Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.</p>
	<p>Орчин үеийн санхүүгийн зах зээлийн өрсөлдөөнт орчныг бий болгоход чиглэсэн Хувийн эрх зүйн орчныг бий болгоно.</p>	<p>Орчин үеийн санхүүгийн зах зээлийн өрсөлдөөнт орчныг бий болгоход чиглэсэн Хувийн эрх зүйн орчныг бий болгоно.</p>	<p>2012-2016</p>	<p>СЯ</p>	<p>ХЯ СЭХ</p>	<p>МОНГОЛБАНК</p>	<p>Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.</p>	
	<p>Хувийн тэтгэврийн даатгалыг улсын тэтгэврийн даатгалын тогтолцооноос нөхөлт дэвсгэрт хөтөлбөрөөр хөгжүүлэх хууль эрх зүйн орчин бүрдүүлэх шаардлагатай үйл ажиллагааг эрх зүйн орчин бүрдүүлэх шаардлага татах хувийн нөөцийг бүрдүүлнэ.</p>	<p>Хувийн тэтгэврийн даатгалыг улсын тэтгэврийн даатгалын тогтолцооноос нөхөлт дэвсгэрт хөтөлбөрөөр хөгжүүлэх хууль эрх зүйн орчин бүрдүүлэх шаардлагатай үйл ажиллагааг эрх зүйн орчин бүрдүүлэх шаардлага татах хувийн нөөцийг бүрдүүлнэ.</p>	<p>2013-2014</p>	<p>ХААНХЯ</p>	<p>ЭЗХЯ СЭХ</p>	<p>МОНГОЛБАНК</p>	<p>Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.</p>	
	<p>Хувийн шүд болон шүд бүс хөрөнгө оруулалтын сангийн тогтолцоог бүрдүүлэх зэрэг санхүүгийн зах зээлийн өрсөлдөөнт орчныг бий болгоход чиглэсэн зохицуулалт, эрх зүйн орчныг боловсруулна.</p>	<p>Хувийн шүд болон шүд бүс хөрөнгө оруулалтын сангийн тогтолцоог бүрдүүлэх зэрэг санхүүгийн зах зээлийн өрсөлдөөнт орчныг бий болгоход чиглэсэн зохицуулалт, эрх зүйн орчныг боловсруулна.</p>	<p>2013-2014</p>	<p>СЭХЯ</p>	<p>СЭХЯ</p>	<p>МОНГОЛБАНК</p>	<p>Санхүүдийг хөгжих чиг үүсэг бүхий бүтцийн нэгж бий болсон байна.</p>	
	<p>Хувийн шүд болон шүд бүс хөрөнгө оруулалтын сангийн тогтолцоог бүрдүүлэх зэрэг санхүүгийн зах зээлийн өрсөлдөөнт орчныг бий болгоход чиглэсэн зохицуулалт, эрх зүйн орчныг боловсруулна.</p>	<p>Хувийн шүд болон шүд бүс хөрөнгө оруулалтын сангийн тогтолцоог бүрдүүлэх зэрэг санхүүгийн зах зээлийн өрсөлдөөнт орчныг бий болгоход чиглэсэн зохицуулалт, эрх зүйн орчныг боловсруулна.</p>	<p>2013-2014</p>	<p>СЭХЯ</p>	<p>СЭХЯ</p>	<p>МОНГОЛБАНК</p>	<p>Сангийн үйл ажиллагааны эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.</p>	

36.	Олон улсын нэр хүндтэй банк орж ирэх нөхцөлийг бүрдүүлэх	5	Гадаад зах зээлээс хямд эх үзэвэрийг болгожлон хэмжээгээр татгал, зөвхөн бусад байгуулалтын төслүүдийг санхүүжүүлнэ.	2012-2015	ЭЗХЯ	СЯ	Бүтээн байгуулалтын өргөтгөлд нэмэгдсэн байна. Унэт цаасыг оржигваалсан байна.
6		6	Засгийн газрын үнэт цаасыг гаргаж гадаад зах зээл дээр арилжих арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.	2012-2015	ЭЗХЯ		Гэрээ, хэлэлцээр байгуулсан байна.
7		7	Гадаадын нэр хүндтэй банк, хөрөнгө оруулалтын сангуудаас хүү багатай урт хугацааны зээл авах гэрээ байгуулж ажиллана.	2012-2015	ЭЗХЯ		Зөвхөр, журмыг батлан мөрдүүлсэн байна.
8		8	Зээлийн батлан даалтын сангийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой заавар, журмыг боловсруулж мөрдүүлнэ.	2012-2013	ЭЗХЯ	ХЯ УХААЯ БХБЯ ЭТЯ ССАЖЯ	Зөвхөр, журмыг батлан мөрдүүлсэн байна.
9		9	Зээлийн батлан даалтын үйл ажиллагаа явуулах хувийн хэвшлийн компаниудыг дэмжиж боллого хэрэгжүүлнэ.	2012-2015	ЭЗХЯ	ХЯ УХААЯ БХБЯ	Дэмжлэг үзүүлсэн байна.
36.	Олон улсын нэр хүндтэй банк орж ирэх нөхцөлийг бүрдүүлэх	1	Олон улсын нэр хүндтэй банк орж ирэх нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор гэрээ хэлэлцээр байгуулах, хууль эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2013-2015	ЭЗХЯ		Хууль баталж, гэрээ, хэлэлцээр байгуулсан байна.
37.	Нутаг дэвсгэрийн геологийн зураглал, эрэл, хайгуулын ажилд зарцуулж байгаа улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтыг жил бүр нэмэгдүүлж, геомэдээллийн санг баяжуулах, эрдэс баалтийн нөөцийг өсгөн нэмэгдүүлэх замаар уул уурхайн салбарыг тогтвортой хөгжүүлэх бодлогыг дэмжих	1	Ашигт малтмалын хайгуулын ажлын хөрөнгө оруулалтыг өсгөн нэмэгдүүлж, хайгуулын ажлыг ерөнхий болон нарийвчлсан үе шаттайгаар хийж, улсын төсвийн зардалтай сан хөнгөрлийг өсгөн нэмэгдүүлнэ.	2012-2016	УУЯ	СЯ	Улсын төсвийн хөрөнгөөр илгүүрсэн нөөц өссөн байна.
2		2	1-200 000 масштабны геологийн өгж бүрдэл зураг төслийг Монгол Улсын хэмжээнд үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж нийт нутаг дэвсгэрийг 100 хувь хамруулна. Үндэ - 2012-2014 онд Баруун Монгол-V, Төв Монгол-IV, Өмнөд Монгол-VI, Дорнод Монгол-V төсөл, - 2013-2016 онд Төв Монгол-V, Дорнод Монгол-VI, VII төсөл, - 2014-2016 онд Төв Монгол-VI, VII төсөл.	2012-2016	УУЯ	СЯ ААН	2016 онд нийт нутаг дэвсгэрийг 100 хувь хамруулсан байна.
3		3	Монгол орны баруун бүсэд цул сульфидын хүдэржилтийн тархалтыг судалж, 1:1 000 масштабны хэтийн төлөвийн зураг зохиож, үнэлгээ өгөх, цаашдын судалгааны обьектыг тодруулах төсөл хэрэгжүүлнэ.	2014-2016	УУЯ	СЯ	Анхлагдсан баруун бүс нутагт цул сульфидын хүдэржилтийн тархалт, хэтийн төлөвийг тогтоосон байна.

		Баян-Өлгий, Хөвд аймгийн нутгийг хамарсан М.45-XXXII, М.46-XXXI, М.46-XXXII, М.46-XXXIII агаарын геогрaфикийн цогцолбор судалгааны ажлыг Хөвд-1 талбайд шинээр хийнэ.	2014-2016	УУЯ	ЗЭХЯ СЯ	5,000.0 Улсын төсөв	Судалгааны амжилт хийгдсэн байна.
		Эрдэс, чулуулгийн лабораторийн шинжилгээ, судалгааг боловсруулж олон улсын түвшинд хүрсэн чанарын болон тоон шинжилгээг иж бүрэн хийдэг болно.	2012-2016	УУЯ		2,000.0 Улсын төсөв	Олон улсын жишигт хүрсэн лабораторитай болсон байна.
		Монгол орны бүс нутгийн металлогени, ашигт малтмалын ордны төрлүүдийн тархан байршлын зүй тогтлын 1:1000000 масштабын зураг зохионо.	2013-2016	УУЯ		500.0 Улсын төсөв	Зураг зохиолдсон байна.
		Монгол орны геологийн тогтоц, ашигт малтмалын ерөнхий тархалтыг сансрын зураг ашиглан нэгдсэн боловсруулалт, тайлалт хийнэ.	2013-2016	УУЯ		1,000.0 Улсын төсөв	Нэгдсэн боловсруулалт, тайлалт хийсэн байна.
		Олон талын зориулалттай тандан судалгааны хиймэл дагуулын мэдээ хүлээн авах газрын станц байгуулна.	2012-2016	МТШХТ	УУЯ БХБЯ БОНХЯ	30,000.0 Улсын төсөв Гадаадын зээл	Газрын станц байгуулсан байна.
38.	Нутаг дэвсгэрийн геологийн тогтоц, ашигт малтмалын тархалтын зүй тогтоц, хэтийн төлөвийг судлах зорилгоор улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх байгаа 1: 50 000 масштабын геологийн зурмал, ерөнхий эрлийн амилд 2016 онд нийт нутаг дэвсгэрийн 40 хувийг хамруулах	1:50 000-ны масштабтар геологийн зурмал, ерөнхий эрлийн ажлыг эдийн засгийн бүрчлэл, дэд бүтцийг харгалзан гэдэрхийн тосгоны, металлогенийн бүсүүдийн хэмжээнд Урсгалтүүлэн хэрэглүүлнэ.	2012-2016	УУЯ	СЯ ЗЭХЯ	35,000.0 Улсын төсөв	2016 онд нийт нутаг дэвсгэрийн 40 хувийг хамруулсан байна.
		Өндөр нарийвчлал бүхий тандан судалгааны хиймэл дагуул хөөрөгч төслийг хэрэгжүүлнэ.	2012-2015	МТШХТ	УУЯ БХБЯ БОНХЯ	350,000.0 Улсын төсөв Гадаадын зээл	Хиймэл дагуул хөөрөгчөөр хөгжсөн байна.
39.	Геологийн салбарын бүтэц, зохион байгуулалтыг боловсруулж болгох ажлын хүрээнд Монголын Үндэний геологийн албыг шинээр байгуулах	Монголын Үндэсийн геологийн албыг шинээр байгуулах асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.	2012-2013	УУЯ		25,000.0 Улсын төсөв	Асуудлыг судалж, шийдвэрлэсэн байна.
40.	Эрдэс баялгийн салбарын эрх зүйн орчныг боловсруулж болгох	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл олгоход орон нутгийн иргэдийн оролцоог хангах талаар Ашигт малтмалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлд тусган боловсруулна.	2013	УУЯ	ЭГХЭГ ИТХ		Иргэдийн оролцоог эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
		Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл олгох саналыг шийдвэрлэхэд тухайн баг, сумын иргэдийн оролцоог хангах асуудлыг хэрэгжүүлнэ.	2013	ЭГХЭГ	УУЯ	25,000.0 Улсын төсөв	Орон нутгийн иргэдийн оролцоо хангагдсан байна.

3	Ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг салбарын төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Засгийн газрын шийдвэрээр олгодог болгох талаар судалж, Ашигт малтмалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлд тусган боловсруула.	2012-2016	УУЯ		50,000.0 Улсын төсөв	Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
4	Аж ахуйн нэгж, хуулийн этгээдэд олгох ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн тоонд хязгаралт тавих эрх зүйн орчныг бүрдэлгээнд үндэслэн бүрдүүлнэ.	2012-2016	УУЯ			Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
5	Ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгож болохгүй газар нутгийг үлдэлж, хил хязгарыг тогтооло.	2012-2016	БОНХЯ	УУЯ	500.0	Хил хязгарыг тогтоон баталсан байна.
6	Ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрлийг орон нутгийн савад тулгуурлан зөвхөн төрөөс тогтоосон нутаг дэвсгэрт олгодог болгох чиглэлээр эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	2012-2016	УУЯ			Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
7	Татварын зохицуулалтыг хийх замаар түүхийгээр гаргаж байгаа Уул уурхайн бүтээгдэхүүний боловсруулалтын түшигч нэмэгдүүлнэ.	2012-2016	УУЯ	ТББ	30,000.0 Улсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
8	Уул уурхайн олборлох үйлдвэрийн бүтээгдэхүүнийг зах зээлийн үнээр тэргүүн ээлжинд дотоодын боловсруулах үйлдвэрүүдэд нийлүүлдэг болно.	2012-2016	УУЯ			Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
9	Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийгдсэн стратегийн ордууд дээр байгуулагдах компанийн 51-ээс доошгүй хувийг Монголын тал эзэмших талаар Ашигт малтмалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлд тусгана.	2012-2016	УУЯ	ЭЗХЯ СЯ	25,000.0 Улсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
10	Байгаль орчны аудитаар дамжуулж Уул уурхайн үйлдвэрлэлд байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл ихтэй технологийг ашиглуулахгүй байх арга хэмжээг авна.	2013-2016	БОНХЯ	УУЯ СХЗГ	300.0 Улсын төсөв	Уурхайнуудад аудит хийж байгаль орчинд сөрөг нөлөөтэй технологийг ашиглуулахгүй ашигласан бөгөөд ЖЗЛ-ын 250-иас доошгүй Уул уурхайн төслийн байгаль орчны нөлөөллийг үнэлсэн хянаж, аудитын арга дүгнэлтээр арга хэмжээг авсан
11	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээнд тавигдах цаазлалтыг өндөржүүлж, нөлөөллийн үнэлгээгээр олборлолт, ашиглалтын технологи нь байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл ихтэй Уурхайн технологи, стандартын мөрдөлтөд аудит хийж тодорхой арга хэмжээ авна.	2013-2016	БОНХЯ	УУЯ ЭЗХЯ	800.0	

									байна.
									Нийт 9 стандарт, 2 аргачлал, 2 журмыг шинээр болон шинэчлэн боловсруулсан байна.
									350.0 Улсын төсөв
									УУЯ
									БОНХЯ
									2013-2016
									АШИГТ малтмалын төрөл, олборлох, боловсруулах технологийн онцлогийг тусгасан байгаа орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх Европын Холбооны стандартыг нутагшуулж мөрдүүлнэ.
									АШИГТ малтмалын олборлолт явуулах үед байгаль орчныг хамгаалах болон олборлолт явуулсны дараа байгаль орчныг нөхөн сэргээх зардлыг төрийн санд урьдчилан төвлөрүүлдэг болгоно.
									30.000.0 Улсын төсөв
									ХО
									Нөхөн сэргээх зардлыг төрийн санд урьдчилан төвлөрүүлдэг болсон байна.
									2012-2014
									АШИГТ малтмалын тухай хуульд засан шийдвэр гаргах үйлчилгээний төрлийн орчин тодорхойлолтыг судалгааны үндсэн боловсронгуй болгож, эрчим хүчний болон космост хүнс, зас, төмрийн хүдэр, газрын ховор элемент зэргийг стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ангилалд оруулна.
									25 000.0 Улсын төсөв
									ЭХЯ
									УУЯ
									2012-2016
									Геологийн хувьд нэгдмэл тогтоцтой ордуудын тусгай зөвшөөрлийг хэсэгчилж олгохуй байх асуудлыг шийдвэрлэнэ.
									25 000.0 Улсын төсөв
									УУЯ
									2012-2016
									Нэгдмэл тогтоцтой ордыг иж бүрэн ашиглах байгаль эзлэй технологийг судалж нэвтрүүлэхийг дэмжинэ.
									УУЯ
									2012-2016
									АШИГТ малтмалыг экспортод гаргахтай холбоотой эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, эрдэс баялгийн экспортыг нэгдсэн "Нэг цомх"-ны бодлогоор хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авна.
									50.000.0 Улсын төсөв
									УУЯ
									2012-2016
									Уул уурхайн салбарт хэрэгжиж байгаа төслүүдэд үндэсний аж ахуйн нэгжүүд давуу эрхээр бараа, ажил, үйлчилгээ нийлүүлэх, туслан гүйцэтгэгчээр оролцох, үндэсний хажээний нийлүүлэлтийн тогтолцоог ордуудлахтай холбогдсон арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.
									33ХЯ ХЗЯ
									УУЯ
									2012-2016
									АШИГТ малтмалын тухай хуулийн 17-д заасныг холбогдол бүхий үндсэн тодорхойлолтыг судалгааны үндсэн боловсронгуй болгосныг чандар стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын жагсаалтыг шинэчлэн батлуулна.
									20.000.0 Улсын төсөв
									УУЯ
									2013-2014
									Стратегийн ач холбогдол бүхий ордын төрийн эзэмшлийг нэгтгэн, корпорацийн зохион байгуулалтад оруулна.
									2013-2014
									УУЯ
									ЭХЯ
									Корпорацийн зохион байгуулалтад байгуулалтад оруулсан байна.
41.	Эрдэс баялгийн экспортыг нэгдсэн "Нэг цомх"-ны бодлогоор хэрэгжүүлэх								
42.	Уул уурхайн салбарт хэрэгжиж байгаа төслүүдэд үндэсний аж ахуйн нэгжүүд давуу эрхээр бараа, ажил, үйлчилгээ нийлүүлэх, туслан гүйцэтгэгчээр ажиллах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх								
43.	Стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын жагсаалтыг шинэчлэн, томоохон орд газруудыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулахыг эрчимжүүлэх. Стратегийн ач холбогдол бүхий ордын төрийн эзэмшлийг нэгтгэн, корпорацийн зохион байгуулалтад оруулж, Хүний хөгжил сангийн тухай хуулийн дагуу иргэдэд давуу эрхийн хувицаа олгоно.								

	Стратегийн орд газарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжүүдийг төрийн эзэмшлийн хувийг тогтоох хэлэлцээ хийж, улмаар ордыг ашиглах гэрээний төслийг хууль тогтоомжид заасны дагуу бэлтгэх арга хэмжээ авна.	2013-2014	УУЯ	ЭХЯ СЯ	Гэрээ байгуулсан байна.
3	"Эрдэнэс МЛГ" ХХК-ийг өөрчлөн байгуулж, хувьцаат компанийн хэлбэрт шилжүүлнэ. Стратегийн ач холбогдол бүхий ордод үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжүүдийн төрийн эзэмшлийг шийдвэрлэх арга хэмжээ авна.	2013	УУЯ	СЯ УХААЯ	Хувьцаат компанийн хэлбэрт шилжүүлсэн байна.
4	"Эрдэнэс МЛГ" ХХК-ийн давуу эрхийн хувьцааг иргэн бүрт эзэмшүүлэх асуудлыг эцэслэн шийдвэрлэнэ.	2012	ЭХЯ		Иргэдэд хувьцааг эзэмшүүлсэн байна.
5	Гурванбулаг, Дорнод, Хараат, Хайрхан, Гурвансайхан, Олзийт, Дугаан-Уул, Зөөвч ордод ашигласны гэрээний эргэлтэд ордуудыг зарцуулах ажилыг эргэлтэд оруулна.	2012-2016	ЦӨГ	УУЯ	Ордуудыг эргэлтэд оруулсан байна.
6	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын орд газруудыг түшиглэн Дорноговь, Дундговь Дорнод аймгуудад боловруулах үйлдвэр барьж байгуулах ажлыг зохион байгуулна.	2012-2016	ЦӨГ	УУЯ	Үйлдвэрүүдийг барьж байгуулсан байна.
7	Цацраг идэвхт ашигт малтмалын чиглэлээр Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд гүйцэтгэж байгаа бүх төрлийн геологийн судалгааны ажлуудын үр дүнг нэгтгэж, олон улсын жишигт хүрсэн, стандартын шаардлагад нийцсэн, үндэсний мэдээллийн санг бүрдүүлнэ.	2012-2015	ЦӨГ	УУЯ	Мэдээллийн санг бүрдүүлсэн байна.
8	Алтны олборлолт, хадгалалт, борлуулалтыг ил тод болгох механизмыг бүрдүүлэх асуудлыг алт олборлолч аж ахуйн нэгж, байгууллага, Монголбанктай хамтран зохион байгуулж хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	УУЯ	Монголбанк	Алтны олборлолт, хадгалалт, борлуулалтыг ил тод болгох механизм бүрэн байгуулсан байна.
9	Үнэт металлын дээж хадгалах журам баталж мөрдүүлнэ.	2012-2013	СХЗГ	СЯ Монголбанк	Журам баталсан байна.
10	Сорьц тогтоох лабораторид шинжлүүлсэн үнэт металлыг Монголбанк руу зөөвөрлөх эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгоно.	2013-2014	СХЗГ	СЯ Монголбанк	Эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгосон байна.
11	Үнэт металлын сорьцын хяналтын үйл ажиллагааг олон улсын түвшинд нийцүүлж Олон Улсын сорьцын хяналтын байгууллагад гишүүнээр элсэнэ.	2012-2014	СХЗГ		ОУБ-ын гишүүнээр элссэн байна.
12	Бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлох журамд орон нутгийн удирдлагын хүлээх хариуцлагыг тодорхой тусгаж, хэрэгжилтэд	2012-2013	УУЯ	МХКГ	Журам батлагдсан байна.

46.	Төвхөн хяналтыг сайжруулах	Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилга болон харилцалцагдай уул уурхайг хөгжүүлэх санаачилга, тэдгээрийн зарчмууд болон стандартыг нэвтрүүлэх	нь төвхөн хяналтыг сайжруулах чиглэлээр холбогдох гэмэлт, өөрчлөлтийг оруулна. "Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилга"-ын зарчим болон шалгуурыг хувийн хэвшил, өрнийн бус байгууллага, олон улсын байгууллага, хамтран хэрэгжүүлэх үйлдвэрлэлийн төсвийн төлөвлөгөөнд "Харилцалцай уул уурхайг хөгжүүлэх санаачилга"-ын зарчим, стандартыг төрийн бус байгууллага олон улсын байгууллагад хамтран хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	УУЯ	СЯ	Зарчим, шалгуурыг нэвтрүүлсэн байна. Зарчим, стандартыг нэвтрүүлсэн байна. Хууль хэрэгжсэн байна.
47.		1	Гол, мөрний урсгал бүрэлдэх эх, усны сан газрын хамгаалалтын бус, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, олборлох, ашигласаар хогирлох тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, байгальд эзлэй уул уурхайг хөгжүүлэх	2012-2016	УУЯ	УУЯ	Хууль хэрэгжсэн байна.
48.		2	Гол, мөрний урсгал бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бус, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, олборлох үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд учруулсан хохирлын үнэлгээг хийж, олон улсын стандартын дагуу нөхөн сэргээлт хийх зардлын тооцрог тусгай зөвшөөрөл бүрт тооцож хэрэгжүүлнэ.	2013-2015	БОНХЯ	УУЯ	7 800.0 Улсын төсөв
49.		1	Байгалийн нөөцийн эдийн засгийн статистикийг шинэчилж, улсын эдийн засаг, санхүүд эрдэс баялийн салбарын үзүүлж байгаа нөлөөллийн үзүүлэлтийг системтэй тооцоолох аргачлалыг холбогдох эрх бүхий байгуулалтаар хамтран хэрэгжүүлэх тогтолцоог бий болгох	2012-2016	БОНХЯ	ЭЗХЯ УСХ	Тогтолцоо бүрдсэн байна.
49.		2	Эдийн засгийн өсөлтийн тогтвортой байдлыг хангахын тулд ашигт малтмалыг тухай эд хэлбэрээр гаргахыг үе шаттай багасгах, түүнчлэн экспортолж байгаа бүтээгдэхүүний боловсруулалтын түвшинг олон улсын стандартад нийцүүлэн шат дараатай ажлуулж, нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх бодлого баримтлах	2013	УХААЯ	УУЯ СЯ ХЭЯ	Эхэл хүчин өрчин бүрдсэн байна.
		3	Засгийн байжмалыг боловсруулан цэвэр эс үйлдвэрлэх технологийн сонголт хийж, үйлдвэрлэх ТЭЗҮ-ийг олон улсын нээлттэй сонгон шалгаруулалтаар гүйцэтгүүлнэ.	2015-2016	УХААЯ	ЭЗХЯ	ТЭЗҮ-ийг боловсруулах сонгон шалгаруулалтыг явуулсан байна.

Урьдчилсан ТЗЭУ-ийг боловруулсан байна.	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.	Улсын төсөв	ТББ	ЭЗХЯ	УХААЯ	2013-2014	Зүүн бүст полимергалын баямталыг боловруулан царь болон бусад дагалдах элементийг ялган авах үйлдвэрийг барьж байгуулах асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.	4	Зүүн бүст полимергалын баямталыг боловруулан царь болон бусад дагалдах элементийг ялган авах үйлдвэрийг барьж байгуулах асуудлыг судалж шийдвэрлэнэ.
Бүтээн байгуулалт эзэлсэн байна.	Улсын төсөв	1.6 сая ам.доллар Гадаад эх Уүсвэр		УХААЯ ЭХЯ СЯ ЭЗХЯ	УХААЯ	2013-2014	Экспортдоо гаргаж байгаа бүрэн боловруулаагүй хүдэр болон баямталыг боловруулалтын Түвшинг нь харгалзан экспортын татаар ногдуулах эрх зүйн орчинг бүрдүүлнэ.	5	Экспортдоо гаргаж байгаа бүрэн боловруулаагүй хүдэр болон баямталыг боловруулалтын Түвшинг нь харгалзан экспортын татаар ногдуулах эрх зүйн орчинг бүрдүүлнэ.
Усны нэмэгдэл эх үүсвэрийг тогтоож, зураг төслийг боловруулсан байна.	Улсын төсөв	800.0	БОНХЯ СЯ	УХААЯ	УХААЯ	2014-2016	Дархан-Сэлэнгийн бүс нутгийн төмрийн хүдрийн ордуудыг түшиглэн төмөрлөлийн цогцолбарыг дэд бүцийн ханг барьж байгуулах төслийн ГЭЗГ, санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлэж, байгуулж эзэлнэ.	1	Дархан-Сэлэнгийн бүс нутгийн төмрийн хүдрийн ордуудыг түшиглэн төмөрлөлийн цогцолбарыг дэд бүцийн ханг барьж байгуулах төслийн ГЭЗГ, санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлэж, байгуулж эзэлнэ.
Хөтөлбөр батлагдсан байна.	Улсын төсөв	50.0	ЗТЯ	УХААЯ	УХААЯ	2013	Монголд хүрээлэн буй орчинд ээлтэй тээврийн хэрэгсэл үйлдвэрлэх хөтөлбөрийг баталж хэрэгжүүлнэ.	3	Монголд хүрээлэн буй орчинд ээлтэй тээврийн хэрэгсэл үйлдвэрлэх хөтөлбөрийг баталж хэрэгжүүлнэ.
Гэрээнд эерчлөлт оруулсан байна.				УУЯ СЯ	ЭЗХЯ	2012-2016	Оюутолгой ордны ашиглах хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулахтай холбогдуулан Улсын ИК Хурлын шийдвэрүүд, тус төслийн хэрэгжилтийн явцад гарч байгаа зарим тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор уг ордны ашиглах хөрөнгө оруулалтын гэрээнд эерчлөлт оруулах талаар хөрөнгө оруулагч талтай өмнө нь хийсэн яриа хэлэлцээг үргэлжлүүлэх. Үүрэг бүхий ажлын хэсэг байгуулан ажиллана.	1	Оюутолгой ордны ашиглах хөрөнгө оруулалтын гэрээ байгуулахтай холбогдуулан Улсын ИК Хурлын шийдвэрүүд, тус төслийн хэрэгжилтийн явцад гарч байгаа зарим тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор уг ордны ашиглах хөрөнгө оруулалтын гэрээнд эерчлөлт оруулах талаар хөрөнгө оруулагч талтай өмнө нь хийсэн яриа хэлэлцээг үргэлжлүүлэх. Үүрэг бүхий ажлын хэсэг байгуулан ажиллана.
Гэрээнд эерчлөлт оруулсан байна.				УУЯ СЯ	ЭЗХЯ	2012-2016	Гарын тосны холбогдолтой хууль эрх зүйн орчин боловсруулах болгоныг Үндсэн дээр өмнө нь байгуулсан бүтээгдэхүүн хуваах гэрээнийг шинээр батлагдсан хууль эрх зүйн орчинд нийцүүлэн эерчлөх арга хэмжээ авна.	2	Гарын тосны холбогдолтой хууль эрх зүйн орчин боловсруулах болгоныг Үндсэн дээр өмнө нь байгуулсан бүтээгдэхүүн хуваах гэрээнийг шинээр батлагдсан хууль эрх зүйн орчинд нийцүүлэн эерчлөх арга хэмжээ авна.
Хэрэгжийг дүнгэн, гэрээнд эерчлөлт оруулах асуудлыг шийдвэрлэсэн байна.				УУЯ СЯ	ЭЗХЯ	2012-2016	Төвөрсой зарим ордны ашиглах талаар хөрөнгө оруулагчтай өмнө нь байгуулсан тогтвортой байдлын гэрээний хэрэгжилтэд үнэлэлт дүнлэлт өгсний үндсэн дээр хөрөнгө оруулагч талтай яриа хэлэлцээ хийх ажлын хэсэг байгуулан холбогдох эерчлөлтийг оруулах асуудлыг зөвхөн журмын дагуу шийдвэрлэнэ.	3	Төвөрсой зарим ордны ашиглах талаар хөрөнгө оруулагчтай өмнө нь байгуулсан тогтвортой байдлын гэрээний хэрэгжилтэд үнэлэлт дүнлэлт өгсний үндсэн дээр хөрөнгө оруулагч талтай яриа хэлэлцээ хийх ажлын хэсэг байгуулан холбогдох эерчлөлтийг оруулах асуудлыг зөвхөн журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

52.	Тавантолгой орд газрыг төрийн мэдэлд байлгах, тус орд газрыг ашиглах зорилгоор олборлох үйл ажиллагаа явуулах аж ахуйн нэгж, компаний дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулагчдыг татах замаар байгуулан ажиллуулах. Улмаар Тавантолгой орд газрыг түшиглэн дотоод, гадаадын хөрөнгийн бүрж дээр хувьцааг худалдах ажлыг Улсын Их Хурлын шийдвэрийн дагуу зохион байгуулах.	1	"Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-ийн хувьцаатай холбоотой УИХ, Засгийн газрын шийдвэрүүдийн биелэлтийг хангаж, холбогдох шийдвэрийн төслийг боловсруулан УИХ-д өргөн мэдүүлнэ.	2012	ЭЗХЯ	СЯ	"Эрдэнэс МТГ ХХК	Хуулийн төслийг өргөн мэдүүлсэн байна.
53.	Тусгай зөвшөөрлийн арилжаанд ил тод байдлыг бүрдүүлэх	1	Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийг цахим үйлчилгээнд бүрэн шилжүүлнэ.	2013	МТШХГ	ТББ ХХ	Цахим үйлчилгээнд шилжсэн байна.	
54.	Байгаль, орчинд ээлтэй, шилдэг, техник, технологийг үйл уурхайн үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж, эвдрэлд орсон талбайн тооллого хийж, буруутай атгасгаар нөхөн сэргээлгэх аашад нөхөн сэргээлтийн зардлыг улсын төсвийн тусгай санд байршуулах болно.	1	Уурхайн нөхөн сэргээлтийн зардлын барьцааны хөрөнгө тооцож эрх зүйн орчинг шинэчлэн, тусгай санд урьдчилан байршуулах журмыг боловсрууны болно.	2013-2015	БОНХЯ	СЯ УУЯ	Уурхайн нөхөн сэргээлэд хангалттай хуралтай хөрөнгийг урьдчилан байршуулах болсон байна.	
55.	Уул уурхайн салбарын түүхий эдэд нэмүү өртөг шингээх бодлого хэрэгжүүлэн хагас болон эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн, экспортолж, нэмүү өртөг шингэсэн эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчдийг татаварын бодлогоор дэмжих	1	Эвдрэлд орж эзэлгий орхигдсон газрыг нөхөн сэргээх саяхууцлагын зардлыг эрх зүйн орчныг бий болгож, нөхөн сэргээлт хийсэн газрын мэдээллийн нэгдсэн санг бий болгоно.	2013	БОНХЯ	УУЯ	Мэдээллийн нэгдсэн санг бий болгосон байна.	
		2	Байгаль орчны бохирдол, доройтол, байгалийн нөөцийн ашиглалтад тавих хяналтыг эрчимжүүлж, уул уурхайн нөхөн сэргээлтийн хэмжээг 70-аас доошгүй хувьд хүргэнэ.	2012-2016	УУЯ	БОНХЯ МХЕГ	Нөхөн сэргээлтийн хэмжээг 70-аас доошгүй хувьд хүргэсэн байна.	
		3	Уул уурхайн түүхий эд ашиглан нэмүү өртөг шингээх хагас болон эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн гадаад, дотоод зах зээлд нийлүүлж байгаа үйлдвэрлэгчдийг татаварын бодлогоор дэмжих эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ	УУЯ ЭЗХЯ СЯ ХЗЯ	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.	
56.	Уул уурхайн бүтээгдэхүүнийг боловсруулах зорилгоор аж үйлдвэрийн анхны паркийг Дорноговь аймгийн Сайншанд хотод байгуулах	1	Чойрын 220 кВ-ын дэд станцыг өргөтгөнө.	2013-2016	ЭХЯ	УУЯ	XX	Дэд станц, шугам ашиглалтад орсон байна.
		2	Чойр-Сайншандын 2 хэлхээт 220 кВ-ын 220 км шугам, дэд станцыг барина.	2013-2016	ЭХЯ	УУЯ	XX	Улсын төсөв 26.100.0
		3	"Сайншанд" аж үйлдвэрийн цолонборын дэд бүтэц, үйлдвэрийн ТЗЗУ-г нарийвчлан	2013-2015	УХААЯ	СЯ	ЭЗХЯ	ТЗЗУ батлагдсан байна.
1. Үйлдвэржүүлэх чиглэлээр хэрэгжүүлэх бодлого								

	болговруулж батална.											
4	"Сайншанд" аж үйлдвэрийн цогцолборын хөлчилэн ерөнхий төлөвлөгөөг болговруулж батална.	2013	УХААЯ	БХБЯ ЭТЯ ЭХЯ ЭЗХЯ СЯ УУЯ БХБЯ	Дорноговь Аэд	1.000.0 Улсын төсөв	Ерөнхий төлөвлөгөөг баталсан байна.					
5	"Сайншанд" аж үйлдвэрийн цогцолборын газар доорх болон газарын усны эх үүсвэрийн гидрогеологийн эрэл, хямуул судалгааг явуулж, ус хангамжийн эх үүсвэрүүдийг судалгааны үндэстэй болговруулж батална. С.Цац болон С.Уушгирын хувийн үйлдвэрийг үндэсний хэмжээнд тусламжийг нэвтрүүлэх зурга төсөл боловруулах бохир усыг эргүүлэн ашиглах технологийг судвалж дүгнэлт гаргана.	2013	УХААЯ	БОНХЯ СЯ		4.900.0 Улсын төсөв	Нөхийг голборхон үйлдвэрийн усны хэрэгслэлийг нарийвчлан харилцан тогтоосон байна.					
6	"Сайншанд" аж үйлдвэрийн цогцолбор төслийн мастер төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх, өдөр тутмын үйл ажиллагааг зохион байгуулах төрийн өмчит үйлдвэрийн газрыг байгуулна.	2012-2013	УХААЯ	ХЯЯ СЯ		70.000.0 Улсын төсөв	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газрыг байгуулсан байна.					
7	"Сайншанд" аж үйлдвэрийн цогцолборын үйл ажиллагаа, хөрөнгө оруулалтыг эдийн засаг, татварын бодлогоор дэмжиж эрх зүйн таатай орчныг бүрдүүлнэ.	2012-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ		20.0 Улсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.					
8	"Сайншанд" аж үйлдвэрийн цогцолборын дэд бүтэц, нийгмийн үйлчилгээний байгууламжийн хөрөнгө оруулалтыг шийдвэрлэнэ.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ БХБЯ ЭТЯ ЭХЯ		3.700.0 сая ам.доллар	Дэд бүтэц, нийгмийн үйлчилгээний байгууламжийн хөрөнгө оруулалт шийдвэрлэгдсэн байна.					
9	"Сайншанд" аж үйлдвэрийн цогцолборын мастер төлөвлөгөөнд тусгаарлан үйлдвэрийг хувийн хэвшлийн үүсгэл санаачлагад тулгуурлан байгуулж эхэлнэ.	2014-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ БХБЯ ЭТЯ ЭХЯ		5.947.000.0	Хөс, цемент, эс хатуулах, хатуулахад Хндрийн үйлдвэр байгуулж эхэлсэн байна.					
10	"Сайншанд" аж үйлдвэрийн цогцолборын хүрээнд бетон зуурмагийн үйлдвэр байгуулна.	2014	БХБЯ	ЭЗХЯ УХААЯ	Дорноговь Аэд XX	840.0 XXO	Үйлдвэр байгуулагдсан байна.					
11	"Сайншанд" аж үйлдвэрийн цогцолборыг дагаж хөгжих хөнгөн үйлдвэрийг байгуулж эхэлнэ.	2012-2014	УХААЯ	ЭЗХЯ СЯ		12.000.0	Үйлдвэр байгуулж эхэлсэн байна.					
57.	Дархан хотын төмөрлөгийн үйлдвэрийг шинэчилж, хүдэр баржуулдаг болох	2013	УХААЯ	УУЯ	"ЛТУ" ТӨХК		Жилд 165.0 мянган тонн ган цувмаал					

58.	"Заман-Үүд" эрдийн засгийн чөлөөт бус, "Алтанбулаг" болон "Цагаануур" худалдааны чөлөөт бусуудын дэд бүтцийг цогцоор нь барьж дуусгах	2	Төмөртэй, Хүст уулын төмрийн хүдрийн одыг түшиглэн нойтон баяжуулах үйлдвэр барьж эхэлнэ.	2013-2014	УХААЯ	УУЯ	1.6 сая ам.доллар Гадаад зх	Үүсвэр	Үйлдвэр байгуулж эхэлсэн байна.	Үйлдвэрлэх боломжтой болсон байна.
		1	Замын-Үүдийн дэд бүтцийг сайжруулах төслийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2012-2014	БХЯ	СЯ	1.360.0 сая ам.доллар ВНАХУ-ын хөнгөлөлттэй зээл	Дорогловь АЗД	Замын-Үүдийн дэд бүтцийг сайжруулан байна.	Замын-Үүдийн дэд бүтцийг сайжруулан байна.
		2	Алтанбулаг, Замын-Үүд, Цагаануурын чөлөөт бусийн хэргийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулж, батлуулаа.	2012-2014	ЭЗХЯ	БХЯ ЭХЯ ЭХЯ СЯ	Улсын төсөв	Хөлбөмбөх АЗД	Ерөнхий төлөвлөгөө батлагдсан байна.	Ерөнхий төлөвлөгөө батлагдсан байна.
		3	"Алтанбулаг" болон "Цагаануур" худалдааны чөлөөт бусуудын дэд бүтцийг үе шаттайгаар барина.	2013-2016	ЭЗХЯ	ЭХЯ БХЯ ЭХЯ СЯ	40.000.0 Улсын төсөв Бусад	АЗД	Бусуудын дэд бүтцийг байгуулсан байна.	Бусуудын дэд бүтцийг байгуулсан байна.
59.	"Чойр", "Багахангай" ложистик төвийн эхний ээлжийн дэд бүтцийг барьж байгуулах	1	"Чойр", "Багахангай" ложистик төвийн эхний ээлжийн дэд бүтцийг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт болон концессын гэрээгээр барьж байгуулна.	2013-2014	ЭЗХЯ	СЯ	Концессын гэрээ	Ложистик төвийн эхний ээлжийн дэд бүтцийг байгуулсан байна.	Ложистик төвийн эхний ээлжийн дэд бүтцийг байгуулсан байна.	
		1	Уул уурхайн бус экспортыг дэмжих, хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ЭЗХЯ	УХААЯ			Хөтөлбөр батлагдсан байна.	Хөтөлбөр батлагдсан байна.
60.	Уул уурхайн бус экспортыг дэмжих, хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөрийг хувийн хэвшлийн оролцоо, манлайлалтай боловсруулан хэрэгжүүлэх. Уул уурхайн салбарын экспортын орлогын тодорхой хэсгээс уул уурхайн бус экспортын хөгжлийн сан байгуулах	2	Уул уурхайн салбарын экспортын орлогоос хуримтлал үүсгэн, уул уурхайн бус экспортын хөгжлийг дэмжих Инновацийн сан байгуулж, өндөр болон ногоон технологи, сэргээгдэх эрчим хүч зэрэг чиглэлээр дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, экспортолж, компаньудад санхүүгийн дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2016	ЭЗХЯ	СЯ УУЯ УХААЯ			Байгуулагдсан байна.	Байгуулагдсан байна.
		3	Жижиг, дунд тоглодог ашиглах санхүүгийн өмчийг дэмжих, өргөтгөх, өргөжүүлэх, хөтөлбөрийг бий болгож дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2014	ЭЗХЯ	ОӨГ	6.000.0 Улсын төсөв		Оюуны өмч, шинэ технологийн, инновацийн төшиглэсэн ЖДУ-Уд бий болсон байна.	Оюуны өмч, шинэ технологийн, инновацийн төшиглэсэн ЖДУ-Уд бий болсон байна.
		4	Биет бус хөрөнгө болон оюуны өмчийн үнлэгээний тогтолцоог бүрдүүлж бизнесийн үйл ажиллагаанд нэвтрүүлж хөвшүүлнэ.	2014	ЭЗХЯ	ОӨГ	10.000.0 Улсын төсөв		Оюуны өмч, шинэ технологийн, инновацийн төшиглэсэн ЖДУ-Уд бий болсон байна.	Оюуны өмч, шинэ технологийн, инновацийн төшиглэсэн ЖДУ-Уд бий болсон байна.

61.	Дэлхийн худалдааны байгууллагад элсэхдээ хүлээсэн үүргийн дагуу гааль, тарифын механизмийг ашиглан үндэсний үйлдвэрлэлээ хамгаалах асуудлыг шийдвэрлэх	1	Импортын гаалийн тарифын ерөнхий түвшин 20 хувь байх зарчмыг баримтална.	2013-2016	СЯ			Тарифыг олоогийн түвшинд байлгасан байна.	
		2	Экспорт, импортын бариванд нэр төрөл, бүс нутаг, үйлдвэрлэгчээр ялгавартай тариф тогтооно.	2013-2016	СЯ			Тарифыг ялгавартай тогтоосон байна.	
		3	Импортын бундаг, турил, хүнсний ногооны гаалийн албан татварын хувь хэмжээг ДХБ-д илтгэгчээ Хэлэлцээрийн хүрээнд шийдвэрлэнэ.	2013-2014	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ			Татвар нэмэгдсэн байна.
62.	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, цемент, төмөр хийц, шил, Агаарын материал зэрэг бүтээгдэхүүний, хэрэгцээг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангах бодлого баримтлах	1	Хүнсний ногооны үйлдвэрлэл, Хөвд, аймаг, ардчилсан дүүргээ, хүчин чадлыг жилд 1.0 сая тоннор нэмэгдүүлнэ.	2013	БХБЯ	ЭЗХЯ	73,500.0 ХБ XX	Сэтгэнгэ АЗД ХК	Хүчин чадлыг жилд 1.0 сая тоннд хүрсээн байна.
		2	Дорноговь аймгийн Даланзадгал суманд шохойн чулууны ордод түшиглэн жилд 1.0 сая тонн цемент үйлдвэрлэх хүчин чадалтай үйлдвэр байгуулахыг дэмжинэ.	2013-2015	БХБЯ	ЭЗХЯ	210,000.0 ХБ XX	Дорноговь АЗД ХХ	Үйлдвэр байгуулагдсан байна.
		3	Хөвд аймагт жилд 100.0-200.0 мянган тонн цемент үйлдвэрлэх хүчин чадалтай үйлдвэр барихыг дэмжинэ.	2013-2016	БХБЯ	ЭЗХЯ	6,615.0 ХБ XX	Хөвд АЗД ХХ	Үйлдвэр байгуулагдсан байна.
		4	Дархан-Уул аймагт арматур, төмөр жийцийн үйлдвэр байгуулна.	2013-2015	БХБЯ	ЭЗХЯ	1,400.0 ХБ XX	Дархан-Уул АЗД ХХ	Үйлдвэр байгуулагдсан байна.
		5	Хаягдал шилгийг ашиглаж бетон дүрсэгч шилжлэ блокуы үйлдвэр байгуулна.	2013-2016	БХБЯ	ЭЗХЯ	5,000.0 ХБ XX	XX	Үйлдвэр байгуулагдсан байна.
63.	Сэргээгдэх эрчим хүчний бодлогыг татварын орчноор хөжүүлэн дэмжиж гадаад, дотоодын хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт орж ирэх таатай нөхцөлийг бүрдүүлэх	6	Дулаан тусгаарлах материалын үйлдвэрлэлийг дэмжиж, хөнгөн дүрсэгч, хөнгөн бетон, эрдэс хөвөн, хонины ноосон дулаалтын материалын үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, дотоодын хэрэгцээг 100 хувь хангана.	2013-2016	БХБЯ	ЭЗХЯ	28,000.0 ХБ XX	АЗД ХХ	Дотоодын хэрэгцээг 100 хувь хангадаг болсон байна.
		7	Бус нутгийн барилгын үйлдвэрлэлийг дэмжих зорилгоор Хөвсгөл, Дорнод, Өмнөговь аймагт цементийн үйлдвэр барих судалгаа хийнэ.	2013-2016	БХБЯ	ЭЗХЯ	1,000.0	Хөлбогдох АЗД	Судалгаа хийгдсэн байна.
63.	Сэргээгдэх эрчим хүчний бодлогыг татварын орчноор хөжүүлэн дэмжиж гадаад, дотоодын хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт орж ирэх таатай нөхцөлийг бүрдүүлэх	1	Сэргээгдэх эрчим хүчийг татварын орчноор дэмжих чиглэлээр хөлбогдох хуулийн төсөл боловсруулна.	2012-2014	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ ХЗЯ	100.0	СЭХҮТ	Гадаад, дотоодын хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт орж ирэх нөхцөл бүрдсэн байна.
		2	Монгол Улсын сэргээгдэх эрчим хүчний нөөцийн судалгаа хийнэ.	2012-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ	1,000.0 Улсын төсөв 3,000.0	СЭХҮТ	Судалгаа хийсэн байна.

		3	Сэлэнгэ мөрний ай сав газарт том чадлын УЦС барих судалгаа, ТЗЗУ боловруулах ажлыг эхлүүлнэ.	2012-2013	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ	XX	Гадаадын зээл Гадаад орны УЦС-ыг барих нөхцөл бүрдсэн байна.	300 МВт-ын хүчин чадалтай УЦС-ыг барих нөхцөл бүрдсэн байна.
		4	Монгол орны нөхцөлд нарны дулааны цахилгаан станц байгуулах боломжийн талаар судалгаа хийнэ.	2012-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ		1,500.0 Ульсын төсөв Судалгаа хийгдсэн байна.	Судалгаа хийгдсэн байна.
64.	Эдийн засгийн өсөлтийг хангахуйц эрчим хүчний суурь дэд бүтцийг бий болгох зорилгоор ДЦС-5-ыг барьж, ДЦС-4-ийг 100 МВт-р өргөтгөж	1	"ДЦС-5"-ыг барьж ашиглалтад оруулна.	2012-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ УХААЯ ХХ ЭТЯ БОНХЯ	НЭД XX ГХО	1,500,000.0 Концессын гэрээ	Цахилгаан станц ашиглалтад орсон байна.
		2	"ДЦС-5"-аас дэд станцууд хүргэл 110-220 кВ шугам татаж, дэд станцыг өргөтгөнө.	2013-2015	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ		41,200.0 Ульсын төсөв	Шугам дэд станц ашиглалтад орсон байна.
		3	"ДЦС-5"-ын дулаан дамжуулах магистраль шугамуудыг шинэчлэн өргөтгөнө.	2013-2015	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ		30,000.0 Ульсын төсөв	Магистраль шугамуудын нэвтрүүлэх чадвар нэмэгдсэн байна
		4	"ДЦС-4"-ын хүчин чадлыг 100 МВт-аар нэмэгдүүлнэ.	2012-2014	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ		140,000.0 ХБ	Хүчин чадал 100 МВт-аар нэмэгдсэн байна.
65.	Баруун бүсийн нүүрсний ордуудыг түшиглэн 60-100 МВт-ын дунд чадлын цахилгаан станц барих	1	Баруун бүсийн нүүрсний ордуудыг түшиглэн ДЦС барих ажлыг эхлүүлнэ.	2012-2015	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ		160,000.0 Гадаадын зээл	Цахилгаан станц ашиглалтад орсон байна.
66.	Улаанбаатар хотын цахилгаан, дулааныг дамжуулах дэд бүтцийг шинэчлэх	1	Улаанбаатар хотын Баянзүрх дүүргийн халаалтын зуух "УС 15"-ыг өргөтгөн 250 Гкалцаг-чадалтай дулааны станц барина.	2012-2014	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ	НЭД	90,000.0 ХБ	Цахилгаан станц ашиглалтад орсон байна.
		2	"ДЦС-4"-ын дулаан дамжуулах 10 дугаар магистраль шугамын нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлнэ.	2012-2015	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ		7,600.0 Ульсын төсөв	Магистраль шугамын нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлсэн байна.
		3	Улаанбаатар хотын цахилгаан, дамжуулах "Их тойрог" сулжээ, 220 кВ-ийн дэд станцыг барьж дуусгана.	2012-2014	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ		67,000.0 Ульсын төсөв	Сулжээ дэд станцыг барьж дуусгасан байна.
		4	Гэр хорооллын 113 байршилд 33 ширхэг АТП/агаарын дэд станц шинээр барьж, 103 АТП-д өргөтгөл хийж 0.4-10, кВ-ын 250 км шугам татаж, Улаанбаатар хотын 100 км 6-шугамын кабель шугамын өргөтгөл.	2013-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ	НЭД	75,000.0 Ульсын төсөв Гадаадын зээл	АТП, шугамыг барьж дуусгасан байна.

67.	Дотоодын эрчим хүчний хэрэглээг бүрэн хангаж, эрчим хүч экспортолгоч улс болох	<p>1 шинэчлэх ажлыг хийнэ. Эрчим хүчний 2013-2020 хүртэлх мастер төлөвлөгөө болон эрчим хүчний талаар төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичгийг шинээр, "Эрчим хүчний нэгдсэн систем хөтөлбөр"-ийг шинэчлэн боловсруулж батлуулна.</p> <p>2 Дорнод бүсийн эрчим хүчний системийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлж 100 МВт-ын шинэ ДЦС барина.</p> <p>3 Тавантолгойн нүүрсний ордыг түшиглэн 300 МВт-ын ДЦС-ыг барьж байгуулна.</p> <p>4 Оюутолгойн 450 МВт-ын ДЦС-ыг барьж байгуулна.</p> <p>5 Нелга-Чойрын бүсийн нүүрсний сав газарт 300 МВт-ын том чадлыг цахилгааны эх үүсвэрийг барьж байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.</p> <p>6 Баянтээгийн 40 МВт-ын ДЦС-ын ТЭЗҮ-ийг боловсруулж барина.</p> <p>7 Дарханы ДЦС-ын хүчин чадлыг 30 МВт-аар нэмэгдүүлнэ.</p> <p>8 Эрдэнэтийн ДЦС-ын хүчин чадлыг 30 МВт-аар нэмэгдүүлнэ</p> <p>9 ДЦС-3-ын 9 дүгээр зууныг сэргээн босгоно.</p> <p>10 Багануур, Шивээ-Овоогийн нүүрсний уурхайг өргөтгөж, шинэчлэх төсөл хэрэгжүүлнэ.</p>	ЭЗХЯ СЯ	ЭЗХЯ СЯ	2013	ЭЗХЯ СЯ	ЭЗХЯ СЯ	1,600.0 Бүтэцгүй тууламж байна.	Бодлогын баримт бичгийг батлуулан байна.
			ЭХЯ	ЭХЯ	2013-2014	ЭХЯ	ЭХЯ	200 000.0 Концессын гэрээ	Шинэ ДЦС барьсан байна.
			ЭХЯ	ЭХЯ	2012-2016	ЭХЯ СЯ	ЭХЯ СЯ	840 000.0 ХО	Хөрөнгө оруулагч станцыг ашиглалтад оруулсан байна.
			ЭХЯ	ЭХЯ	2012-2016	ЭХЯ СЯ	ЭХЯ СЯ	1 240 000.0 ХО	Хөрөнгө оруулагч станцыг ашиглалтад оруулсан байна.
			ЭХЯ	ЭХЯ	2012-2016	ЭХЯ СЯ	ЭХЯ СЯ	700 000.0 ХО	Хөрөнгө оруулагч станцыг ашиглалтад оруулсан байна.
			ЭХЯ	ЭХЯ	2013-2016	ЭХЯ СЯ	ЭХЯ СЯ	120 000.0 Гадаадын зээл	Цахилгаан станцыг ашиглалтад оруулсан байна.
			ЭХЯ	ЭХЯ	2012-2015	ЭХЯ СЯ	ЭХЯ СЯ	19 000.0 Ульын төсөв	Дарханы ДЦС-д 30 МВт-аартай турбин нэмж суурилуулсан байна.
			ЭХЯ	ЭХЯ	2012-2015	ЭХЯ СЯ	ЭХЯ СЯ	19 000.0 Ульын төсөв	Эрдэнэтийн ДЦС-д 30 МВт-аартай турбин нэмж суурилуулсан байна.
			ЭХЯ	ЭХЯ	2013-2014	ЭХЯ СЯ	ЭХЯ СЯ	11400 Ульын төсөв	ДЦС-3-ын №9 зүүх ашиглалтад орсон байна.
			ЭХЯ	ЭХЯ	2012-2014	ЭХЯ СЯ	ЭХЯ СЯ	310 000.0 Гадаадын зээл	ДЦС-5 болон дулааны бүсийн цахилгаан станцуудыг нүүрсээр бүрэн хангадаг болсон байна.

	11	УБ-Мандагшгийн 330-кВ-ын 2 хэлхээт ЦДАШ, дэд станцийн барина.	2013-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ	100,000.0 Ульсын төсөв	ЦДАШ, дэд станц ашиглалтад орсон байна.
	12	Багануур-Өндөрхаан-Чойбалсангийн 4В-ын ЦДАШ, дэд станцийн барина.	2013-2014	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ	150,000.0 Ульсын төсөв Концессын гэрээ	ЦДАШ, дэд станц ашиглалтад орсон байна.
	13	Эрчим хүчний шинэ эх үүсвэр барих асуудлыг эрчимжүүлж дотоодын эрчим хүчний хэрэгцээг бүрэн хангахын зэрэгдээ эрчим хүч экспортолох болгох ажлыг хангаж, энэ талаар хууль эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх.	2012-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ ХЗЯ		Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
2. Ноос, ноолуур, арьс ширний чиглэлээр хэрэгжүүлэх бодлого							
68.	Ноолуурын салбарын зээлийн санг 300 тэрбум, арьс ширний салбарын зээлийн санг 300 тэрбум, ноосны салбарын зээлийн санг 50 тэрбум, хөдөлгөөний үйлдвэрлэлийн дэмжих зээлийн санг 100 тэрбум тус тус тэргээр үүсгэх.	Ноолуур, арьс шир, ноос, махны нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлэх, үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэхэд зориулсан зээлийн сан үүсгэж, үүсвэрийг өндөрлүүлж, үйлдвэрлэл эрхэлжээ. Дэмжлэг үзүүлж эрх зүйн орчныг бүрдүүлэнэ.	2012-2013	УХААЯ	ЭЗХЯ СЯ		Зээлийн сангийн хэмжээ нэмэгдсэн байна.
69.	Малын гаралтай түүхий эд, ноолуур, ноос, арьс ширний боловсруулж, зах зээлд нийлүүлдэг болох	Мал, мах бэлтгэн нийлүүлэгч компаниудад эргэлтийн хөрөнгийн зээл олгоно.	2013	УХААЯ	ЭЗХЯ СЯ		Нийт 25.4 мян.тн мах зах зээлд нийлүүлж, нийслэлийн хүн амын махны хэрэгцээний 23 хувийг хангадаг болсон байна.
	1	Ноолуур, ноолууран бүтээгдэхүүний олон улсын чанарын баталгаажуулалтын лаборатори байгуулна.	2012-2014	УХААЯ	СЯ	10,000.0 Ульсын төсөв	Лаборатори байгуулсан байна.
	2	Боловсруулах үйлдвэрт хонь, тэмээний ноос тушаасан малдад урамшуулал олгодог болно.	2012-2014	УХААЯ	ЭЗХЯ	120,000.0 Ульсын төсөв	80 хувийг дотоодын үйлдвэр, үйлдвэрлэл болсон байна.
	3	Арьс ширний анхан шатны тордолтын чөхийг мал надалгааны цэцгийг түшиглэн байгуулж, арьс ширэн эдлэлийн үйлдвэрийг аймаг, бүсүүдэд хөгжүүлэхэд зээлийн дэмжлэг үзүүлэнэ.	2012-2014	УХААЯ	СЯ	75,000.0 Ульсын төсөв	Үйлдвэрүүд байгуулагдсан байна.
	4	Үйлдвэрийн хаягдлыг боловсруулан шахмал шир, шингэн саван, желатины үйлдвэр тус бүр 1-ийг үйлдвэрлэл, технологийн гарын бүсэд байгуулна.	2012-2014	УХААЯ	СЯ	3,000.0 Ульсын төсөв	Үйлдвэрүүд байгуулагдсан байна.
70.	Дархан-Уул аймаг, Улаанбаатар хотын гадна байгаль орчинд ээлтэй, хаягдлаа бүрэн боловсруулах чадартай арьс шир боловсруулах үйлдвэр байгуулахыг дэмжих	Улаанбаатар, Дархан хотын гадна талд арьс ширний үйлдвэрийн цогцолбор байгуулах дэд бүтцийг барьж эхэлнэ.	2012-2014	УХААЯ	СЯ	450,000.0 Ульсын төсөв	Дэд бүтцийг барьж эхэлсэн байна.
	2	Улаанбаатар хотын төвийн Дүүргээс арьс	2012-2016	НЭД	УХААЯ		Үйлдвэрүүдийг

		шир боловсруулах, ноос, ноолуур угаах үйлдвэрүүдийг нүүлэх арга хэмжээ авна.								нүүлгэсэн байна.
	3	Орчин үеийн цөмийн технологи ашиглан хаягдал усыг цэвэршүүлэх, ариутгах дахин ашиглах нөхцөлийг бүрдүүлэх	2012-2016	ЦЭГ			НЭД Авьс ширний үйлдвэр			Хаягдал усыг дахин ашиглах нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.
3. Уламжлалт мал аж ахуй, мах, сүүний чиглэлээр хэрэгжүүлэх бодлого										
71.	Малын индексжүүлсэн даатгалыг давхар даатгалд хамруулах замаар олон улсын стандартын дагуу мал сүргийг бүртгэх даатгах	1	Малын даатгалын системийг боловсронгуй болгох эрх зүйн орныг бүрдүүлнэ.	2013-2016	СЯ	УХААЯ ХЗЯ	ОУБ-ын төсөл ТӨВ			Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна
		2	Малын индексжүүлсэн даатгал төслийг орон даяар хэрэгжүүлж шийт мөчлөх өрхийн 15-аас доошгүй хувьд даатгалын үйлчилгээ хүргэнэ.	2012-2016	СЯ	УХААЯ СЗХ		10.0 сая ам.доллар ДБ-ны хувиар хөнгөлөлттэй зээл		Нийт малчин өрхийн 15-аас доошгүй хувиар даатгалд хамруулсан байна.
		3	Малын индексжүүлсэн даатгалын төслийн хүрээнд зарим аймгуудын даатгалдсан малыг давхар даатгалын тогтолцоонд шилжүүлэх арга хэмжээ авна.	2012-2016	СЗХ	СЯ		300.000		Тогтоолоорд шилжсэн байна.
72.	Хангайн бүсийн аймгуудад өндөр ашиг шимт мах, сүүний чиглэлийн үүрийн эрчимжсэн аж ахуй, говь хээрийн бүсэд өндөр ашиг шимт хонь, ямааны аж ахуйг дэмжж, тариалангийн бус нутагт дэвшилтэт технологи бүхий фермерийн аж ахуйг хөгжүүлэх	1	Хангайн, баруун, зүүн бүсийн аймгуудад махны чиглэлийн үүрийн цолгобор аж ахуй байгуулна.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ		72.000.0 Ульсын төсөв ХХ		8000-аас доошгүй үүрийг уржуулж эхэлсэн байна.
		2	Нийслэл болон тэмээхонь хот суурингийн ойролцоо сүүний чиглэлийн үүрийн цолгобор аж ахуй хөгжүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ		18.000.0 Ульсын төсөв		Цогцлобор аж ахуй байгуулагдсан байна.
		3	Улаанбаатар хотыг эргүүл, экологийн цэвэр хүнсний бүтээгдэхүүнээр тогтвортой хангах зорилгоор "Стратегийн хүнсний биотехнологийн үйлдвэрлэл, хөгжлийн загвар бүс" төслийг хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ БШУЯ	ХААИС			Төслийг хэрэгжүүлсэн байна.
		4	Говь, хээрийн бүсийн аймгуудад махны чиглэлийн хонь бордох цолгобор аж ахуйнууд байгуулна.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ		4.5000.0 Ульсын төсөв		Нийт махны харцангай 1.5-аас доошгүй хувийг хангагдаг үйлдвэр байгуулсан аж ахуйн төсөн аж эрхлэн авч үйлдсэн байна.
		5	Тариалангийн бүс нутаг дахь эрчимжсэн аж ахуйн тоо, бүтээжмийг нэмэгдүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ		АЭД	20.000.0 Ульсын төсөв		Эрчимжсэн аж ахуйн төсөн аж үйлдсэн байна.
		6	Цогцлобор аж ахуйг түшиглэн малын тэжээлийн үйлдвэр, цех шинээр барьж байгуулна.	2013-2016	УХААЯ		АЭД	10.000.0 Ульсын төсөв		Тэжээлийн үйлдвэр, цех байгуулагдсан байна.

73.	Малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг бэлтгэх, зах зээлд нийлүүлэх зорилго бүхий хөдөө аж ахуйн биржийг байгуулах	1	Нийслэл болон аймэг, хамгаад аж ахуйн биржийн сулжээ байгуула.	2013-2016	УХААЯ	АЗД	1,000.0 Ульсын төсөв	Биржүүд байгуулагдсан байна.
		2	Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэл, түүхий эд, бүтээгдэхүүний тээвэрлэл, худгалалтын бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн системийг бий болгоно.	2013-2015	МТШХГ	XX	2,000.0 Ульсын төсөв	Бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн системийг боловсруулсан байна.
		3	Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний цахим биржийг байгуула.	2013-2014	УХААЯ	XX	700.0 Ульсын төсөв	Цахим биржийг байгуулсан байна.
74.	Сумын хөдөлгөөн, сангийн эх үүсвэрийг 150 саваас доошгүй аймаг дүүргийн Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих санг 3 тэрбумаас доошгүй Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих сангийн эх үүсвэрийг 500 тэрбумаас доошгүй төгрөгийн эх үүсвэртэй байгуулах	1	Жил бүрийн улсын төсөвт эх үүсвэрийг тусган хяваралж эх үүсвэрийг бүрдүүлж зарцуулах, хяналт тавих журмыг боловсруулан мөрдөнө.	2012-2016	ХЯ	АНЗД	662,000.0 Ульсын төсөв	Журам батлагдсан байна.
		1	Мал хангаалах санд эрчимсэн аж ахуйг дэмжих зээлийн эргэлтийн сан бий болгох эрх зүйн орчинг бүрдүүлж, зээл олгоно.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ	Сягийн хэмжээ 50.0 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна	
		2	Сүүний чиглэлийн үхрийн аж ахуйг хөгжүүлэхэд зээлийн дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ	20,000.0 Ульсын төсөв	Импортын сүүний 30.0 хувийг хангадаг болсон байна.
		3	Тариалангийн бүсэд гахайн цогцолбор аж ахуй хөгжүүлэхэд зээлийн дэмжлэг үзүүлж, гахайн мах үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ	10,000.0 Ульсын төсөв	Импортын гахайн махны 25.0 хувийг хангадаг болсон байна.
		4	Хот суурингийн ойролцоо шувууны аж ахуйг хөгжүүлэхэд зээлийн дэмжлэг үзүүлж, өндөгний хэрэгцээг бүрэн хангана.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ	20,000.0 Ульсын төсөв	Өндөгний хэрэгцээг бүрэн хангадаг болсон байна.
76.	Гаар тариалан, фермерийн бус нутгийг түшиглэн хураан сүү боловсруулах үйлдвэр, амьтнуудад сүү боловсруулах сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэр байгуулахыг дэмжих	1	Хочоот 30 тн сүү боловсруулах хүчин чадалтай хураан сүүний үйлдвэр байгуула.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ	30,000.0 БНХАУ-ын зээл	Хураан сүүний импортыг 20 хувь хангадаг болсон байна.
		2	Баруун болон төвийн бүсийн аймгуудад хочоот 1 тонноос доошгүй сүү боловсруулах хүчин чадалтай үйлдвэр байгуулахад хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2014	УХААЯ	АЗД	1,200.0 Ульсын төсөв	Үйлдвэр байгуулагдсан байна.
77.	Мах, махан бүтээгдэхүүний үнийг тогтвортой байлгах зорилгоор махны нийлүүлэлтийн шинэ тогтолцоог бүрдүүлэх	1	Мал нидэглэаны үйлдвэр, шөвд 3-7 дугаар сард мал нийлүүлсэн малчдад урамшуулал олгоно.	2013-2015	УХААЯ	АЗД	75,000.0 Ульсын төсөв	Өвөл, хаврын нийлүүлж буй махны хэмжээ өссөн байна.
		2	Махны эрэлт нийлүүлэлтийг харгалзан экспорт, импортын зохицуулалтын арга хэмжээг авна.	2013	УХААЯ	ЭЗХЯ	ИМЖГ	Нийлүүлэлт 4.8 хувир

	2,000.0 Ульсын төсөв	АЗД	ЗЭХЯ	УХААЯ	2014-2015	Биржээр малын худалдаа зохион байгуулах ажлын сум бүрт Түршилтэн журмаар зохион байгуулна.							Нэмэгдсэн байна. Нийт малын 10-30 хувийг биржээр борлуулсан байна.
	5,000.0 Ульсын төсөв	НЭД	ШӨВХТГ	УХААЯ	2013-2015	Хөргөлтэй агуулах, лангуу, тонгог төхөөрөж буй махны төрлийн зах байгуулахад хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлнэ.							Закнуудыг байгуулж, зээл олгосон байна.
	5,000.0 Ульсын төсөв		БОНХЯ ХЯ	УХААЯ	2013-2015	Улаанбаатар хот болон загасны нөөцтэй аймагуудад загас боловсруулах үйлдвэр байгуулна.							5 Үйлдвэр, цех байгуулагдсан байна.
78.	8,000.0 Ульсын төсөв	АЗД		УХААЯ	2012-2016	Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд бүтээгдэхүүний нэгдсэн санхүүжилт бий болгож, мал түнийг түхий эд бүтээгдэхүүний гарал үүслийг баталгаажуулдаг болно.							Баян Цусийг байгуулахад зөвлөх болсон байна.
	24,000.0 Ульсын төсөв	АЗД ТББ	ЗЭХЯ СЯ	УХААЯ	2012-2016	Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн бүтээмж өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлж, зорилтот зах зээлийг хөгжүүлнэ.							Үйлдвэрлэлийн бүтээмж өрсөлдөх чадвар дээшилсэн байна.
	43,200.0 Ульсын төсөв	АЗД МУСТТ	СЯ ЗЭХЯ	УХААЯ	2013-2016	Малын удмын сангийн үндэсний цогцолбор байгуулж, малын генетикийг нөөцийг хамгаалах, ашиглах, биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.							Цогцолбор байгуулсан байна.
			ХЯ БОНХЯ	УХААЯ	2013-2014	Мал аж ахуйн хөгжил, малын генетикийг нөөц, малын эрүүл мэндийн талаар хуулийн төсөл боловсруулна.							Хуулийн төслийг өргөн мэдүүлсэн байна.
	80,000.0 Ульсын төсөв			УХААЯ	2014-2016	Малын үржлийн үйлчилгээний нэгжийн хүргэмжийг нэмэгдүүлж, гоёд ашиг шимт мал, үр импортоор оруулж, үржлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг болно.							Үржлийн үйлчилгээний нэгжийн тоо өсч, үржлийн бүтээгдэхүүнийг долоо дааь үйлдвэрлэдэг болсон байна.
	80,000.0 Ульсын төсөв	АЗД	БОНХЯ	УХААЯ	2012-2016	Бэлчээр, тэжээл, усан хангамжийг зохистой ашиглах, хамгаалах менежментийн цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.							Малын бэлчээл, усан хангамжийг сайжиргаан байна.
		МҮМЭХ		УХААЯ	2012-2016	Малын эрүүл мэнд, хорноо цэврийн эрх зүйн орчныг боловсруулж болгож, мал эмнэлгийн албаны үндэсний тогтолцоог олон улсын жишээт нийцүүлэн, малын гаралтай бүтээгдэхүүнийг экспортлох нөхцөлийг бүрдүүлнэ.							Малын гаралтай бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдсэн байна.

		8	9	4. Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх чиглэлээр хэрэгжүүлэх бодлого				УХААЯ	МХЕГ	УМЗАЦЛ	78 500.0 Улсын төсөв	Статус хангагдсан байна.
		Малын гоц халдварт, халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх, зэрүүжүүлэх ахьын бэлэн байдлын чадавхийг дээшлүүлж, гоц халдварт өвчнөөр тайван орны статус хангана.	Улсын хилээр мал, амьтны халдварт өвчин нэвтрэх, дотоодод дамжин тархах эрсдэлийг тогтвортой бууруулах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2011-2016	УХААЯ	МХЕГ	УМЗАЦЛ	78 500.0 Улсын төсөв	Статус хангагдсан байна.			
				2012-2016	УХААЯ	МХЕГ	МЭЭТ	81 000.0 Улсын төсөв	Хилээр дамжин орж ирэх эрсдэл буурсан байна.			
				4. Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх чиглэлээр хэрэгжүүлэх бодлого								
79.	Аялал жуулчлалын салбарын тогтвортой хөгжлийн зарчимд нийцсэн жуулчлалын төрлүүд, түүний дотор тусгай сонирхлын, байгалийн, соёлын аялал жуулчлалыг бүс нутгаар төрөлжүүлэн хөгжүүлэх	1	Аялал жуулчлалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулна.	2013-2014	ССАЖЯ		ТББ		Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.			
		2	"Аялал жуулчлалын үндэсний хөтөлбөр"-ийг батлан хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	ССАЖЯ	ЭЗХЯ	ТББ		Хөтөлбөр батлагдсан байна.			
		3	Аялал жуулчлалын салбарын гадаад сурталчилгааны маркетинг төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ССАЖЯ	ГХЯ		21 000.0 Улсын төсөв	Төлөвлөгөө батлагдсан хэрэгжж эхэлсэн байна.			
		4	Орон нутагт тусгай сонирхлын, байгалийн, соёлын аялал жуулчлалыг төрөлжүүлэн хөгжүүлэх дэд хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2014-2015	ССАЖЯ	ЭЗХЯ	АНЗД		Хөтөлбөр хэрэгжж эхэлсэн байна.			
		5	Хүний агууламдад зориулсан байгалийн, тусгай газрын болон нугдлийн соёлын чиглэлээр дотоодын аялал жуулчлалыг дэмжинэ.	2012-2016	ССАЖЯ			500.0	Дотоодын аялал жуулчлал нэмэгдсэн байна.			
80.	Монгол Улсын байгалийн үнэт баялаг болсон хангайн бүсэд ашигт малтмал олборлохыг хуулиар хагаарлаж, байгалийн үнэгийн төрийн хэвээр хадгалал аялал жуулчлалын бүс болон хөгжүүлэх	1	Тусгай хамгаалалтай газар аялал жуулчлалын бүс нутагт ашигт малтмал олборлох зөвшөөрөл олгохыг хориглох эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	2013-2014	ССАЖЯ	БОНХЯ ХЯЯ	ТББ		Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.			
		2	Хөвсгөл аймагт Алунгоо эмийн цогцолбор байгуулна.	2015-2016	ССАЖЯ	ЭЗХЯ	АЗД	3 000.0 Улсын төсөв	Цогцолбор байгуулагдсан байна.			
81.	Аялал жуулчлалын дэд бүтэц, барилга, байгууламжийг тухайн нутгийн онцлог, нөөцөд тулгуурлан хөгжүүлэх	1	Аялал жуулчлалын цогцолбор, амралтын газар, жуулчны баазуудын стандартыг шинэчлэн батална.	2013-2014	ССАЖЯ	СХЗГ		30.0 Улсын төсөв	Стандартыг батлан мерүүдсэн байна.			
		2	Аялал жуулчлалын бүс нутагт шаардлагатай харилцаа холбооны дэд бүтцийг бий болгоно.	2013-2016	МТШХГ	ССАЖЯ	ОУБ	2 000.0 Улсын төсөв	Дэд бүтэц бий болсон байна.			
		3	Улаанбаатар хотын Жуулчны гудамжийг жуулчдад ээлтэй, эрэлтийг нь хангахуйц байдлаар тохижуулна.	2013-2016	ССАЖЯ		НЗД		Гудамжийг тохижуулсан байна.			
82.	Аялал жуулчлалын салбарын өрсөлдөх	1	Баруун бүсэд олон ястны соёлын парк	2015-2016	ССАЖЯ	БХБЯ	АЗД	5 000.0	Паркийг баривч			

	<p>байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.</p>								
<p>2</p>	<p>Хархоринд "XIII зуун" цогцолбор байгуулна.</p>	<p>2013-2016</p>	<p>ССАЖЯ</p>	<p>ЭЗХЯ</p>	<p>АЗД</p>	<p>5,000.0 Ульсын төсөв</p>	<p>Цогцолбор байгуулагдсан байна.</p>		
<p>3</p>	<p>Хөвсгөл аймагт цацан угсаатны музей байгуулна.</p>	<p>2014-2015</p>	<p>ССАЖЯ</p>		<p>АЗД</p>	<p>1,000.0 Ульсын төсөв</p>	<p>Музей байгуулагдсан байна.</p>		
<p>83.</p>	<p>Аялал жуулчлалын гол чиглэлийн дагуу нийтийн ариун цэврийн газар, иж бүрэн үйлчилгээ бүхий түр буудаллах цэг байгуулахыг дэмжих</p>	<p>2014-2015</p>	<p>ССАЖЯ</p>	<p>СЯ</p>	<p>АЗД</p>	<p>1,000.0 Ульсын төсөв XX</p>	<p>Түр буудаллах цагтуд байгуулагдсан байна.</p>		
<p>2</p>	<p>Аялал жуулчлалын баз, нийтийн үйлчилгээний газруудад сувицны үйлчилгээний газрыг байгуулах зорилготой буюу бага ариун цэвэрлэх байгууламжийг нэвтрүүлнэ.</p>	<p>2012-2016</p>	<p>БХЯ</p>	<p>ССАЖЯ БОНХЯ</p>		<p>15,000.0 Ульсын төсөв XX</p>	<p>Бага ариун цэвэрлэх байгууламжийг нэвтрүүлсэн байна.</p>		
<p>84.</p>	<p>Монгол Улс руу чигтэсэн олон улсын нислэгийн давтамж, чиглэлийг хөвөр дахин нэмэгдүүлэх</p>	<p>2013-2016</p>	<p>ЗТЯ</p>	<p>ГХЯ</p>			<p>Чиглэл 5-аас доошгүй нислэгийн давтамж 2 дахин нэмэгдсэн байна.</p>		
<p>2</p>	<p>Агаарын хөдлийн парк шинэчлэлийн төслийг хэрэгжүүлж, Ази, Европын чиглэлийн нислэгийн сүлжээг өргөжүүлнэ.</p>	<p>2013-2016</p>	<p>ЗТЯ</p>	<p>СЯ</p>	<p>ХБ</p>	<p>220,000.0</p>	<p>Өөрийн өмчлөлийн агаарын 3 хөлөгтэй болсон байна.</p>		
<p>3</p>	<p>Европын холбооны улсын нутаг дэвсгэрт агаарын тээвэрлэлийн 5 дугаар эрх авах зохицуулалтыг түлхүү бүрдүүлж, шинээр Синагаур, БНЗУ руу хуваарьт нислэг гүйцэтгэнэ.</p>	<p>2013-2016</p>	<p>ЗТЯ</p>				<p>Энэтхэг Улс руу хуваарьт нислэг гүйцэтгэдэг болсон байна.</p>		
<p>85.</p>	<p>Говийн аялал жуулчлалын бүс, Орхоны хөндийн аялал жуулчлалын бүс, Хөвсгөл нуурын аялал жуулчлалын бүсийг холбоосон дэд бүтэц байгуулах</p>	<p>2014-2016</p>	<p>БХЯ</p>	<p>БОНХЯ СЯ ЭЗХЯ</p>	<p>Холбогдох АЗД</p>	<p>1,500.0 Ульсын төсөв</p>	<p>Төстүүд байгуулагдсан байна.</p>		
<p>1</p>	<p>Говийн аялал жуулчлалын бүс, Орхоны хөндийн аялал жуулчлалын бүс, Хөвсгөл нуурын аялал жуулчлалын бүсийн хөгжлийн төслийг боловсруулж батална.</p>	<p>2014-2016</p>	<p>БХЯ</p>	<p>БОНХЯ СЯ ЭЗХЯ</p>	<p>Холбогдох АЗД</p>		<p>Ерөнхий төлөвлөгөөг баталсан байна.</p>		
<p>2</p>	<p>Хархоринг байгаль орчинд эзэлтэй хот болгон хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулж батална.</p>	<p>2014-2015</p>	<p>БХЯ</p>	<p>БОНХЯ СЯ ЭЗХЯ</p>	<p>Өвөрхангай АЗД</p>	<p>700.0 Ульсын төсөв</p>			
<p>3</p>	<p>Орхоны хөндий, Хөвсгөл нуурын аялал жуулчлалын бүсэд цахилгаан эрчим хүчний дэд бүтцийг байгуулна.</p>	<p>2014-2016</p>	<p>ЭХЯ</p>	<p>ЭЗХЯ СЯ</p>		<p>15,000.0 Ульсын төсөв</p>	<p>Дэд бүтэцтэй болсон байна.</p>		
<p>4</p>	<p>Хужирт-Төвөн-Улааннуутгалан чиглэлийн 90 км авто замыг барина.</p>	<p>2012-2014</p>	<p>ЗХЯ</p>	<p>ЭЗХЯ</p>		<p>44,600.0</p>	<p>Замыг барьсан байна.</p>		
<p>5</p>	<p>Сайншан-Хамрын хийд чиглэлийн 42 км хатуу хучилттай авто замыг барина.</p>	<p>2012</p>	<p>ЗТЯ</p>	<p>ЭЗХЯ</p>		<p>17,600.0</p>	<p>Замыг барьсан байна.</p>		

6	Элсэн тасархай-Арайхээр чиглэлийн 40 км замын хэсэгчилсэн шинэчлэлийн ажлыг хийж дуусгана.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ	ЗЭХЯ	Замыг шинэчилсэн байна.
7	Мөрөн-Хатгал чиглэлийн 98.8 км хатуу хучилттай авто замыг барьж дуусгана.	2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ	ЭЗХЯ	Замыг барьсан байна.
8	Дадал, Хатгал, Хархорины нисэх буудлын үйл ажиллагааг төр, хувийн хэвшлийн туншлэлийн хүрээнд сэргээж нислэг үйлдэх боломжийг бүрдүүлнэ.	2013	ЗТЯ	ТХХТ	ТХХТ	Нисэх буудлын үйл ажиллагааг эхэлүүлсэн байна.
86.	Аймаг, бүс нутгийн онцлолт тулгуурласан аялал жуулчлалын хөтөлбөр хөгжүүлэх	2013-2014	ССАЖЯ	ССАЖЯ	АЗД ТББ	Хөтөлбөрүүд батлагдсан байна. Хөтөлбөр хэрэгжсэн байна.
87.	Улаанбаатар хот, говийн, аймгуудад үлэг үрээлийн цогцлолбор музей, палеонтологийн лабораторийг төр, хувийн хэвшлийн орлолцоогоор байгуулах	2013-2016	БОНХЯ	ССАЖЯ	АНЗД	800.0
1	Төр, хувийн хэвшлийн туншлалд тулгуурлан археолог, палеонтологийн болон утунгийн музей, лабораторийг бэлэн орон бүхий иргэдийн ашигласан чөлөө цагаа зөв зохиистой өнгөрүүлж парк байгуулна.	2013-2016	ССАЖЯ	БШУЯ	ШУА ХХ	Музей, галерей, парк байгуулагдсан байна.
2	Өмнөговь аймгийн музейн барилгыг шинээр барьж ашиглагдах оруулна.	2013-2016	ССАЖЯ	АЗД	АЗД	Барилга ашиглагд орсон байна.
3	Шинэлэх ухааны академийн лабораторийг өргөтгөж, Археологийн лаборатори шинээр байгуулна.	2012-2016	ССАЖЯ	ШУА	ШУА	Лаборатори ашиглагд орсон байна.
88.	Орон нутагт Аяллын төвүүдийг байгуулж тухайн нутгийн үзэмэр, бизнес, брэнд бүтээгдэхүүнийг сурталчлах түшиц болгон ашиглах	2013-2014	ССАЖЯ	БОНХЯ	АЗД	Төвүүд байгуулагдсан байна.
2	Гэр уртал, өрхийн бичиг үйлдвэрлэлийг дэмжинэ.	2013-2016	ХЯ	ССАЖЯ	АНЗД	Өрхийн үйлдвэрлэл хөгжиж, нутгийн брэнд нэмэгдсэн байна.
5. Өндөр технологи, био, нано, мэдээллийн технологийн чиглэлээр хэрэгжүүлэх бодлого						
89.	Их, дээд сургуулиудыг түшиглэн өндөр технологийг дамжих сурталын тогтолцоо бий болгож, өндөр технологийн салбарт суралцагсдын тоог нэмэгдүүлэн, гадаад орнуудтай бэлх солилцох амьсг өрөгжүүлэх. Энэ чиглэлд сурталт, эрдэм шинжилгээний	2012-2016	ЭЗХЯ	БШУЯ	ИДС ХХ	Хөтөлбөрүүд хэрэгжж, үйлдвэрүүд байгуулагдсан байна.
1	Био, нано, мэдээллийн технологи, электроникийн компануд болон их гэдэд сургуулиудтай хамтран өндөр технологийн сурталт, судалгаа, үйлдвэрлэлийн хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	ЭЗХЯ	БШУЯ	ИДС ХХ	4,000.0 XX Инновацийн сан

90.	Шинжлэх ухааны бүтээлийг дэмжих, чанарыг сайжруулах, зах зээлд нэвтрүүлэх зорилгоор Шинжлэх ухаан, технологийн санагас олгох хөрөнгийг их, дээд сургууль, шинжлэх ухааны байгууллагуудын дунд нээлттэй сонгон шалгаруулалт явуулах замаар Хуваарилдаг болгох	2	Өндөр технологи, эрдсийн боловсруулалтын технологи, сэргээгдэх эрчим хүчний 5-аас доошгүй үндэсний судалгааны төвийг их сургуулиудыг түшиглэн байгуулж нээлттэй хэлбэрээр ажиллуулах.	2013-2015	ЭЗХЯ	БШУЯ	ИДС XX	5.000.0 Улсын төсөв	Үндэсний судалгааны төвүүд байгуулагдсан байна.
			Өндөр технологийн судалгаа, үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааг цогцлох нь хэрэгжүүлэх, өндөр технологийн гараны компаниудыг олноор нь босжуулах, гаргах зорилготой шинжлэх ухааны парк байгуулах ажлыг судалж хэрэгжүүлэх.	2013-2016	ЭЗХЯ	БШУЯ БХБЯ	ИДС XX АНЗД	10.000.0 Улсын төсөв Зээл тусламж	Паркуудын судалгаа, ТЭЗУ хийгдэж, байгуулах ажлыг эхлүүлсэн байна.
			Үндэсний мэдээлэл, харилцааны технологийн судалгаа, хөгжлийн төвийг барьж байгуулах.	2013-2016	МТШХХТ	БШУЯ	XX	8.000.0 Улсын төсөв Гадаадын зээл	Төвийг байгуулсан байна.
			Экспортод суурилсан эмбэлд /Etrabed/ систем болон чиглэд суурилсан системийн технологийн судалгаа хөгжлийн төв байгуулах.	2014-2017	МТШХХТ	БШУЯ	XX	8.000.0 Улсын төсөв	Төвийг байгуулсан байна.
			Чил дизайны үйлдвэр байгуулах.	2012-2016	МТШХХТ	ЭЗХЯ БШУЯ		7.500.0 Улсын төсөв	Үйлдвэрийг байгуулсан байна.
			Дотоодын програм хангамжийн зах зээлийг хангах, олон улсын стандартад нийцсэн чанарын менежментийг нэвтрүүлэх.	2014-2015	МТШХХТ		XX	15.000.0 Улсын төсөв	Менеджментийг нэвтрүүлсэн байна.
			Яригч тэнхч кирилд бичгийн текстийн файл болгох, кирилд бичгийн текстийг яриа болгох, "уаалаг програм хангамж"-ийг боловсруулах.	2013-2015	МТШХХТ	БШУЯ	XX	8.000.0 Улсын төсөв	Програм хангамжийг боловсруулан нэвтрүүлсэн байна.
			Шинжлэх ухаан, технологийн санагас олгоон хөгжил, байгалийн нөөц, экологийн судалгаа, шинжилгээний ажилд зарцуулах хөрөнгийг хэмжээг нэмэгдүүлэх, ногоон технологийг нэвтрүүлэх, эрдэмтдийн сэтгэлгээг оролцуулах, эрдэмтдийн хувийн салбарын төрөлүүдэд судалгаа, хувиар эргүүлэн оролцуулж, хэлэлцүүлэн дүгнэлт гаргах үйл ажиллагааг боловсруулж болгоно.	2013-2016	БОНХЯ	БШУЯ	ШУА	1.500.0 ШУТС	Ногоон технологийн судалгааны хөрөнгө оруулалт орлуулалт хийгдсэн байна.
91.	Мэдээлэл холбоо, нано, биотехнологийн чиглэлээр гадаад, дотоодын их, дээд сургуулиудтай хамтран ажиллах үйл ажиллагааг хөгжүүлж, эдгээр мэргэжлээр 300-гаас доошгүй оюутныг дэлхийн шилдэг	2	Шинжлэх ухаан, технологийн санагас олгоон чиглэлээр гадаад, дотоодын их, дээд сургуулиудтай хамтран ажиллах үйл ажиллагааг боловсруулж болгоно.	2012-2016	БШУЯ	БХБЯ ЭЗХЯ	4.800.0 Улсын төсөв	Төсүүд хэрэгжсэн байна.	
			Мэдээлэл холбоо, нано, биотехнологийн мэргэжилтэн, мэргэжлийн багш нарыг өндөр хөгжилтэй оронд мэргэжлээ дээшлүүлэх, давтан сургах, орон нутгийг тухайн чиглэлийн, мэргэжлийн боловсон	2013-2016	БШУЯ	МТШХХТ	XX	20.000.0 Улсын төсөв Гадаадын зээл	Өндөр хөгжилтэй оронд бэлтгэсэн мэргэжилтэн, мэргэжлийн багш

сүрүүлүүдэд оюутан солилцогоор сургах	хүчнээр хангах арга хэмжээг үе шаттай авч хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	СЯ	ХЗЯ	ДБ-ны төсөл	нарын нэмэгдсэн байна.	тоо
92.	Төлбөр тооцоо, бүртгэлийн бүх жил ажиллагааг цаг хугацаа, орон зайнаас үл хамааран хийж гүйцэтгэх орчин үеийн дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх	1	а) И-Баланс веб сайтын программ хангамжийг шинэчилнэ. б) санхүүгийн тайланг хүлээж авах хугацаа болон арга тал хөлболоог хууль тогтоомжинд өөрчлөлт оруулах төсөл боловсруулна. Банк, бизнесийн байгууллагын төлбөр тооцорнд интернэт, утасгүй холбооны технологийг ашиглах эрх зүйн орчинг боловсруули болгоно.	МТШХХГ	ХЗЯ СЯ Монголбанк	1,000.0 Ульсын төсөв	Эрх зүйн орчныг боловсруули болгосон байна.
		2	Кадастрын бүртгэлийн системийг бүрэн автоматжуулж, харилцалцаад үзүүлэх үйлчилгээг чанартай, шуурхай болгоно.	МТШХХГ	БХБЯ ХЗЯ	1,000.0 Ульсын төсөв	Үйлчилгээ шуурхай, чанартай болсон байна.
6. Импорт орлох экспортын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжих бодлого							
93.	Импорт оор оруулдаг хүнсний бүтээгдэхүүнийг дотооддоо үйлдвэрлэдэг болж, төмс, хүнсний ногоо, сэрү, өндөнийн хэвцэгцэг дотооддоо хангадаг болж.	1	Тариалат ургамлын генетикийг нөөцийг ашиглах, хамгаалах, төмс, хүнсний ногооны тариалалтыг далагдал, хөнгөрүүлэх асуудлыг судалж, эрх зүйн орчинг бүрдүүлнэ.	УХААЯ		5.0 Ульсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
		2	Төмс, хүнсний ногооны үр уржүүлэг, сорт, сортлог, үйлдвэрлэлийн тогтолцоог шинэчлэн зохистой байгуулна.	УХААЯ		6.200.0 Ульсын төсөв	4 бүсэд үр уржүүлэг, сорт сорилтын төв байгуулсан байна.
		3	Ганд тэсвэртэй, ургац өндөртэй элит болон супер элит будайн 3 сорт, усалгаанд эрчимжсэн 2 сорлыг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлнэ. Элит болон супер элит үрийг импортлоор авч үржүүлнэ.	УХААЯ		8.000.0 Ульсын төсөв	Стандартад нийцсэн үрээр 100 хувь тариалалт хийдэг болсон байна.
		4	Тэжээл, тос, техникийн тариалтын тариалалтын техник, тоног төхөөрөмжийн хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	УХААЯ		20.000.0 Ульсын төсөв	Хангамж нэмэгдүүлсэн байна.
		5	Тэг, цомхотсон технологиор боловсруулсан уршиллын зэлэх хувийг нэмэгдүүлэх, эрдэс бордооны үйлдвэр байгуулна.	УХААЯ		45.000.0 Ульсын төсөв	Үйлдвэр байгуулагдсан байна.

6	Ойн зурвас байгуулах замаар тавьдугуйн хөрш, элсгэл, задаргас хамгаалж, үржил шимийг сайжруулна.	2012-2016	УХААЯ	БОНХЯ	8.000.0	20 000-аас доошгүй га-д ойн зурвас байгуулсан байна.
7	Төмсний үрийг шинэчлэх ахлыг эрчимжүүлж 500.0 мянган ширхэг бичил булцуу үйлдвэрлэнэ.	2013-2016	УХААЯ		10.500.0 Улсын төсөв	Сулар элэг, элит үрээр дотоодын хэрэгцээг 100 хувь хангасан байна.
8	Хүнсний ногооны тариалан бүхий амьтдад төмс, хүнсний ногоо угаах, ангилах, салгах, дахин боловруулах, хөрсөн, гуурилан төмс, үндэвэрэх, хөвсөж, үндэвэр, салгах үйлдвэр байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ	ЭЗХЯ	15.000.0 Улсын төсөв	10-аас доошгүй үндэвэр, цөх байгуулагдсан байна.
9	Хүнсний ногооны өрхийн бичил үйлдвэрлэл, босоо ба хөдөлгөөнт тариалан жижүүлэх "С1-100" Үндэсний сүлжээ байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ		2.000.0 Улсын төсөв	Сүүрэн газрын хий алын 20 хувь нь гэрээ ногоо тарьдаг болсон байна.
10	Чацаргана болон жимс жимсгэнэий сорт судалгааны талбарыг бүсчлэн байгуулж, нийт 7 төрлийн жимс жимсгэнэий ургамлын 19 сортыг сонгон тариалах агротехнологийг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ		4.000.0 Улсын төсөв	19 сортыг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлсэн байна.
11	Чацаргана, алим, гүзээлгэнэ, чава, интоор үржүүлгийн загвар аж ахуй байгуулахад зэл олгож, импортоор суулгац нийлүүлэх замаар тариалалт, үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ		20.000.0 Улсын төсөв	Тариалалтыг 16.0 мянган га, ургацыг 33.5 мянган тоннд хүргэсэн байна.
12	Бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг кластераар хөгжүүлэх тогтолцоог бүрдүүлэх ахлыг эхлүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ		15.000.0 Улсын төсөв	Тогтолцооны эхлэл тавигдсан байна.
13	Хөрс боловсруулах, ургац хураах ургамал хамгаалах орчин үеийн техник, тоног төхөөрөмжийн хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ		1.200.0 Улсын төсөв	Механизмын твшин 50 хувьд хурсан байна.
14	Жимсиг оцроо хөдөөн хадгалах зөврийн хөрөнгөтэй агуулахын хангамжийг хөгжүүлж, бүс нутгуудыг хамарсан зардалын агуулахыг байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ		3.000.0 Улсын төсөв	Сүлжээ байгуулагдсан байна.
15	Сүлжээний тогтолцоог боловсруулж болгох зорилгоор сүү, хөрс, хайрлах тээвэрлэх зориулалт бүхий иж бүрэн хөрөнгийн төв байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2014	УХААЯ	XX	5.000.0 Улсын төсөв	50-наас доошгүй хөрөнгийн төв байгуулагдсан байна.
16	Дотооддоо үйлдвэрлэх бололцоотой шингэн сүү, тараг, цөшлөн тос, зайрмаг, бяслыг зэрэг бүтээгдэхүүний импортын гаалийн	2013-2014	УХААЯ	СЯ	1.000.0	Татварыг 10-15 хувиар нэмэгдүүлж.

		албан татаарын хувь хэмжээг улирлын ялгаатайгаар нэмэгдүүлнэ.						УРАГТ бүтээгдэхүүний 10 үйлдвэр байгуулсан байна.
	17	Нийслэл болон томоохон хот суурингийн ойролцоо 300-гаас доошгүй үнэтэй сүүний чиглэлийн үхрийн цогцолбор, аймгийн төвүүдийн ойролцоо 50-иас доошгүй үнэтэй аж ахуйг шинээр байгуулна.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ		100.000.0	Цогцолбор, аж ахуй эхлэж байгуулагдсан байна.
	18	5 аймагт сүүний чиглэлийн ямаа үржүүлэх аж ахуй байгуулж, хүүхдийн сүүн тэжээлийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ		50.000.0 Улсын төсөв	Тус сүр 200 амаа бүхий 5 аж ахуй бий болсон байна.
	19	Холгөт 1 төнлөөс доошгүй сүү боловсруулах үйлдвэр байгуулж, хардсаа, явцыг бүтээс, өндөр технологийн үйлдвэрлэл, үйлдвэрлэх зорилголт бүхий балц, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслэлийг нийлүүлж, үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2014	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ		3.500.0 Улсын төсөв	5-аас доошгүй үйлдвэр байгуулаж, үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг 20 хувийг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангадаг болсон байна.
	20	Хот суурингийн орчимд 100.0 мянгаас дээш өндөрлөгчтэй тахианы цогцолбор аж ахуй 3, аймгийн төвүүдэд 5.0 мянгаас дээш өндөрлөгчтэй эрчимжсэн аж ахуй 8-ыг тус тус шинээр байгуулж, өндөргийн хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	2013-2015	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ	АНЗД	20.0	Хүн амын өндөргийн хэрэгцээг дотоодоос хангадаг болсон байна.
	21	Өндөргий угаах, хатаах, аруутгах, жинлэх зэргэ үйлдэл хийх өндөр боловсруулах үйлдвэр, өдөрт 1000-3000 тама нийлэх хүчин чадалтай цех байгуулна.	2014-2016	УХААЯ	СЯ ЭЗХЯ		1.700.0 Улсын төсөв	Нийт өндөргий 70 хувийг боловсруулан нийлүүлж, тахианы махыг нийлүүлэлтийг нэмэгдүүлсэн байна.
94.	1	Тариаланг дэмжих сангийн, үйл, ажиллагааг хувийн хэвшлийн оролцоо бүхий корпораци болгон зохион байгуулах	2013	УХААЯ				Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
95.	2	Тариалангийн баруун, зүүн, хангайн бүсэд Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сангийн салбарыг байгуулна.	2013-2015	УХААЯ			24.300.0 Улсын төсөв	Салбарууд байгуулагдсан байна.
	1	Баруун бүсэд гаазар тариалан эрхлэлтийг хөгжүүлж, бүсийн гурилын хэрэгцээг хангадаг хангамжийг сайжруулна.	2013-2016	УХААЯ			3.000.0 Улсын төсөв	Урийн чанар, хангамж сайжирсан

96.	Болох	2	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар усны хайгуул судалгаа, зураг төсөл хийж, усалтын системийг сэргээн засварлахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2014	УХААЯ			11,100.0 Улсын төсөв	Бусийн дотоодын үйлдвэрлэлийн гуулиын хангамж нэмэгдсэн байна.
		1	Хүнсний ногооны үр үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ			8,000.0 Улсын төсөв	10-аас доошгүй шна сортыг дотооддоо үйлдвэрлэсэн байна.
		2	Дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлж, усалгаатай талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэн дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжинэ.	2012-2016	УХААЯ			34,000.0 Улсын төсөв	Төхник хангамжийг 60 хувьд хүргэж, 5.0 мянган га талбайг усжуулсан байна.
		3	Био борлооны үйлдвэрлэлийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлнэ.	2013-2016	УХААЯ			8,000.0 Улсын төсөв	Дотоодын хэрэгцээний 40 хувийг хангадаг болсон байна.
97.	Хүнсний нарийн ногооны тариалалтыг нэмэгдүүлж дотоодын хэрэгцээг хангах, аймгуудад усалгаатай газар тариаланг сэргээж дэмжих	4	Төмс, хүнсний ногооны тариалалт, хадгалалт, борлуулалтын сүлжээ байгуулна.	2013-2016	УХААЯ			45,000.0 Улсын төсөв	Зөөрийн багтааж 75.0 мянган тонноор нэмэгдсэн байна.
		1	Усгалтын систем шинээр барьж, сэргээн засварлахад хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг үзүүлнэ.	2012-2016	УХААЯ			85,300.0 Улсын төсөв	Усгалтаар тариалангийн жижээг 80.0 мянган га-д хүргэсэн байна.
		2	Гидротехникийн барилга байгууламж, боомт, усан санг шинээр барьж, сэргээн засварлахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2012-2016	УХААЯ			7,500.0 Улсын төсөв	Тариалангийн усны өвчийг 20.0 сая шоо метр хүргэсэн байна.
98.	Боловсруулах үйлдвэр байгуулан Монгол Улсад опборлож байгаа ашигт матиал, газрын тосны бүтээгдэхүүнийг дотоодын үйлдвэрт эхний ээлжинд нийлүүлдэг болох	3	Усалгаатай тариалангийн талбайн хайгуул судалгаа хийж, гидротехникийн барилга байгууламжийн зураг төсөл, техник-эдийн засгийн үндэслэл боловсруулна.	2012-2016	УХААЯ			7,500.0 Улсын төсөв	-50.0 мянган га-д судалгаа, -25-30 усгалтын сүлжээг үзүүлнэ.
		1	Хөрөнгө оруулагчидтай хэрэгцээ хийж опборлож байгаа ашигт матиал, газрын тосыг дотоодын үйлдвэрт эхний ээлжинд нийлүүлэх арга хэмжээ авна.	2012-2016	УУЯ	ЭЗХЯ УХААЯ	ХО		Дотоодын үйлдвэрт эхний ээлжинд нийлүүлж эхэлсэн байна.
99.	Төрөөс газрын тосны салбарт 2017 он хүртэл баримтлах бодлогын баримт бичигт тусгасны дагуу газрын тос боловсруулах үйлдвэр барьж, боловсруулах үйлдвэрийн төрийн эзэмшлийн	1	Газрын тос боловсруулах үйлдвэрийн төслийг эдийн засгийн үндэслэлээр боловсруулан, үйлдвэрийг байгуулж эхлэнэ.	2012-2016	УУЯ	СЯ		1,000,000.0 Улсын төсөв	Үйлдвэр баригдаж эхэлсэн байна.

100.	хувь хэмжээ болон үйлдвэрийн байршилг оновчтой тогтоох	1	Автобензин, дизель, түлшний компанийн болон бусад үйлдвэр, механамын болосруулж болгоно.	2012-2013	УУЯ	ЗТЯ	ТББ	Механамыг бусадорой болосруулж байна.	
		2	Улсын мяагийн шатахуун худалдах Улаанбаатар хот, Рашаант дахь 45000м ² баглаам бүхий агуулахын барилга усралтын ажлыг дуусгаж хүлээн авна.	2014	УУЯ	СЯ	ТББ	19.150.0 Улсын төсөв	
		3	ОХУ-аас бусад орноос импортлох авто бензин, дизель түлшний хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	2012-2016	УУЯ			Бусад улс орноос импортлох автобензин, дизель түлшний хэмжээг нэмэгдсэн байна.	
101.	Шатахууны бөөний худалдаанд татварын хөнгөлөлт эдлүүлдэг тогтолцоог өөрчилж, жижиглэнгийн үнийг тогтворжуулах бодлого барих	1	Газрын тосны бүтээгдэхүүний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын хүрээнд бөөний болон жижиглэнгийн худалдаанд татварыг ялгавартай тогтоох эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	2012-2016	СЯ	УУЯ		Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.	
102.	Төрөөс нүүрсний салбарт баримтлах бодлогыг тодорхойлох	1	Төрөөс нүүрсний салбарт баримтлах бодлогыг боловсруулж батлуула.	2012-2016	УУЯ	ЭХЯ	ТББ	Бодлого батлагдсан байна.	
		2	"Нүүрсний салбарыг хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөө" батлан хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	УУЯ			Төлөвлөгөөг баталсан байна.	
103.	Нүүрсээс хий, шингэн түлш гаргах ажлыг эрчимжүүлж, шагдаг занер, нүүрсний химийн үйлдвэрийг хөгжүүлэх судалгааг хийх	1	Нүүрс шилгэрүүлэх үйлдвэрийн техник-эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулна.	2012-2016	УХААЯ	ЭЗХЯ		ТЗЗТ-ийг боловсруулсан байна.	
		2	Финшер-Тропш, МТГ технологийг ашиглан синтез хий, метанол, этанол, диметилийн эфир, бензин болон хуурирах үйлдвэр барих ажлыг эхлүүлнэ.	2012-2014	УХААЯ	ЭЗХЯ	XX	21 сая ам.доллар	
		3	Шагдаг занер, нүүрсний химийн үйлдвэрийг хөгжүүлэх судалгаа хийнэ.	2012-2016	УХААЯ	ЭЗХЯ	ТББ	500.0 Улсын төсөв	
104.	Хийн түлшний аюулгүйн ажиллагааг хангах эрх зүйн орчныг бүрдүүлж хийн түлшний тээвэрлэлт, хадгалалт, түгээлт, борлуулалт зэрэг үйл ажиллагаанд тавих стандарт, нормыг сайжруулах	1	Хийн түлшний тээвэрлэлт, хадгалалт, түгээлт, борлуулалтад тавих стандарт, дүрэм, журмыг шинэчлэн боловсруулна.	2012-2016	УУЯ	БХБЯ		Судалгаа хийгдсэн байна. Стандарт дүрэм, журмыг баталсан байна.	
		2	Шилгээлт, хадгалалт, түгээлт, борлуулалт шаалтат баталгаажуулалтын ажлын эталон лабораторийг шинээр байгуулна.	2013-2015	СХЗГ	СЯ		300.0 Улсын төсөв	
7. Үйлчилгээний бизнесийг дэмжих чиглэлээр хэрэгжүүлэх бодлого									
105.	Үйлчилгээний салбарын мэргэжлийн холбоодын үйл ажиллагааг дэмжиж, тус салбарын хэмжээнд мөрдөх стандарт, ёс зүйн дүрэм, үйлчилгээний зэрэглэл, тарифын зохицуулалтыг батлах эрх олгох	1	Энэ чиглэлээр хууль тогтоомж, туршлагыг судалж, холбогдох хуулийн төсөл боловсруулна.	2013 онд	ЭЗХЯ	УХААЯ ХЗЯ	ТББ	Эрх зүйн орчин шинэчлэгдсэн байна.	
		2	Хууль тогтоомж, бодлого батлагдсан нөхцөлд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авч, хяналт тавьж ажиллана.	2014 онос	ЭЗХЯ	УХААЯ	ТББ	Эрх зүйн орчин шинэчлэгдсэн байна.	

106.	Аж үйлдвэрийн болон экологийн тэргүүлэх хөгжлийн бүсүүдийг тогтоож, хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжүүлж эхлэх	1	"Хот байгуулалтын талаар төрөөс баримтлах бодлого"-ыг боловсруулж, батлуула.	2013-2014	БХБЯ	ЭЗХЯ	АНЗД	Бодлого батлагдсан байна.
		2	Үйлдвэрүүдийг уялдаа холбоотойгоор, цогцоор нь байгуулах ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруула.	2013-2016	УХААЯ	Холбогдох яам		Ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулсан байна.
		3	Монгол Улсын хүн амын нугашилт, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төслийг боловсруула.	2013-2014	БХБЯ	Холбогдох яам	АНЗД	Төсөв батлагдсан байна.
		4	Хөгжлийн бүсийн төслүүдийг боловсруулж батална.	2014-2016	БХБЯ	ЭЗХЯ СЗЯ БОНХУЯ УХААЯ	АЗД	Төсөв батлагдсан байна.
		5	Хот байгуулалтын кадастрын мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулж, ажиллуулна.	2014-2016	БХБЯ	СЯ	АНЗД	Мэдээллийн нэгдсэн сантай болсон байна.
107.	Улсын Их Хурлаас баталсан "Шинэ бүтээн байгуулалт дунд хугацааны зорилгот" хөтөлбөр, "Төрөөс төмөр замын тээврийн талаар баримтлах бодлого"-д тусгагдсан төмөр замыг барьж байгуулах	1	1, 2-дугаар үе шатны 1800 км төмөр замын суурь бүтэц барьж байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	2012-2016	ЗТЯ		ХБ	Төмөр замын суурь бүтэц барьж байгуулах ажил эхэлсэн байна.
		2	Мандал-Зуумод-Багахангай чиглэлд Улаанбаатар хотыг тойруулан төмөр замын суурь бүтэц барьж байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	2013-2015	ЗТЯ		ХБ	Төмөр замын суурь бүтэц барьж байгуулах ажил эхэлсэн байна.
		3	Багахангай өргөөний орчим төмөр замын машин механизмын бааз, хөдлөх бүрэлдэхүүний засварын нэгдсэн төв барьж байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	2013-2016	ЗТЯ		ХБ	Нэгдсэн төвийг барьж эхэлсэн байна.
		4	Галт тэрэгний хөдөлгөөн зохицуулалтын нэгдсэн төвийн барилгыг ашиглахад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ			Төвийн барилгыг ашиглахад оруулсан байна.
		5	Тосонцэнэл-Улиастай чиглэлийн 67 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашиглахад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ		
108.	Аймгийн төвүүдийг Улаанбаатар хоттой хатуу хучилттай авто замаар холбож дуусгах	1	Таркяган-Мөрөн чиглэлийн 253 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашиглахад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ		Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.
		2	Өрүлгэн-Мөнххэрэн-Баруун-Урт чиглэлийн 132.6 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашиглахад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ		Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.
		3	Өрүлгэн-Мөнххэрэн-Баруун-Урт чиглэлийн 132.6 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашиглахад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ		Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.
		4	Улаангом-Наранбулаг чиглэлийн 90 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашиглахад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ		Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.
		5	Улаанбаатар-Мандалгөв чиглэлийн 367 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашиглахад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ		Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.

								орулсан байна. Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
6	Өндөрхаан-Чойбалсан чиглэлийн 94 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ			44.400.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
7	Өндөрхаан-Мөнххаан-Баруун-Урт чиглэлийн 45.3 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ			21.500.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
8	Цахир-Тосонцэнгэл чиглэлийн 127 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ			62.900.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
9	Баянхонгор-Байдрагийн гүүр чиглэлийн 129.5 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ			64.100.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
10	Байдрагийн гүүр-Алтай чиглэлийн 127 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ			62.900.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
11	Алтай-Дарви чиглэлийн 263 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ			81.800.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
12	Тосонцэнгэл-Улиастай чиглэлийн 114 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ			50.300.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
13	Халханүрэгдэй Гэрлээт-Солонготын даваа чиглэлийн 100 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна. /Ардхагай/	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ			37.230.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
14	Өндөрхаан-Чойбалсан чиглэлийн 50 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ			12.600.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
15	Элсэн тасархай-Хархорины Орхоны гүүр чиглэлийн 77 км хатуу хучилттай замыг шинэчлэн ашигласнад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ			27.100.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
16	Налайх-А-р зөрлөг-Зуунмод чиглэлд 25 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ			14.500.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
17	Налайх-Тэрлэг чиглэлийн 30.2 км авто замыг шинэчлэн ашигласнад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ			13.030.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
18	Улаангом /Газаргай-Харгас нуур чиглэлийн 100 км авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ			45.000.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
19	Арвайхээр-Баянхонгор чиглэлийн 107 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ			45.500.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
20	Алтай-Баянхонгор чиглэлийн 128 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашигласнад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ			54.400.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.
21	Манхан-Дарви чиглэлийн 100 км хатуу	2012-2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ			42.900.0	Замыг барьж ашигласнад оруулсан байна.

110.	Улаанбаатар хотын авто замын сүлжээг тойрог замын системд шилжүүлж, гүүрэн гарц, хоёр түвшний утлааарыг шавардлагай газарт барьж байгуулах	1	Улаанбаатар хотын замын ачааллыг бууруулах, дэд бүтцийг сайжруулах ажлын хүрээнд замын огтлолцол, төмөр зам дэглүүр гүүрэн гарц барих төслүүдийг хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	НЭД	ЗТЯ СЯ ЭЗХЯ	83.7 сая ам.доллар БНХАУ-ын хөнгөлөлттэй зээл	Төслүүдийг хэрэгжүүлсэн байна.
111.	Тренчит тээврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх зорилгоор Алтанбулаг-Улаанбаатар-Замын-Үүд чиглэлийн хурдны зам барьж ашиглах	1	<ul style="list-style-type: none"> - Зүүн, 4 замын утлаар дээр олон түвшний огтлолцлыг барьж ашиглахад оруулна. - Баруун, 4 замын утлаар дээр олон түвшний огтлолцлыг барьж ашиглахад оруулна. - Толойд Сонслогчийн замын утлаар гүүрэн гарц барьж ашиглахад оруулна. - Салгосрийн аюулыг тойрог дээр олон түвшний огтлолцлыг барьж ашиглахад оруулна. - Баянбүрдийн аюулыг тойрог дээр олон түвшний огтлолцлыг барьж ашиглахад оруулна. - Олигийн гудамжаас Нарын зам хүртэлх замын утлаар гүүрэн гарц, хоёрбох гүүрэн гарц барьж ашиглахад оруулна. - Нарын зам болон Ажилчны гудамжийг холбосон төмөр зам дээр гүүрэн гарц барьж ашиглахад оруулна. - Улаанбаатар хотод тойрог зам барьж ашиглахад оруулна. 	2012-2016	ЗТЯ	3ЭХЯ	Концессын гэрээ	Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.
112.	Ховд-Улаангом чиглэлийн авто замыг ашиглахад оруулах	1	Ховд аймгийн Бага улаан даваа-Манхан чиглэлийн 103.3 км, орон нутагтай холбоосон 20 км авто замыг барьж, бүрэн төлгөлдөсөн засвар аричлалтын 1 нэгжийг төмөрд оруулна.	2012-2015	ЗТЯ	3ЭХЯ	45.0 сая ам.доллар ХАБ-ны хөнгөлөлттэй зээл	Нэгжийн үйл ажиллагааг эхлүүлсэн байна.
		2	Ховд-Хүрэн-Бага Улаан даваа чиглэлийн 110.8 км хатуу хучилттай зам барьж ашиглахад орно.	2012-2014	ЗТЯ	3ЭХЯ	АХБ	Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.
		3	Манхан-Ховд чиглэлийн 85.3 км хатуу хучилттай авто зам барьж ашиглахад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	3ЭХЯ	АХБ	Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.
		4	Өлгий-Цагаануур чиглэлийн 40 км хатуу хучилттай авто зам барьж ашиглахад оруулна.	2013-2014	ЗТЯ	3ЭХЯ		Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.
		5	Хашаатын даваа-Өлгий чиглэлийн 60 км хатуу хучилттай авто зам барьж ашиглахад оруулна.	2012-2013	ЗТЯ	3ЭХЯ		Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.

113.	Улаанбаатар-Замын-Үүдийн авто замыг тэргүүн зэлхнд ашиглахад оруулж, Замын-Үүдийн хилийн боомтын нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлснээр инфляцийн зогсомол хөөрөгдлийг бууруулах	6	Цагааннуур-Улаанбаатинд чиглэлийн 25 км хатуу хучилттай авто зам барьж ашиглахад оруула.	2014-2016	ЗТЯ	ЭЗХЯ		Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.
		1	Чойр-Сайнаад чиглэлийн 176.4 км хатуу хучилттай авто зам барина.	2012-2013	ЗТЯ	СЯ	МСС	Замыг ашиглахад оруулсан байна.
		2	Сайнаанд-Замын-Үүд чиглэлийн 124 км хатуу хучилттай авто зам барина.	2012-2014	ЗТЯ	СЯ	АХБ	Замыг ашиглахад оруулсан байна.
		3	Замын-Үүд боомлын Авто замын шалган нэвтрүүлэх цогцлоборын өргөтгөлийн зам талбайн ажлыг дуусгана.	2013	СЯ			Зам, талбайг ашиглахад оруулсан байна.
		4	Замын-Үүдийн хилийн боомтод ачааны авто шашины терминал, зам талбайг шинэср барьж, цагаан нэвтрүүлэх цогцлоборын өргөтгөл хийнэ.	2013-2014	ЭЗХЯ		БХБЯ СЯ ХЗЯ МХЕГ	Хилээр орж гарч байгаа тээврийн чөлөөтэй нэвтрүүлэх утгаар бурсан байна.
		5	Замын-Үүд боомлын ачааны Рентген цогцлоборос III терминал руу 12 км хатуу хучилттай зам тавина.	2013	ЗТЯ	ЭЗХЯ		Замыг барьж ашиглахад оруулсан байна.
114.	Далайд гарцуй орны хувьд агаарын харилцааг эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлд тооцон төрийн бодлогоор дэмжин хөгжүүлэх	1	Иргэний нисэхийг хөгжүүлэх талаар төрөөс баримтлах бодлогын төслийг боловсруула.	2012	ЗТЯ		Бодлогыг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.	
115.	Хөшигийн хөндийд шинээр барих олон улсын нисэх онгоцны буудлыг олон улсын зоригч болон ачаа тээврийн өрсөлдөх чадвар бүхий төв болгох	1	Шинэ нисэх буудлын барилгын бүтээн байгуулалтын ажлыг эхлүүлнэ.	2013-2016	ЗТЯ	ЭЗХЯ	Бүтээн байгуулалтын ажлыг эхлүүлсэн байна.	
		2	Шинэ нисэх буудлыг түшиглэн хөлиймөг ачаа тээврийн логистик терминал байгуулах ТЗЗУ, зураг төслийг боловсруула.	2013-2014	ЗТЯ		29.9 тэрбум иен Японы ЗГ-ын зээл 123,800.0 Улсын төсөв	
		3	Ачаа тээврийн логистик терминалын барилгын ажлыг эхлүүлнэ.	2014-2016	ЗТЯ	ЭЗХЯ	ТЗЗУ, зураг төслийг боловсруулсан байна.	
		4	Олон улсын нисэх буудлыг даган бий болгох шинэ хотын статусыг шийдвэрлүүлнэ.	2013	БХБЯ	СЯ ХЗЯ ЭЗХЯ ЗТЯ	Барилгын ажлыг эхлүүлсэн байна. Шийдвэр гаргасан байна.	
		5	Шинэ хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг үе шаттайгаар боловсруулж батална.	2013-2016	БХБЯ	СЯ ЭЗХЯ ЗТЯ	Төлөвлөгөө батлагдсан байна.	
		6	Гадаад, дотоодын аялагчдын мэдээллийн цахим цонхыг бий болгох, аялагчдын мэдээллийн төвүүд байгуулахыг дэмжинэ.	2013-2016	ССАЖЯ	XX	Төвүүд байгуулагдсан байна.	

шинэчлэлийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээг авч, гурав дахь үе шатанд барьж эхлэх төмөр замын суурь бүтэц (нийт 3600 орчим км)-ийн судалгааг дуусгах	2	Хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний дараа Хувь нийлүүлсэн нийгэмлэгийн үүсгэн байгуулсан эрх зүйн баримт бичгийг Монгол Улсын хууль тогтоомжид нийцүүлэн шинэчилнэ.	2013-2016	ЗТЯ	ГХЯ СЯ ЭЗХЯ	Эрх зүйн баримт бичгүүдийг шинэчлэн байна.
121. Далайн тээврийн салбарт тэргүүлэгч орнуудтай хамтран далайн тээврийн үйл ажиллагааг эхлүүлж, тухайн салбарт үндэсний ажилтан, мэргэжилтнүүдийг ажиллуулах арга хэмжээ авах	3	Гурав дахь үе шатанд барьж эхлэх төмөр замын суурь бүтцийн техник-эдийн засгийн урьдчилсан үндэслэл, судалгааг хийнэ.	2013-2014	ЗТЯ	ЭЗХЯ УХААЯ	Урьдчилсан ТЗУ, судалгааг хийсэн байна. Компанийг байгуулсан байна.
122. "Шинэ Улаанбаатар" төслийн хүрээнд хот төлөвлөгөө, харьяат үйлчилгээний үйлдвэр, илчлэлийн үйлдвэр, 17 хорооллыг байгуулах. Нийслэлийн авсгалдсан дүүрэг, дагуул хотын хөгжлийг бодлогоор дэмжиж, иргэдийн суурьших бүсийг тэлнэ.	1	Далайн тээврийн салбарт тэргүүлэгч орнуудад болон дотооддоо боловсон хүчин бэлтгэж, Далайн тээврийн хамтарсан компанид үндэсний ажилтан, мэргэжилтнүүдийг ажиллуулана.	2013-2014	ЗТЯ	ГХЯ УХААЯ	Үндэсний ажилтан, мэргэжилтнийг ажиллуулж эхэлсэн байна. Загас аргах квот авсан байна.
	2	Далайн тээврийн салбарт тэргүүлэгч орнуудад болон дотооддоо боловсон хүчин бэлтгэж, Далайн тээврийн хамтарсан компанид үндэсний ажилтан, мэргэжилтнүүдийг ажиллуулана.	2013-2016	ЗТЯ	ГХЯ УХААЯ	Салбарыг үндэслэл, судалгааг хийж, бичгийг байгуулж эхэлсэн байна.
	3	ОХУ-ын эдийн засгийн чөлөөт бүсээ загас үлдэх төсөг авах талаар ажиллана.	2013-2015	ЗТЯ	ГХЯ УХААЯ	Салбарыг үндэслэл, судалгааг хийж, бичгийг байгуулж эхэлсэн байна.
	4	Өвөл зэрчилгэвч зөвхөн хөдөлгөөнд оролцох үйлдвэр, хөдөлгөөнд оролцох үйлдвэр зохицуулсан хуулийн төсөл боловсруулж, хот төлөвлөлт, хот байгуулагчийн стандартыг өөрчлөн нийтийн биеийн тамрын талбай, гүйцтэйн болон дугуйн зам, хөгжлийн бархшээлтэй иргэдийн зорчих дэд бүтцийг бий болгоно.	2012-2016	ЗТЯ	ОСАЖА	Нийслэлийн дүүргүүдийн төлөвлөлт, хөрөнгө оруулалтыг оновчтой болгох, хатуу хөг хаягдлын менежментийг сайжруулах төсөл хэрэгжүүлнэ
	5	Улаанбаатар хотын төлөвлөлттэй уялдуулан шинээр баригдаж байгаа хороолол, хотон руу холбооны сүлжээний газрын сувагчлалын систем байгуулна.	2012-2016	МТШХТ	НЭД ХХ	20.0 сая ам.доллар ДБ-ны хөнгөлөлттэй зээл
	6	Улаанбаатар хотыг 2020 он хүртэл хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөний тодотголыг УИХ-аар батлуулна.	2013	БХБЯ	ЭЗХЯ СЯ ХЗЯ ТНХЯ БОЛНЯ	Газрын сувагчлалын систем байгуулагдсан байна.
	7	Улаанбаатар хотын ерөнхий төлөвлөгөөний тодотголын дагуу бүсчлэлийн төлөвлөлт, инженер геологч, газар хөдөлгөөний болон газар дээрх доорх шугам сүлжээний зураглал хийж, мэдээллийн сан үүсгэн, мукчлалын нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулна.	2013-2016	БХБЯ	СЯ ЗТЯ	Төлөвлөгөөний тодотгол батлагдсан байна.
	8	Батануур, Багахангай, Налайх зэрэг дагуул хотуудын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө	2012-2014	БХБЯ	СЯ ЭЗХЯ	Мэдээллийн санг байгуулж, зураг төслийг хийсэн байна.
	9	Төвлөгөөний дагуу төлөвлөгөөний тодотголыг УИХ-аар батлуулна.	2012-2014	БХБЯ	СЯ ЭЗХЯ	Төлөвлөгөө батлагдсан байна.

133.	Хотуудын усан хангамж, бохир ус, цэвэрлэх байгууламжид технологийн шинэчлэл хийж, Хот, сумуудад усан хангамжийг хэрэгжүүлж байрдуулах, Усыг зүй зохистой ашиглах бодлого явуулах	Бие даасан систем бий болгох	хэрэгжүүлнэ.	Увс, Хөвсгөл, Сүхбаатар, Булган, Баянхонгор, Өвөрхангай, Завхан, Говь-Алтай, Дорноговь, Дундговь, Ховд, Хэнтий аймгийн тэвүүдэд Дулаан хангамжийн өргөтгөл, шинэчлэлт хийж, хэрэглэгчдийн хэрэгцээний халуун усны системийг бий болгоно.	2013-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ	АЗД	180,000.0 Улсын төсөв	Өргөтгөл, шинэчлэлийг хийж, хэрэглэгчийн халуун усны системийг бий болгосон байна.
			Сумын төвд нар-нүүрс хосолсон төвлөрсөн халаалтын систем бий болгох ажлыг туршиж хэрэгжүүлнэ.	2014-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ	Холбогдох АЗД	5.0 Улсын төсөв	Ховдын Цэцэг, Дарви, Баянхонгорын Шилэнхүст Баян-Сүдэр, Баянгол, Энхтайврын Тэс, Гурван Говь-Алтайн Тэс, Төгрөг сумдад бий болгосон байна.	
			Орон сууцны айл өрх, жижиг хэрэглэгчдийн дулааны эрчим хүчний хэрэглээг улсын багалаатай, орчин үеийн электрон тоолуураар тооцож, нийт хэрэглэгчийн 50-иас доошгүй хувийг тоолууртай болгоно.	2012-2016	СХЗГ		АНЗД ХХ	80,000.0 Ирээдүйн үерийн жеренгө	Нийт хэрэглэгчийн 50-иас доошгүй хувийг тоолууржуулсан байна.	
			Ховд аймгийн Манхан, Цэцэг, Булган, Завхан аймгийн Тосонцэнгэл, Хөвсгөл аймгийн Тариалан, Цагаан-Уул сумдын төвийн дулаан хангамжийн эх үүсвэрийн барилта, байгууламж, шугам сүлжээг шинэчилнэ.	2012-2016	БХБЯ	СЯ ЭХЯ	Холбогдох АЗД	3,000.0 Улсын төсөв	Барилта, байгууламж, шугам сүлжээг шинэчилсэн байна.	
1	Улаанбаатар хотын ус хангамж, ариутгах газруудын мөсөр төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлнэ.		Улаанбаатар хотын ус хангамж, ариутгах газруудын мөсөр төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2012-2013	БХБЯ	БОНХЯ	АНЗД	50.0 Улсын төсөв ЖАЙКА	Системийн үйл ажиллагаа амжилттай явагдсан байна.	
2	Хот сумуудын ус хангамж, ариутгах татуурцын ашиглалтын тухай Хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон норм дүрмийг боловсруулж батлуулах.		Хот сумуудын ус хангамж, ариутгах татуурцын ашиглалтын тухай Хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон норм дүрмийг боловсруулж батлуулах.	2012-2016	БХБЯ	БОНХЯ	АНЗД	50.0 БСННС	Хуулийг хэрэгжүүлэх нөхцөл бүрдсэн байна.	
3	Хүн амын ундны усны хатуулаг, эрдэсжилт ихтэй 100 гаруй сум, суурин газрын хангамжийн эх үүсвэрт усны чанар сайжруулах тоног төхөөрөмжийг үе шаттайгаар суурилуулах.		Хүн амын ундны усны хатуулаг, эрдэсжилт ихтэй 100 гаруй сум, суурин газрын хангамжийн эх үүсвэрт усны чанар сайжруулах тоног төхөөрөмжийг үе шаттайгаар суурилуулах.	2013-2016	БХБЯ	БОНХЯ	АЗД	10,000.0 Улсын төсөв	100 гаруй сум, суурин газарт суурилуулсан байна.	
4	Улаанбаатар хотын Чулуун-Овоотын гэр хорооллын цэвэр, бохир усны шугам, бохир усны Туул-1 шугам, Баянгуур дүүргийн ус хангамжийн шинэчлэлийн ажлыг дуусган,		Улаанбаатар хотын Чулуун-Овоотын гэр хорооллын цэвэр, бохир усны шугам, бохир усны Туул-1 шугам, Баянгуур дүүргийн ус хангамжийн шинэчлэлийн ажлыг дуусган,	2013-2015	БХБЯ	ЭХЯ	НЗД	1,500.0 Улсын төсөв	Шинэчлэл хийгдсэн байна.	

134.	Аймаг, сумын төвийн ногоон байгууламжтай талбайг хоёр дахин нэмэгдүүлэх	1	ашигтлалд оруула. Хот, тосоны ногоон байгууламжийн тухай хуулийн төслийг боловсруула.	2013-2014	БХБЯ	ХЗЯ БОНХЯ	АНЗД	Хуулийн өргөн төслийг мэдүүлсэн байна. Аймаг, сумын төвийн ногоон байгууламжтай талбайн хэмжээ 2012 оныхоос 2 дахин нэмэгдсэн байна.
135.	Аймгуудын нэгдсэн захыг эрүүл ахуйн шаардлага хангасан, өмнөхийн жишигт нийцсэн худалдааны төв болгох	1	Худалдааны гавар, Түүний Үйлчилгээ-Ерөнхий шаардлага (MNS5021:2007) стандартыг олон улсын жишигт нийцүүлэн шийдвэрлэх.	2012-2014	СХЗГ	УХААЯ МХЕГ	ТББ	Улсын төсөв
		2	Аймаг, бүр өөрийн худалдааны захыг өөрчлөн шинэчлэх зэрэг төслийг боловсруулж төр, хувийн хэвшлийн туншлалтын хүрээнд шийдвэрлэх арга хэмжээ авна.	2013-2014	УХААЯ	ЭЗХЯ	АЗД МҮХААҮТ	Бүх аймгийн төв бүтүүч дэвэртэй захтай болсон байна.
136.	Аймгуудын төвийг дэлхийн жишигт нийцсэн ногоон хөгжлийн чиг баримжаатай хот болгон хөгжүүлэх	3	Хүнсний захуудын мал эмнэлэг, ариун цэвэр, магадлан дээшлүүлэхэд лабораториудын чадавхийг дээшлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	2012-2016	УХААЯ	МХЕГ	АЗД	Лабораториудын чадавхи сайжирсан байна.
		1	Дархан хотыг "Жишиг хот" болгон хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж батална.	2013-2014	БХБЯ	БОНХЯ	Дархан-Уул АЗД ХХ	"Жишиг хот" байгуулалтын баримт бичигтэй болсон байна.
		2	Баян-Өлгий аймгийн Өлгий, Сэлэнгэ аймгийн Сүхбаатар хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөнд тодотгол хийнэ.	2013	БХБЯ		Хөлбөдөх АЗД ХХ	Тодотгол хийгдсэн байна.
137.	Аймгийн төвийн иргэдийн амьдрах ая тухтай, эрүүл орчныг бүрдүүлэх ахлын хүрээнд төвлөрсөн дулаан хангамжийг сайжруулж, хэрэгцээний халуун усны системийг бүрдүүлэх	1	Багануурын дулаан хангамжийн системийг үл хамраар охиод шилжүүлнэ.	2014-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ	ЭЗХЯ	Системийг хамраар үл хамраар шилжүүлсэн байна.
		2	Дарханы хэрэгцээний дулаан хангамжийг хаалттай системд шилжүүлэх ахлыг бүрэн дуусгана.	2014-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ	ЭЗХЯ	Системийг шилжүүлэх ахлыг дуусгасан байна.
138.	Бүх аймгийн төвд иктосвэтр усан бассейнд бүхий үйлчилгээний цогцолбор байгуулах	1	Аймгийн төвүүдийн нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгуудад, хэрэгцээний халуун усны шуланг сүлжээ барих ахлыг үе шатгаар хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	БХБЯ	СЯ	ИАН-н байгуулага	Хэрэгцээний халуун устай болсон байна.
139.	Аймгийн эмнэлгүүдийг орчин үеийн оношилгооны төвтэй болгох	1	Бүх аймгийн төвд иктосвэтр усан бассейнд бүхий үйлчилгээний цогцолбор байгуула. Аймгийн эмнэлгүүдийг орчин үеийн оношилгооны төвтэй болгоно.	2012-2016	ЭМЯ	СЯ	АЗД	Үйлчилгээний цогцолборд байгуулагдсан байна. Оношилгооны төвүүдтэй

140.	Аймаг, нийслэл, дүүрэгт усан сав бүхий спортын ордон барих ажлыг үргэлжлүүлж, дугуйн болон гүймтийн зам, мөсөн гутгуурын талбай шинээр барьж хүн бүр биеийн тамир, спортоор хичээллэх, хот, суурин газар байгууллага, халт олон, өрх гэр бүлд эрүүл амьдралын орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	1	Бүх аймагт 25 метрийн, нийслэлд олон улсын стандартад нийцсэн 50 метрийн усан бассейн байгуулаха.	2012-2014	ССАЖЯ	ЭЗХЯ СЯ	АНЗД	105.000.0	Усан бассейнууд баригдсан байна.
		2	Аймгуудад хүүхдийн спортын сургууль барьж байгуулахыг дэмжинэ.	2013-2016	ССАЖЯ	БШУЯ	АЗД	52.000.0	Спортын сургууль нэмэгдсэн байна.
		3	Аймаг, нийслэлд усан сан бүхий спортын ордон барьж дугуусана.	2013-2016	ССАЖЯ	ЭЗХЯ	АНЗД	45.000.5	Ордон ашиглагдаж байгаа байна.
		4	БЕС-ийн, гарла биеийн тамирын төлбөрт өргийн үлдэгдэл мөсөн гутгуурын талбай болгох боломжийг бүрдүүлнэ.	2013-2016	ССАЖЯ	БШУЯ	АНЗД	349.0	Мөсөн гутгуурын талбайн хэсэг нэмэгдсэн байна.
		5	Спортын барилга байгууламжийг ашиглах биеийн тамирын үйлчилгээ хуучлах ашиглалтын дүрэм боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ССАЖЯ	СХЗГ			Дүрэм хэрэгжиж эхэлсэн байна.
141.	"Сумын төвийн шинэчлэл" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж эхлэх	1	"Сумын төвийн шинэчлэл хөтөлбөр"-ийг 100 хүртэл суманд төр, хувийн хэвшлийн туншлэлийн хүрээнд хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	БХБЯ	СЯ ЭЗХЯ	АЗД ХХ	696.000.0 Концесс	Төсөл хэрэгжиж эхэлсэн байна.
		2	Орон нутагт мэдээлэл, холбооны нэг цэгийн үйлчилгээний төв байгуулна.	2013-2016	МТШХГ		ХХ	15.000.0 Улсын төсөв	НЦУ-ний төвүүдийг байгуулсан байна.
		3	Сумдад өргөн зурвасын түгээх сүлжээ байгуулна.	2013-2016	МТШХГ		ХХ	10.000.0 Улсын төсөв	Өргөн зурвасын түгээх сүлжээ байгуулсан байна.
		4	Шилэн кабелийн сүлжээнд холбогдоогүй сумдад өргөн зурвасын сүлжээнд холбоно.	2013-2015	МТШХГ		ХХ	Улсын төсөв	Өргөн зурвасын сүлжээнд холбогдсон байна.
142.	Дулаан алдагдал багатай барилган технологийг нэвтрүүлж, дулааллын материалд монгол хонины ноос ашиглах үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх.	1	Хонины ноосон дулаалгатай барилган материалын үйлдвэр байгуулж, үйлдвэрлэлийн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	2012-2016	БХБЯ	УХААЯ	ХХ	5.000.0 ХБ	Үйлдвэр байгуулагдсан байна.
143.	Сумдад дэд бүтэц барьж байгуулах ажлыг дэмжиж, ахуйн үйлчилгээний цогцлолбор төвүүдийг байгуулах.	1	Хөвд аймгийн Зэрэг, Өнцөгтөв, аймгийн Булган, Цогцлолбор, Ханбогд, Урвангэс, Дархан-Уул сумдад ус, сүлжээ, сүлжээний хангамж, ариутгах, зарчруулах, барилга, байгууламж шилгэм, сүлжээ барина.	2013-2016	БХБЯ	СЯ ЭХЯ	АЗД	1.950.0 НҮБХХ	Сумын илгөөлөр, дэд бүтэцтэй байсан байна.
		2	Сумдад ахуйн үйлчилгээний цогцлолбор төвүүдийг байгуулж, дэмжих эх үүсвэрийг жил бүрийн улсын төсөвт тусгана.	2012-2016	ХЯ	СЯ	АНЗД МУУХХ	115.500.0 Улсын төсөв	Цогцлолбор төвүүдийг байгуулсан байна.
		3	Ахуйн үйлчилгээний салбарыг дэмжих хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж батална.	2012-2016	ХЯ	СЯ	МХНХ	400.0 Улсын төсөв	Хөтөлбөр хэрэгжсэн байна.

		Хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлого									
144.	Хөдөлмөр эрхлэлт, мэргэжлийн боловсрол, жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн асуудал хариуцсан бүтцийг нэгтгэн зохион байгуулах	1	Хөдөлмөр эрхлэлт, мэргэжлийн боловсрол, сургалт, жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн асуудал, нэгдсэн бодлого, удирдлагаар хангах Үүрэг бүий Хөдөлмөрийн яам хангуулж, холбогдох хууль тогтоомжид нэмэлт өөрчлөлт оруулах.	2012	ЗГХЭГ	ЗГХЭГ	ХЯ	3ГХЭГ	АНЗД	10.000.0 Ульсын төсөв	Яам Байгуулагдсан байна.
		2	Аймаг, дүүрэгт хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаа, жижиг, дунд үйлдвэр, мэргэжлийн боловсрол сургалтын асуудал хариуцсан хөдөлмөрийн хэлтэс байгуулахуулиар.	2012	ХЯ	ЗГХЭГ	АНЗД	АНЗД	АНЗД	10.000.0 Ульсын төсөв	Хэлтсүд байгуулагдсан байна.
		3	Хөдөлмөр эрхлэлт, сургалт орчн нгдгт хэрэгжүүлж хөдөлмөрийн алба, ажиллагч сүм хороонд ажилруулах.	2013	ХЯ	ХЯ	АНЗД	АНЗД	АНЗД	10.000.0 Ульсын төсөв	Сүм хороонд ажиллагч болсон байна.
		4	Хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний төв, Хөдөлмөрийн зах зээлийн судалгааны институт байгуулах.	2012	ХЯ	ХЯ	АНЗД	АНЗД	АНЗД	3.000.0 Ульсын төсөв	Үйлчилгээний төв институт байгуулагдсан байна.
		5	Ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээ хийх зориулалтын лабораторийг шинээр байгуулах.	2012-2016	ХЯ	ХЯ	АНЗД	АНЗД	АНЗД	5.400.0 Ульсын төсөв	Лаборатори байгуулсан байна.
145.	"Ажилтай, орлоготой Монгол хүн" хөтөлбөр хэрэгжүүлж 150,000 хүний ажлын байр шинээр бий болгох	1	Бүтээмжтэй, тогтвортой ажлын байр бий болгоход салбарын оролцоог хангах замаар үйлдвэрлэлийн салбарт хөдөлмөр эрхлэлтийн өсөлтийг бий болгох төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	ХЯ	Холбогдох яам	АНЗД	АНЗД	АНЗД	8.000.0 ХЭДС ХЭДС ЖДҮХС	Хөдөлмөр эрхлэлт нэмэгдсэн байна.
		2	Тур ажилтныг байнгын ажлын байраар хангасан аж ахуйн нэгж, жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд дэмжлэг, урамшуулал олгоно.	2012-2016	ХЯ	Холбогдох яам	АНЗД	АНЗД	АНЗД	8.000.0 ХЭДС ХЭДС ЖДҮХС	Урамшуулал олгодог болсон байна.
		3	Нийтийн эрх ашгийг хангах, бүтээн байгуулалт, ногоон хөгжлийн үйл ажиллагаанд амжилтуг иргэдийг хамруулан оролцыг нь дэмжих хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	ХЯ	ХЯ	АНЗД	АНЗД	АНЗД	20.000.0 ХЭДС	Хөтөлбөр хэрэгжж эхэлсэн байна.
		4	Гадаадад ажиллаж, амьдарч байгаад буцаж ирсэн иргэдийг амьжиргаа, хангах, тусламж үзүүлж ажилруулах дэмжлэг, чиглэсэн арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	ХЯ	ХЯ	АНЗД	АНЗД	АНЗД	1.000.0 ХЭДС ЖДҮХС	Гадаадад буцаж ирсэн иргэдийн хөтөлбөр эрхлэлт нэмэгдсэн байна.
146.	Залуучууд болон 40-өөс дээш насны ажил олоход хүндэрлэж байгаа иргэдийг ажлын байраар хангах	1	Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх замаар тэдний бүтээмжтэй, тогтвортой ажлын байраар хангана.	2012-2016	ХЯ	Холбогдох яам	АНЗД	АНЗД	АНЗД	1.000.0 МБСДС ЖДҮХС	Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт нэмэгдсэн байна.
		2	40-өөс дээш насны ажил олоход хүндэрлэж иргэдийг хувиараа хөдөлмөр эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлж, тэднийг ажлын байраар	2012-2016	ХЯ	Холбогдох яам	АНЗД	АНЗД	АНЗД	2.000.0 ХЭДС	40-өөс дээш насны иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлт нэмэгдсэн байна.

151.	1990-1995 оны хооронд өөрөөс үл хаяварах шалтгааны улмасаа ажил дэвдэлээр эрхэлсэний байдлыг бүрэлдүүлж, иргэдийн ажилласан жил тасарсныг ажилласнаар нөхөн тооцох эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх	2	Олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоог нэвтрүүлэх хууль эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, нийгмийн даатгалын багц хуулийг шинэчилж, Малчид, хувьрааа хөдөлмөр эрхлэгчид, албан бус секторт ажиллагчдад зориулсан тэтгэврийн даатгалын тусгай сан, хөтөлбөрийг бий болгоно.	2012-2015	ХААНХЯ	СЯ ЭЗХЯ	НДҮЗ	Хууль тогтоомж шинэчлэгдсэн байна.
		3	Малчид, хувьрааа хөдөлмөр эрхлэгчид, албан бус секторт ажиллагчдад зориулсан тэтгэврийн даатгалын тусгай сан, хөтөлбөрийг бий болгоно.	2013-2014	ХААНХЯ	СЯ ХЯ	НДҮЗ	150.000 хүнийг хамруулсан байна.
		4	Иргэдийн тэтгэврийн нөөц санг байгуулах хууль эрх зүйн орчинг бүрдүүлнэ.	2014	ХААНХЯ	СЯ	НДҮЗ	12.600.0 Ульсын төсөв байна.
		1	1990-1995 оны хооронд өөрөөс үл хаяварах шалтгааны улмасаа ажил дэвдэлээр эрхэлсэний байдлыг бүрэлдүүлж, иргэдийн ажилласан жил тасарсныг ажилласнаар нөхөн тооцох эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	2012	ХААНХЯ	СЯ		Ульсын төсөв Уул уурхайн байгалийн орлого
		2	Иргэдийн ажилласан жилийг нөхөн тооцох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх журам, зааврыг боловсруулан, иргэдийн ажилласан хугацааг нөхөн тооцох бичилтийг улсын хэмжээнд хийнэ.	2012-2014	ХААНХЯ			230.000.0 Ульсын төсөв НДС
152.	1995 оноос өмнө тэтгэвэр тогтоолтосон буюу 1995 оноос өмнөх ажилласан жил, авсан шалтгаанаа тооцож тэтгэвэр тогтоолтосон иргэдийн тэтгэврийн зөрүүг арилгах	1	Тэтгэвэр бодох шалгийн, итгэлцүүрийг шинэчлэн тогтоох замаар тэтгэврийн зөрүүг жил бүр арилгана.	2013-2016	ХААНХЯ	СЯ		Иргэдийн нийгмийн даатгалын дэвтэрт бичилт хийгдсэн байна.
153.	Зорилгот бүлгүүдэд чиглэсэн халамжийн бодлого хэрэгжүүлэх	1	Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, өнчин хүүхэд зэрэг зорилтот бүлэг үзүүлэх нийгмийн халамж, асрамжийн үйлчилгээний чанарын шалгуур үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, үйлчилгээг хувийн хэвшил, ТББ-аар гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2012-2016	ХАНХЯ		АНЗД	ТББ-аар гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажлыг зохион байгуулж эхэлсэн байна.
		2	Нийгмийн халамжийг дэмжлэг тусалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэд, хүнс тэжээлийн дэмжлэг, үзүүлэх бэлдүүр. Орлогын тэнгэмэл амьдралтай иргэдийг нийгэмлүүлэх хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ХААНХЯ			40.000.0 Ульсын төсөв
		3	Орлогын тэнгэмэл амьдралтай иргэдийг нийгэмлүүлэх хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2014-2016	ХААНХЯ	ЭМЯ ХЯ	АНЗД	80.000.0 Ульсын төсөв
		4	Ядуу өрхийн гишүүдийн идэвх санаачлага, оролцсон тулгуурлан өрхийн гишүүн бүрийг хөгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлж, өрхийн амьжиргааг дээшлүүлнэ.	2013-2016	ХААНХЯ	ЭМЯ ХЯ	АНЗД	Төлон олгогдсон байна.
								Хөтөлбөр хэрэгжсэн байна. Өрхийн амьжиргааны түвшинг дээшлэсэн байна.

154.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийн төвийг аймаг, дүүрэгт байгуулж, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлэх боловсрол, эрүүл мэндийн үйлчилгээг шинэ шатанд гаргаж халамжийг нэмэгдүүлэх, энэ зорилгод өөрсдийн орлоогоо нь дэмжих	1	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нийгмийн хамгааллын тухай хуулийг шинэчлэн найруулна. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдэд эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн үйлчилгээ үзүүлэх, сэргээн засах, тэдний азг, эх, гэр бүлд зөвлөгөө өгөх, дэмжин туслэх хөгжлийн төвүүдийг бүх аймаг, дүүрэгт үе шатаагаар байгуулна.	2013-2014 2013-2016	ХАХНХЯ ХАХНХЯ	ЭМЯ БШУЯ ХЭЯ ЭМЯ БШУЯ	Хууль батлагдсан байна. Хөгжлийн төвүүд байгуулагдсан байна.
		2	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжлийн ордон -ыг аймаг, дүүрэгүүдэд байгуулна.	2013-2016	ХАХНХЯ	ЭМЯ БШУЯ	15000.0 Улсын төсөв
		3	Сэтгэцийн өвчтэй, оюуны хомсдолтой, хянд хэлбэрийн сэтгэцийн эмгэгтэй хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан тусгай асрамжийн газрыг бий болгоно.	2014-2016	ЭМЯ	ХАХНХЯ	Тусгай асрамжийн газар бий болсон байна.
155.	Монголын амхад мэргэжилтнүүдийн Үндэсний сүлжээг зохион байгуулж, байгууллагуудад зөвлөгөө өгөх, гэрээгээр түр хугацаагаар ажиллуулах зэргээр мэдлэг, туршлагыг нь өвлүүлэх хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	1	Монголын амхад мэргэжилтнүүдийн Үндэсний сүлжээ, бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн системийг бий болгоно.	2013-2014	ХАХНХЯ	ХЯ	Сүлжээ, бүртгэл, мэдээллийн систем бий болсон байна.
		2	Амхад мэргэжилтнүүдийн зөвлөгөө өгөх, гэрээгээр түр хугацаагаар ажиллуулах талаар хөтөлбөр батлан хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ХАХНХЯ	ХЯ	Хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлсэн байна.
156.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тусгай сан байгуулах асуудлыг судлаж шийдвэрлэх	1	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих дэд сан байгуулна.	2013-2016	ХАХНХЯ	ХЯ	Санг байгуулсан байна.
157.	Өндөр настны асрамжийн төв байгуулах хувийн хэвшлийн санаачлагыг дэмжих	1	Хувийн хэвшлийн өндөр настны асрамжийн төв байгуулах үйл ажиллагааг дэмжин, мэргэжл, арга зүйн зөвлөгөөгөөр хамгааж, хөтөлбөр батлан хэрэгжүүлнэ. Өндөр настны асрамжийн төв байгуулах үйл ажиллагаанд тавих тогтоолоог бий болгоно.	2013-2016	ХАХНХЯ	ЭМЯ	Өндөр настны асрамжийн газрын тоо, хамрах хүрээ нэмэгдсэн байна.
158.	Хүүхдийн нөнгийг олгох болон уг үйл ажиллагаанд шаардлагатай эх үүсвэрийн тооцоог хийж жил бүрийн төсөвт тусган батлуулна.	1	Хүүхдийн нөнгийг олгох болон уг үйл ажиллагаанд шаардлагатай эх үүсвэрийн тооцоог хийж жил бүрийн төсөвт тусган батлуулна.	2012-2016	СЯ		Төсөвт тусгасан байна.
159.	Хүүхэд, залуучуудыг хөгжүүлэх, хүүхдийн хөгжлийг хангах зорилтуудад барьж байгуулсан барилга, байгууламж бий болгосон хөрөнгийг зориулалтын дагуу хүүхдийн төв байгууллагуудад мэдэлд шилжүүлэх, өмчлүүлэх асуудлыг хуулийн хүрээнд шийдвэрлэж, менежментийг нь хүүхэд, залуучуудын хүсэл сонирхол, эрэлт хэрэгцээнд нийцүүлж түвшинд	1	Хүүхэд, өсвөр үе, залуучуудын эрэлт хэрэгцээ, хүсэл сонирхолд нийцсэн үйлчилгээ үзүүлэх, дугуйлан хичээллүүлэх, амьдрах ухаан, хөдөлмөрлөх зан үйлийг төлөвшүүлэх хөтөлбөрийн төвүүдийг бий болгож, үйлчилгээний стандартыг тогтооно.	2012-2014	ХАХНХЯ		Хөгжлийн төвүүд байгуулагдсан байна.
		2	Хүүхдийн мөнгө олгох эрх зүйн орчинг бий болгож хэрэгжүүлнэ.	2012	ХАХНХЯ		Хууль тогтоомж батлагдсан байна.
							Хүүхэд бүрд сард 20000 төгрөг орлогод жилд 931200.0
							20 000.0 Улсын төсөв

160.	Хүрээх Нийгмийн халамжийн санагсаа олгох тэтгэврийн хэмжээг инфляцийн түвшин, бодит цалин хөлсний өсөлт, амьжиргааны доод түвшинг харгалзан жил бүр шинэчлэн тогтоох	1	Нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээг инфляцийн түвшин, амьжиргааны өртгийн өөрчлөлттэй уялдуулан нэмэгдүүлэх арга хэмжээг тухай бүр хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ХАХНХЯ		36.400.0 Улсын төсөв	Халамжийн тэтгэврийн хэмжээ 140.000 төгрөгт хүрсэн байна.	
161.	Нийгмийн хамгааллын үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай, чирэгдэлгүй хүрээх нөхцөлийг бүрдүүлэх, зорилоор нийгмийн даатгалын болон эрүүл мэндийн даатгалын үйлчилгээнд сэтгэврийн хөнгөлөлттэй үйлчилгээг нэгдүүлж, өндөр амжилтаар технологийг нэвтрүүлэх, өрсөлдөгч талуудад нээлттэй мэдээллийн сан бий болгох	1 2 3	Нийгмийн болон эрүүл мэндийн даатгалын дэвтрийг цөхм үнэмлэхээр солино. Нийгмийн даатгалд даатгуулагчдад зориулсан мэдээллийн нээлттэй онлайн сан бий болгоно. Нийгмийн даатгалын мэдээллийн нэгдсэн сүлжээнд сумдын мэдээллийг холбох үйл ажиллагааг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2013-2014 2013 2013-2016	ХАХНХЯ ХАХНХЯ ХАХНХЯ		5.000.0 Улсын төсөв НДС 2.500.0 Улсын төсөв НДС 3.600.0 Улсын төсөв НДС	Даатгуулагч цөхм үнэмлэхгүй болсон байна. Улсын төсөв НДС Улсын төсөв НДС НДС-ын мэдээллийн сан бий болсон байна. Сумаас НД-ын мэдээлэл нэгдсэн сүлжээнд холбогдох боломжтой болсон байна.	
162.	Орон сууц, сургууль болон үйлчилгээний газарт хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан дэд бүтцийг байгуулах	1	Хот байгуулалт, барилгын норм, норматив стандартыг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулан боловсрууны болгоно.	2012-2016	БХЯ	ХАХНХЯ XX	40.0 БОННС	Нийгмийн хамгааллын салбар дундын мэдээллийн баазыг шинэчлэн боловсруулж, нийгмийн үйлчилгээг зорилоот булагт чиглүүлэхэд уг мэдээллийн санг ашиглах нөхцөлийг бусад байгууллагод нээлттэй болгоно.	
163.	Монгол Улсын төтгөврийн хөгжлийн бодлогыг нилгэм, эдийн засаг, байгаль орчин зэрэг хөгжлийн бүх үйл ажиллагаанд тусган хэрэгжүүлэх	1 2	Улс орны хөгжлийн бодлогыг боловсруулахдаа байгаль орчин, нилгэм, эдийн засгийн үр ашгийг тэнцвэргүйгээр төлөвлөх зарчмыг баримтлан, салбар төлөвлөгөөнд хэрэглээний үндэслэл, хангах чиглэлээр эрх зүйн орчныг бодуулна. Төгтгөврийн хөгжлийн шалтгуур үзүүлэлт, индексийг боловсруулна.	2012-2016 2013-2014	ЗЭХЯ БОНХЯ	БОНХЯ СЭХЯ ХАХНХЯ		Төгтгөврийн хөгжлийн үзүүлэлтийг уялдуулалттай гаргасан байна.	
ХОЁР. ЭРҮҮЛ ЧИЙРЭГ МОНГОЛ ХҮН									
164.	Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын шинэчлэлийг хийх	1	Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тогтоолоог шинэчлэх чиглэлээр холбогдох хууль тогтоомжийг боловсруулна.	2012-2013	ХАХНХЯ	ЭМЯ	50.0 Улсын төсөв	Хууль тогтоомж шинэчлэгдсэн байна.	
165.	Эх орондоо чанартай оношилгоо, эмчилгээ хийлгэх боломжийг бүрдүүлэх	1	Оношилгоо, эмчилгээний чанарын стандартыг шинэчилж, эрүүл мэндийн технологийн нэгдсэн бодлого хэрэгжүүлнэ.	2013-2015	ЭМЯ	СХЗГ		Стандартыг шинэчилж, технологийн	

166.	Орлоо багатай иргэдийг эрүүл мэндийн даатгалд хамруулахад дэмжлэг үзүүлэх	2	Онцлоого, эмчилгээний тоног төхөөрөмжийн угсралт, үйлдвэрлэл болон эм, эмийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл эрхэлж байгаа үндэсний аж ахуйн нэгжид судалгаа, боловсруулалт, үйлдвэрлэл, борлуулалт, маркетинг, дэд бүтцийн чиглэлээр дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2016	ЭЗХЯ	ЭМЯ УХААЯ	XX	40.000.0 ХБ Инновацийн сан	Үйлдвэрүүдэд дэмжлэг үзүүлсэн байна.	Нэгдсэн бодлоготой болсон байна.	
			1	Орлоо багатай иргэдийг эрүүл мэндийн даатгалд хамруулах, тэдний шимтгэлийн хэмжээг бууруулж хөнгөлөлт үзүүлж холбогдох хууль тогтоомжийг өөрчлөлт оруулах замаар шийдвэрлэнэ.	2012-2013	ЭМЯ	ХАНХЯ		3.100.0 Улсын төсөв	Хууль тогтоомж өөрчлөгдсөн байна.	
			1	Эм, эмгэглэлийн хэрэгслийн тухай хууль, эмийн талаар өөрөөс өргөмжлөх бодлогод эмийн аюулгүй байдлын бодлогыг шинэчлэх чиглэлээр өөрчлөлт оруулна.	2013-2014	ЭМЯ			20.0 Улсын төсөв	Бодлогын заримт өнчиг, хууль өөрчлөгдсөн байна.	
			2	Эмийн чанарын хяналтын үндэсний хэмжээний лабораторийг бэхжүүлж чанарын менежментийн системийг сайжруулан олон улсын итгэмжлэлд хамруулна.	2016	ЭМЯ	МХЕГ		1.700.0 Улсын төсөв	Итгэмжлэл авсан байна.	
			3	Малын эмийн үйлдвэрүүдийн техник, технологийг шинэчилж, малын эмийн чанарын сорилт, баталгаажуулалтын лабораторийн чадавхийг бэхжүүлэн, мал, малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнд эм, эмийн бодисын үлдэгдлийг илрүүлэх чадавхтай болно.	2013-2016	УХААЯ	МХЕГ		45.000.0 Улсын төсөв	Чадавхи сайжирсан байна.	
			4	Монгол Улсад импортлоор орж ирж байгаа бүх хүнсний бүтээгдэхүүний шолшгыг Монгол хэл дээр хөрвүүлж худалдаанд гаргах, цаашид импортлоор оруулах бүх бараа бүтээгдэхүүний шолшгыг Монгол хэл дээр хөрвүүлж худалдаанд гаргадаг болгоно.	2013-2016	ШӨХТГ	ЭМЯ МХЕГ		Улсын төсөв	Импортын бүх хүнсний шолшгыг Монгол хэл рүү хөрвүүлдэг болсон байна.	
			5	Эмийн аюулгүй байдлын мэдрэлтийн системийг нэвтрүүлнэ.	2013-2014	МТШХГ	ЭМЯ ХЗЯ МХЕГ	XX	Улсын төсөв 5.000.0	Мэдрэлтийн системийг нэвтрүүлсэн байна.	
167.	Импортын эмийн болон хүнсний аюулгүй байдлыг хангах шинэчлэлийг хийх	6	Эм, эмийн түүхий эд, биологийн идэвхит бодисын сорилын лабораторийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэн бэхжүүлэх замаар эм, биобэдэмлэлийн хяналтыг сайжруулна.	2012-2014	МХЕГ	ЭМЯ	ТББ төсөр хөнгөлөр	Улсын төсөв	Лабораторийн үйл ажиллагааг өргөжүүлсэн байна.		
		7	Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлын үзүүлэлт, норм, нормативыг шинэчлэн	2012-2013	УХААЯ	МХЕГ СХЗГ		Улсын төсөв	Үзүүлэлт, норм, нормативыг		

168.	Монгол хүний эрүүл мэндийн эрсдэлийг бууруулах	боловсруулна.	2012-2013	МХЕГ	Хонгбогдах яам Ангиллаг	ТББ	10724.2 Улсын төсөв	Шинэчлсэн байна. Сүлжээ байгуулагдсан байна. Хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлсэн байна.
		Төв, орон нутагт ажиллаж байгаа хяналтын лабораториудын нэгдсэн сүлжээг байгуулж, чадавхийг бэхжүүлнэ.	2012-2013	МХЕГ	Хонгбогдах яам Ангиллаг	ТББ	10724.2 Улсын төсөв	Шинэчлсэн байна. Сүлжээ байгуулагдсан байна. Хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлсэн байна.
		Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үндэсний зорилгыг тогтоож Монгол хүний эрүүл мэндийн аюулгүй байдлыг хангах хөтөлбөр эргэлжүүлнэ.	2013-2016	ЭМЯ	Хонгбогдах яам Ангиллаг	ТББ	10724.2 Улсын төсөв	Шинэчлсэн байна. Сүлжээ байгуулагдсан байна. Хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлсэн байна.
		Эрүүл мэндийн, даатгалын үйлчилгээгээр аюулгүй байдлыг хангах хөтөлбөр хэрэгжүүлж, амьдрал, идэвхтэй явдалтай эрүүл, эв амьдрах хэвшлийг дэмжих зорьцолтой ажиллана.	2013-2016	ХААНХЯ	ССАЖЯ ЭМЯ	ТББ	10724.2 Улсын төсөв	Шинэчлсэн байна. Сүлжээ байгуулагдсан байна. Хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлсэн байна.
		Малаас хүнд даамжин хялварлагддаг зарим зориос, бүрцдлээх ям, сүрьеэ өвчөөс урьдчилан сэргийлэх, эрүүлжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2012-2016	УХААЯ	МХЕГ	АЗД	32.000.0 Улсын төсөв	Хялварын түвшинг бууруулсан байна.
		Өвчлөсөн, үхсэн болон бусад шаардлагаар устгах мал, малын гаралтай түүхий эдийг эрүүлмэлтэй төхөөрөмж ашиглан шатаадаг болно.	2013-2014	УХААЯ	МХЕГ	АЗД	8.000.0 Улсын төсөв	Хөдөлгөөнт шатаах төхөөрөмж ашигладаг болсон байна.
		Хүрээлэн буй орноос хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх хүчин зүйлсийг тодорхойлох нөлөөллийн үнэлгээний тогтолцоог бүрдүүлж, эрсдэлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авна.	2013-2014	ЭМЯ	БОНХЯ МХЕГ	ТББ	Улсын төсөв	Нөлөөллийн үнэлгээний тогтолцоо бүрдэж, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авсан байна.
		Эмнэлгийн байгууллагуудад оношилгоо, эмчилгээний чанарын хяналтын үнэлгээг урьдчилан оруулалтын хэмжээг үе шаттайгаар нэмэгдүүлж, жилд 30.0-50.0 тэрбум төгрөг хүрэнэ.	2013-2014	ЭМЯ	МХЕГ	ТББ	Улсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
169.	Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж түргэн тусламжийн сүлжээний хөрөнгө оруулалтын хэмжээг 2016 он гэхэд тав дахин нэмэгдүүлж, Бүх шатны эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвүүдийг орчин үеийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангах	Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж түргэн тусламжийн сүлжээний хөрөнгө оруулалтын хэмжээг 2016 он гэхэд тав дахин нэмэгдүүлж, Бүх шатны эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвүүдийг орчин үеийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангах	2014-2016	ЭМЯ	СЯ	ОУБ	130.000.0 Улсын төсөв ОУБ	Хөрөнгө оруулалт дахин нэмэгдсэн байна. Шаардлага хөрөнгө бүрийн улсын төсөвт тусгагдсан байна.
		Бүх шатны эмнэлэг, эрүүл мэндийн төв, түргэн тусламжийн албадгыг орчин үеийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангана.	2013-2016	ЭМЯ	СЯ ЭЗХЯ		Улсын төсөв	Хөрөнгө оруулалт дахин нэмэгдсэн байна. Шаардлага хөрөнгө бүрийн улсын төсөвт тусгагдсан байна.

		3	Эмчлэлийн тоног төхөөрөмжийн засвар, итгэлгээний газар байгуулна.	2013-2016	ЭМЯ	ЭМЯ			Засвар, үйлчилгээний газар байгуулагдсан байна.
170.	Эрүүл мэндийн даатгалын санг бие даалган, даатгалын санхүүжилтийг нэг худалдан авачийн тогтолцоонд шилжүүлэх	1	Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг УИХ-аар батлуулж, ЭМД-ын санг бие даалган ажиллуулна.	2013	ХААНХЯ	ЭМЯ	МҮЭХ МАСЭХ	50.0 Улсын төсөв	Хууль батлагдсан байна.
		2	ЭМД-ын байгуулагч чанартай, хүртээмжтэй тусламж, үйлчилгээ худалдан авах чадаах буюу нэг худалдан авач болгон бэхжүүлнэ.	2013-2016	ХААНХЯ	ЭМЯ		210.000.0 Улсын төсөв	ЭМДС-аас эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжүүлэх хувь хэмжээ 2016 онд 60 хувьд хүрсэн байна.
171.	Оношилгоо, эмчилгээний чанарын хяналтын үнэлээг үндэслэн улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудыг тарифийн ялгаваргүйгээр эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжүүлэх	1	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад тусгай зөвшөөрөл олгох болон магадлан итгэмжлэлийн шалгууруудыг шинэчлэн боловсруулна.	2013-2015	ЭМЯ	СХЗГ	ТББ	50.0 Улсын төсөв	Шалгуурыг шинэчлэн баталсан байна.
		2	Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын үйлчилгээний чанарыг баталгаажуулан, итгэмжилж чанарыг түвшинд үе шаттайгаар санхүүжүүлнэ.	2013-2015	ЭМЯ	ХААНХЯ		22.200.0 ЭМДС	Эрүүл мэндийн байгууллагууд өмчийн хэлбэр харгалзахгүй санхүүжүүлдэг болсон байна.
172.	Өрхийн эрүүл мэндийн даатгалын тогтолцоог бүрдүүлж, эрүүл мэндийнхээ төлөв хүлээх гэр бүлийн хариуцлагыг дээшлүүлэх	1	Эрүүл мэндийн даатгалд өрхөөр нь хамруулах асуудлыг Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуульд тусган хэрэгжүүлнэ.	2013-2015	ХААНХЯ	ЭМЯ		100.0 ЭМДС	Хууль батлагдсан байна.
173.	Эрүүл мэндийн салбарт ажиллагсдыг төрийн албаны бүтэцтэй гэрлэж, нэгдсэн эмчлэлт, эмчилгээний үйлчилгээний төрийн албаны ажиллагааг хангаж, эмч сувицлагчдын ацлын ачаалад, үр чадварт суурилсан цалин, урамшууллын тогтолцоог бүрдүүлэх	1	Эрүүл мэндийн салбарт ажиллагсдыг төрийн албанаас гаргана.	2013-2014	ЭМЯ	ХААНХЯ	МҮЭХ	70.000.0 Улсын төсөв	Төрийн албанаас ажиллагсдыг гаргах асуудлыг тооцож байгаа байна.
		2	Эрүүл мэндийн салбарт ажиллагсдын ацлын ачаалад, үр чадварт суурилсан цалин, урамшууллын тогтолцоог гэрлүүлэх	2013	ЭМЯ	ХЯ СЯ		70.000.0 Улсын төсөв	Төрийн албанаас гаргах асуудлыг тооцож байгаа байна.
174.	Эрүүл мэндийн салбарын ажилтны харилцааны даатгалын тогтолцоог бий болгох	1	Хариуцгын даатгалтай холбоотой хууль эрх зүйн орчныг бүрдүүлж хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	ЭМЯ	ХЯ		20.0 Улсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
175.	Иргэдийн цахим карт, хувийн эрүүл мэндийн нэгдсэн мэдээллийн сантай болгож, эрүүл мэндийн даатгалтай иргэн харьяалал харгалзахгүйгээр эрүүл мэндийн байгууллагууд тусламж, үйлчилгээ авах боломжийг бүрдүүлэх	1	Иргэдэд эрүүл мэндийн даатгалын ухаалаг цахим үнэмлэх олгоно.	2013-2015	ХААНХЯ	МТШХТ УБЕГ		20.400.0 ЭМДС	Цахим картыг нэвтрүүлсэн байна.
		2	Эрүүл мэндийн нэгдсэн мэдээллийн санг бий болгох техникийн болон бусад бэлтгэл ажлыг хангаж, үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	2013-2015	ЭМЯ	МТШХТ УБЕГ		30.000.0 ЭМДС	Мэдээллийн сан бий болсон байна.
176.	Телемедицины үндэсний сүлжээ байгуулж, зайн оношилгоог өргөтгөх	1	Бүх аймаг, дүүрэг, зарим сумдад телемедицины үндэсний сүлжээний дэд бүтцийг өргөжүүлнэ.	2012-2016	ЭМЯ	МТШХТ	ОУБ	100.0 Улсын төсөв	Дэд бүтэц бий болсон байна.

177.	Эмнэлгийн яаралтай тусламжийн нэгдсэн сүлжээ бий болгож, алсан дуудлагад бүх төрлийн тээврийн хэрэгсэл ашиглах нөхцөлийг бүрдүүлж, явуулын болон сэвсэн амьдралах тасгуудын хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх	1	"Эмнэлгийн яаралтай тусламжийн үйлчилгээг төсөл батлан, бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагын яаралтай тусламж үзүүлэх нэгжийн бүтэц, үйл ажиллагааны нэгдсэн шилгуурыг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	ЭМЯ	СЯ	НЭД	18.000.0 Улсын төсөв	Шинэчлэлд хамрагдсан нэгжийн залхуу хувь 2015 онд 80 хуудай хүрсэн байна.
		2	Нийслэлийн дүүрүүдэд түргэн тусламжийн үйлчилгээ үзүүлэх салбар нэгжийг байгуулж авто машины парк шинэчлэлийг хийж, бүх төрлийн тээврийн хэрэгсэл ашиглах нөхцөлийг бүрдүүлж, нэгдсэн удирдлагаар хангана.	2013-2015	ЭМЯ	СЯ	НЭД	8.000.0 Улсын төсөв	Түргэн тусламжийн алба 5-ыг шинээр байгуулсан болгож байна.
		3	Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүд, аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн сэвсэн амьдралах тасгийг орчин үеийн багаж, техник хэрэгсэлээр хангана.	2013-2015	ЭМЯ	СЯ		15.000.0 Улсын төсөв	Нийгэм томог төхөөрөмжийн 40 хувийг шинэчилсэн байна.
178.	Нэг сувилалчид ногдох өвчтөний тоог олон улсын жишээт хүртээж өвчтөнд үйлчлэх асаргаа, сувилгааны чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх	1	Сувилгахуйн тусламж үйлчилгээний үйлдвэржилтийг цогцоор нь боловсруулж, эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж байгаа сувилалчид тоо нэмэгдүүлнэ.	2013-2016	ЭМЯ			150.0	Сувилалчид тоог 15-20 хувиар нэмэгдүүлсэн байна.
179.	Анагаахын боловсрол олгох, мэргэшил дээшлүүлэх, нарийн мэргэшлийн эмчийг дотоод, гадаадад бэлтгэх боловсронгуй болгох	1	Эмнэлгийн мэргэжилтний хөгжлийн хүрээлэн байгуулах эрх зүйн орчинг бүрдүүлж хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	ЭМЯ	СЯ		700.0 Улсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
		2	Эрүүл мэндийн ажилтны мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулж, эрүүл мэндийн байгууллага, иргэдэд ил тод болгоно.	2013	ЭМЯ	СЯ ХСЯ		50.0 Улсын төсөв	Мэдээллийн сангай болсон байна.
180.	Эх, хүүхэд, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлэх эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэх	1	Перинатологийн төв байгуулж удам зүй, урчин оношилгоо хийдэг болно.	2013-2016	ЭМЯ	СЯ		50.000.0 Улсын төсөв	Жирэмсэн эхчүүд оношилгоонд хамрагдах боломжтой болсон байна.
		2	"Эрүүл насжилт, насны эрүүл мэнд" үндэсний хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	ЭМЯ	СЯ		100.0 Улсын төсөв	Хөтөлбөр батлагдсан байна.
		3	Түвшний эрүүл мэндийн байгууллагуудад ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан ээлтэй орчин бүрдүүлж тохижуулна.	2012-2016	ЭМЯ	СЯ		2.500.0 Улсын төсөв	Ээлтэй орчин бүрдсэн байна.
		4	ЭХЭМТ-ийн Хүүхдийн клиникт зурх судасны мэс засал хийх ажлыг эхлүүлнэ.	2013-2016	ЭМЯ				Хүүхдийн клиникт зурх судасны мэс засал хийдэг болсон байна.
181.	Төрийн болон хувийн хөрөнгө оруулалтаар оношилгооны томоохон төвийг байгуулж, эх орондоо бүрэн оношлуулж нөхцөлийг	1	БНСУ-ын Экспорт-Импоррт банкны хөнгөлөлттэй зээлээр 170 ортой, Үндэсний оношилгоо, эмчилгээний төвийг байгуулна.	2012-2015	ЭМЯ	ЗӨХЯ СЯ		БНСУ-ын Экспорт-Импоррт банк	Үндэсний оношилгоо, эмчилгээний төвийг байгуулна.

Бүрдүүлэх	Уламжлалт анагаах ухааныг орчин үеийн анагаах ухааны олонтой хослуулан эмчилгээ, сувилгааны чанар, үр өгөөжийг дээшлүүлж, рашаан сувиллын үйл ажиллагааг мэргэжил, арга зүйн нэгдсэн удирдлагаар хангах	1	Сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ үзүүлдэг байгууллагуудыг мэргэжил, арга зүйн нэгдсэн удирдлагаар хангах эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	2012-2016	ЭМЯ		Улсын төсөв	Төв байгуулагдсан байна.
182.	Уламжлалт анагаах ухааныг орчин үеийн анагаах ухааны олонтой хослуулан эмчилгээ, сувилгааны чанар, үр өгөөжийг дээшлүүлж, рашаан сувиллын үйл ажиллагааг мэргэжил, арга зүйн нэгдсэн удирдлагаар хангах	1	Сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ үзүүлдэг байгууллагуудыг мэргэжил, арга зүйн нэгдсэн удирдлагаар хангах эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	2012-2016	ЭМЯ		Улсын төсөв	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
183.	Орчин үеийн эмийн үндэсний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж, уламжлалт эм, тангийн үйлдвэрлэлийг өргөтгөх	1	Эм үйлдвэрлэлийн зохистой дадал (GMP) нэвтрүүлсэн үндэсний эмийн үйлдвэрүүдэд багтмаж олгоно.	2013-2016	ЭМЯ		100.0 Улсын төсөв	Үйлдвэрүүдийн 15 хувь нь багтамж авсан байна.
		2	Уламжлалт эмийг бүртгэлд хамруулна.	2016	ЭМЯ		50.0	Үйлдвэрүүдийн 25-30 хувийг хамруулсан байна.
184.	Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдсан иргэний гураван жилд нэг удаа эрүүл мэндийн иж бүрэн оношилгоонд хамруулах	1	Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдсан иргэний нас, хүйс, эрүүл мэндийн эрсдэлээс нь шалтгаалан эрүүл мэндийн иж бүрэн оношилгоонд тогтмол хугацаанд хамруулах төлөвлөгөөг батлан хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	ЭМЯ	ХААНХЯ	3,000.0 ЭМДС	Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлсэн байна.
185.	"Эрүүл хот, сургууль, цэцэрлэг, хотын эрүүл мэнд" хөтөлбөрийг боловсруулж хэрэгжүүлэх	1	"Орчны эрүүл мэнд", "Осол, хүчиржилгээс сэргийлэх", "Эрүүл хот, дүүрэг, сум, баг, ажлын байр, сургууль бий болгох тухай" үндэсний хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтийг үнэлэх, хүн амын эрүүл мэндэд хөгжилтэн үзүүлэх нөлөөллийг үнэлэх, хүн амын эрүүл мэндийг тодорхойлогч хүчин зүйлийг цогцоор судлах арга хэмжээ зохион байгуулна.	2013-2014	ЭМЯ		150.0 Улсын төсөв	Үнэлгээний тайлан судалгаа хийгдсэн байна.
		2	Хүн амын эрүүл мэндэд хөгжилтэн нөлөөлөх нөхцөл суртал "Хөгжилт са эрүүл мэнд" хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2014-2016	ЭМЯ	БХБЯ	АНЗД ОУБ	Хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлсэн байна.
ГУРАВ. ЭРДЭМ БОЛОВСРОЛТОЙ МОНГОЛ ХҮН								
186.	Сургууль, цэцэрлэгийн тоог нэмэгдүүлэх, өргөтгөх замаар хүүхдийн ая тухтай сурч, хүмүүжэх орчныг бүрдүүлэх	1	Сургууль, цэцэрлэг, дотуур байрны барилга шинээр барих, өргөтгөх, засварлах дунд хугацааны төлөвлөгөө гаргах, хэрэгжүүлэх ажлыг дэс дараатай зохион байгуулна.	2012-2016	БШУЯ			1-2 ээлжээр хичээллэх боломж бүрдсэн байна.
		2	Сургууль, цэцэрлэгийн орчны стандартыг шинэчлэн баталж хэрэгжүүлнэ.	2013	БШУЯ	СХЗГ		Стандартыг баталж мөрдүүлсэн байна.
		3	Концессан хуулийн хүрээнд SMART сургууль байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ	ЗСХЯ		SMART сургууль байгуулж эхэлсэн байна.

187.	<p>Эж орон сэтгэлгээг, амьдрах ухаанд суралцсан иргэн төлөвшүүлэхэд чиглэсэн зөв үнэмлэхүй үнэ хөрөнгийг хөгжүүлэх, хөгжөөрхийг үндэсний соёл, үндэсний соёл, уламжлалыг дээдэлсэн иргэн болон хүмүүнийг хөгжүүлэх агуулсан сургалтын стандарттай болох</p>	4	<p>Сургууль, цэцэрлэгийг эрүүл ахуйн стандарт, шаардлага хангасан тавилга, тоног төхөөрөмж, тоглоом наадгайгаар эзлж дараатай хангана.</p> <p>Хүүхдийн нас, физиологич болон уур амьсгалын онцлог тохирсон чанартай материал, технологийг эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн дүрэмт хувиасны загварыг баталж хэрэгжүүлнэ.</p>	2012-2016	БШУЯ		ТББ	<p>Сургалтын орчин сайжирна.</p> <p>Дүрэмт хувиасны загварыг боловруулж хэрэгжүүлсэн байна.</p>
1	Төрөөс боловсролын талаар баримтлах бодлогыг шинэчлэн боловсруулна.	1	Төрөөс боловсролын талаар баримтлах бодлогыг шинэчлэн боловсруулна.	2012-2014	БШУЯ			Бодлого шинэчлэн боловсруулсан байна.
2	Монгол хүүхдийн хөдөлмөр шалгуур үзүүлэлтийг сургуулийн өмнөх бага, сурьт бүрэн дүнд, дээд боловсрол тус бүрээр боловруулж мөрдүүлнэ.	2	Монгол хүүхдийн хөдөлмөр шалгуур үзүүлэлтийг сургуулийн өмнөх бага, сурьт бүрэн дүнд, дээд боловсрол тус бүрээр боловруулж мөрдүүлнэ.	2012-2014	БШУЯ			Монгол хүүхдийн хөдөлмөр шалгуур үзүүлэлтийг тодорхойлсон байна.
3	Сургуулийн өмнөх боловсролын түвшинд хүүхдийн оюун ухааныг хөгжүүлэх, харилцааны зөв хандлага, дадал хэвшил төлөвшүүлэхэд чиглэсэн сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	3	Сургуулийн өмнөх боловсролын түвшинд хүүхдийн оюун ухааныг хөгжүүлэх, харилцааны зөв хандлага, дадал хэвшил төлөвшүүлэхэд чиглэсэн сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ			Сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг шинэчилж хэрэгжүүлсэн байна.
4	Бага, суурь боловсролын түвшинд хүүхэд бүрийн авьяас, сонирхол, чадварыг нээн хөгжүүлж, нэг ч хүүхдийг оржигдуулахгүйгээр сургах арга зүй, сургалтын агуулга хөтөлбөр боловруулан хэрэгжүүлнэ.	4	Бага, суурь боловсролын түвшинд хүүхэд бүрийн авьяас, сонирхол, чадварыг нээн хөгжүүлж, нэг ч хүүхдийг оржигдуулахгүйгээр сургах арга зүй, сургалтын агуулга хөтөлбөр боловруулан хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ	9,840,000.0		Бага, суурь боловсролыг хүүхэд бүр бүрэн эзэмших боломж бүрдсэн байна.
5	Ахлах боловсролын сургалтын агуулга хөтөлбөрийг суралцагчийн эзэмших мөргөжилт, авьяас сонирхолд баримжаалж нэмэлт агуулгаар бэлнүүлж хэрэгжүүлнэ.	5	Ахлах боловсролын сургалтын агуулга хөтөлбөрийг суралцагчийн эзэмших мөргөжилт, авьяас сонирхолд баримжаалж нэмэлт агуулгаар бэлнүүлж хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ			Бүрэн дүнд боловсролыг сонголттой, уян хатан, хөгжөөрөөр эзэмших боломж бүрдсэн байна.
6	Боловсролын түвшин бүрт тохирсон үнэлгээний арга зүйг нэвтрүүлнэ.	6	Боловсролын түвшин бүрт тохирсон үнэлгээний арга зүйг нэвтрүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ			Үнэлгээний арга зүйг нэвтрүүлсэн байна.
7	Хүүхэд бүрийг хөгжүүлэх хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	7	Хүүхэд бүрийг хөгжүүлэх хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ	ССАЖЯ	ИНБ	Сургуульд "Хүүхэд бүрийн хөгжлийн хөтөлбөр" тэй

							болсон байна. Зөв монгол хүүхдийг төлвөшүүлэх сургалтын орчин бүрдсэн байна. Хөтөлбөр батлагдсан байна.	
		2012-2014	БШУЯ			АНЗД	ССАЖЯ	
		2012-2016	БШУЯ					
		2013-2014	БШУЯ					
		2012-2016	БШУЯ					
		2012-2013	БШУЯ					3,000.0 Улсын төсөв Денэр байгууллага
		2012-2016	БШУЯ					ШУ-ы мэдлэгийг түгээн дэлгэрүүлэх тогтолцоо бий болсон байна.
		2013	БШУЯ					Эрх зүйн зохицуулалттай болсон байна.
		2012-2013	БШУЯ					Шардлага, журмыг шинэчлэн баталсан байна.
		2012-2016	БШУЯ					Малчин болон АБТДО-той АХБ-ны өрхийн хүүхдүүдийн хөнгөлөлттэй
8				Хүүхэд бүрийг хөгжүүлэх сургалтын зорилго, агуулга, хөтөлбөр, үнэлгээ, сургалтын зохион байгуулалтыг зүй зохистой хэлбэрт оруулан, олон улсын стандарт түвшинд хүргэх бодлого боловсруулж хэрэгжилтийг хангана.	2012-2014	БШУЯ		
9				"Ном" хөтөлбөрийг батлан хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ		
10				Үндэсний болон байгалийн түүхийн музейн түшиглэн хүүхдийн танин мэдэхүйн сургалтын төвүүд байгуулах, гэдгээрт түүх соёлын мэдээллийг онлайн, видео хэлбэрээр танилцуулах боломжийг бий болгож, ЕБС-ийн хичээлийн хөтөлбөрт эх хэл, түүх, утга зохиол, үндэсний соёлын хичээлийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.	2013-2014	БШУЯ		
11				Боловсролын чанарын хяналтын үндэсний тогтолцоог бий болгож, чанарын судалгааг 3 жил тутамд хийнэ.	2012-2016	БШУЯ		
12				Албан ёс боловсролыг насан туршийн боловсролын хэлбэрт шилжүүлэн сургалтын агуулга, арга зүй, сурах бичиг, орчин, хэрэглэхүүн, чанарын үнэлгээ, бэлч бэлтгэх, мэргэжил дээшлүүлэх санхүүжилтийн тогтолцоог бий болгоно.	2012-2013	БШУЯ		
13				Шинжлэх ухааныг түгээн дэлгэрүүлэх, олон нийтийн соён гэгээрүүлэх хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ		
188.	Цэцэрлэг, сургуулийн удирдлага болон эцэг, эхчүүдийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлж, хамтран ажиллах дүрэм, арга зүйн зөвлөмжтэй болгох			Захираг, эрхлэгчийг хамт олон, эцэг, эх, сурагчиддын оролцоотойгоор ип тод зарчмаар сонгон шалгаруулж, томилох эрхийг дүүрэг, орон нутгийн захиргаанд шилжүүлэх эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгоно.	2013	БШУЯ		
189.	Орон нутагт гэр цэцэрлэгийг шаардлагагүй багт байгуулах ажлыг зохион байгуулж сургуулийн өмнөх боловсролын хамрах сургалтыг нэмэгдүүлэх			Сургуулийн өмнөх боловсролын хувилбарт сургалтын үйлчилгээнд тавигдах шаардлага, журмыг шинэчлэн боловсруулж мөрдүүлнэ.	2012-2013	БШУЯ		
				Сургуулийн өмнөх боловсролын хувилбарт сургалтын санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх, хугацааг уртасгах, гэр цэцэрлэгийг байгуулах замаар малчин болон	2012-2016	БШУЯ		

190.	"Үдийн цай" хөтөлбөрийг чанарлуулах	амьжиргааны баталгаажих түвшингээс доогуур орлоготой өрхийн хүүхдүүдийг сургуулийн өмнөх боловсролд хамруулна.	2012-2014	БШУА	СЯ	зээл	хайрлалт нэмэгдсэн байна.
		Төлөөр хэрэгжж байгаа гэр цэцэрлэгийн цаашдын тогтвортой ажиллах чадамжийг бүрдүүлж, шаардлагатай сургалтын материал, унаг, төхөөрөмжөөр хангана.	2012-2013	БШУА		10.0 сая ам.доллар ДБ-ны тусламж	Материал, тоног төхөөрөмжөөр хангасан байна.
		Суралчдын үдийн цайны үйлчилгээнд тавигдах шаардлагыг шинэчлэн боловсруулж мөрдүүлнэ.	2012-2013	БШУА		138.446.458.6	Шаардлагыг шинэчлэн баталсан байна.
191.	Сургуулин бие засах газар, гар угаалгуурын тоог нэмэгдүүлж нөхцөлийг сайжруулах	Ерөнхий боловсролын сургуулийн үдийн цай, цэцэрлэг, дотуур байр, хүүхдийн хоолны зорилго, орлоготой хүүхдийн физиологич, илчлэг, шим тэжээлийн норм, хүнсний бүтээгдэхүүний үнийн өөрчлөлттэй уялдуулан тогтмол шинэчилж байна.	2012-2013	БШУА	ЭМЯ		Зарын мэдээлэл шинэчилж баталсан байна.
		Дотуур байртай сургуулийн гал тогооны тоног төхөөрөмж, дотуур байрны хангамжийг сайжруулна.	2012-2016	БШУА	АНЗД		Тоног төхөөрөмж, хангамж сайжирсан байна.
		Ерөнхий боловсролын сургуулийн "Үдийн цай" хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд тавих мэргэжлийн байгууллага, эцэг, эхийн хяналтыг сайжруулж, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авна.	2012-2016	МХЕГ	БШУА	Улсын төсөв	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт сайжирсан байна.
192.	Мэдээллийн, технологийг сургалтын орчинд өргөнөөр ашиглаж, сурх бланч, видео ихээхэн танин мэдэхийн цахим хуудас гэж ажиллуулах	Хот суурин газрын сургууль, цэцэрлэгийн бие засах газар, ариун цэврийн өрөөний тоог нэмэгдүүлж, угаалтуур, сулгуурын тоог нэмэгдүүлнэ.	2012-2016	БШУА		Хандивлагч байгууллага	Хүүхдийн тоо буурсан байна.
		Сумын сургууль, цэцэрлэгийн бие засах газар, ариун цэврийн өрөөг стандартын шаардлагад нийцүүлэн сайжруулна.	2012-2016	БШУА			Стандартыг мөрдүүлсэн байна.
		Учдын болон ариун цэврийн усан хангамжийн асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор шаардлагатай сум, сургууль, цэцэрлэг, дотуур байр, хүүхдийн хоолны зорилго, орлоготой хүүхдийн физиологич, илчлэг, шим тэжээлийн норм, хүнсний бүтээгдэхүүний үнийн өөрчлөлттэй уялдуулан тогтмол шинэчилж байна.	2013-2016	БШУА	БХБА		Сургуулиуд гүний худалтай болсон байна.
193.	Мэдээллийн, технологийг сургалтын орчинд өргөнөөр ашиглаж, сурх бланч, видео ихээхэн танин мэдэхийн цахим хуудас гэж ажиллуулах	Мэдээллийн технологийг сургуульд ашиглах шаардлагатай програм хангамжийн стандарт болон цахим сургалтын баримт бичгийг боловсруулна.	2012-2016	БШУА			Стандартыг баталж, цахим сургалтын баримт бичгийн баталсан байна.
		Мэдээллийн технологийг сургалтад ашиглаж боллого, чиглэл боловсруулж, эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	2012-2016	БШУА			Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
		Их, дээд, сургуулиудыг түшиглэн "Цэжим	2013-2015	БШУА			Сургалтын төв,

шилжсэн байна.	хөтөлбөр	хөтөлбөр	хөтөлбөр	шилжсэн байна.
Урамшуулал олгож эхэлсэн байна.	39.000.0	МЭСҮЗ МЭСБ	СЯ	ХЯ
Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн харилцааг нэмэгдсэн байна.		МЭСҮЗ МАОЭНХ ААН байгууллага	ХЯ	ХЯ
Төгсөхийн 70-ыг нь аясын байртай болсон байна.		МАОЭНХ ААН байгууллага	ХЯ	ХЯ
МСҮТ байгуулагдсан байна.	3.000.0 Улсын төсөв		УХААЯ БШУЯ СЯ	ХЯ
Сургуулиг өөрчлөн зохион байгуулсан байна.			БШУЯ	ЗТЯ
Тэтгэлэг, урамшуулал олгодог болсон байна.	500.0 Жилд		СЯ	ХЯ
Төхөг төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	35.000.0 Жилд		ЗЭХЯ СЯ	ХЯ
Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.			БШУЯ	2013-2016
Чанарын удирдлагыг нэвтрүүлсэн байна.			БШУЯ	2012-2016
Их сургуулиуд шинэ загвар шилжсэн байна.			БШУЯ	2012-2016

шинэ тогтоолонд шилжүүлнэ.	Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллын бэлтгэх, мэдлэг, ур чадварыг нь дээшлүүлэх тогтоолоо бий болгож, ажлын үр дүнд, ур чадварт үндэстэн цалин, урамшуулал олгох асуудлыг шийдвэрлэнэ.	4	Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллын бэлтгэх, мэдлэг, ур чадварыг нь дээшлүүлэх тогтоолоо бий болгож, ажлын үр дүнд, ур чадварт үндэстэн цалин, урамшуулал олгох асуудлыг шийдвэрлэнэ.
	Элсэлт, сургалт, төгсөлтийн бүх шатанд ажил олгогч, нийгмийн түншүүдийн тэгш оролцоог хангаж, "Эрэлт-сургалт-ажлын байр" гэрээ байгуулан ажиллах төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн харилцааг өндөржүүлнэ.	5	Элсэлт, сургалт, төгсөлтийн бүх шатанд ажил олгогч, нийгмийн түншүүдийн тэгш оролцоог хангаж, "Эрэлт-сургалт-ажлын байр" гэрээ байгуулан ажиллах төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн харилцааг өндөржүүлнэ.
	Мэргэжлийн сургууль төгсөхийн 70-аас доошгүй хувийг ажлын байртай холбож арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	6	Мэргэжлийн сургууль төгсөхийн 70-аас доошгүй хувийг ажлын байртай холбож арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.
	Үйлдвэрийн салбарын мэргэжлийн холбоодын дэргэд болон арьс шир боловсруулах үйлдвэрийн эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгийн дэргэд мэргэжилтэй ажилтан бэлтгэх МСҮТ байгуулна.	7	Үйлдвэрийн салбарын мэргэжлийн холбоодын дэргэд болон арьс шир боловсруулах үйлдвэрийн эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгийн дэргэд мэргэжилтэй ажилтан бэлтгэх МСҮТ байгуулна.
	Авто зам, тээврийн мэргэжлээр ажилтан бэлтгэх зорилгоор Төмөр замын дээд сургуулийг Зам, тээврийн сургууль болгон өөрчлөн зохион байгуулна.	8	Авто зам, тээврийн мэргэжлээр ажилтан бэлтгэх зорилгоор Төмөр замын дээд сургуулийг Зам, тээврийн сургууль болгон өөрчлөн зохион байгуулна.
197.	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төвд суралцаж байгаа суралцагчдын сургалтын тэтгэлгийг бууруулах үүднээр суралцах сонирхлыг дэмжих ажиллах	1	МСҮТ-ийн шилдэг суралцагчдыг сурлага, авьяас чадвараар нь жил бүр шалгаруулан урамшуулна.
		2	Суралцагчдын мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор сургалтын төвөд орчин өргөдүүлж, жээл, дарагалагчдын чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор шаардлага хангахуйц орчин үеийн техник төсөг төхөөрөмжөөр хангах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.
198.	Чанаргүй их дээд сургуулиудыг шөлж сургалт, судалгаа, үйлдвэрлэл хосолсон, зах зээлд эрэлт хэрэгцээтэй боловсон хүчин бэлтгэдэг сургалтын системд шилжүүлж, дэргэдээ эрдэм шинжилгээ, үйлдвэрлэл, туршилтын инкубатор байгуулан, өндөр технологийн компанийг бийжүүлж, бүтээгээс зах зээлд нэвтрүүлэхийг төрөөс дэмжих	1	Боловсролын болон Дээд боловсролын тухай хуульд дээд боловсролын чанарыг сайжруулах чиглэлээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөл боловсруулна.
		2	Дээд боловсролын салбарт чанарын удирдлагын орчин үеийн арга технологийг нэвтрүүлнэ.
		3	Их сургуулиудыг сургалт-судалгаанд суурилсан зохион байгуулалтын шинэ загварт шилжүүлэх үндсийг тавьж, олон

					улсад өрсөлдөх чадвар, үнэлэмжийг нь дээшлүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ. Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлын үр дүнд бий болсон оюуны бүтээлийг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх ажлыг эрчимжүүлж, эдийн засаг, нийгэмд үр ашгийг 100 технологийг үйлдвэрлэлд шилжүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ			Иновацийн 100 технологийг үйлдвэрлэлд шилжүүлсэн байна.
					Салбарын иновацийн дэд бүтцийг өргөжүүлэх хөнгөлөвөр боловсруулан хэрэглэхийг зорилгоо байгуулна. Их дээд сургууль, эрдэмтэн-инженертэй хэрэглэн үйлдвэрлэх, мэдээ, технологийг дамжуулах нэгж, гарааны компани, жижиг дүнд үйлдвэр байгуулан ажиллуулахыг төрөөс дэмжинэ.	2013-2016	Яам	ЭЗХЯ		Салбаруудын хөнгөлөвөр хэрэглэхийг зорилгоо байгуулна. Мэдээ, технологийг дамжуулах нэгж, гарааны компани, жижиг дүнд үйлдвэр байгуулсан байна.
					Бүтээсэн оюуны өмчөө эдийн засгийн эргэлтэд оруулах зорилгоор байгуулсан их сургуулиудын дэргэдэх гарааны компаниудыг Иновацийн болон ШУТС-гаас дэмжиж ажиллана	2013-2016	ЭЗХЯ	БШУЯ УХААЯ	ИДС ХХ	Гарааны компаниуд байгуулагдсан байна.
					Магадлан итгэмжлэлийн байгууллагыг бие даасан, хараат бус, чадавхитай болгох эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	2012	БШУЯ		ИМУТ	Эрх зүйн орчныг бүрдүүлсэн байна.
					Их, дээд сургуульд элсүүлэх мэргэжлийн чиглэлийг хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, хэрэгцээтэй уялдуулан, элсэгчдэд тавигдах шаардлагыг өндөржүүлж, элсэлтийн шалгалтыг илтөд, нээлттэй болгоно.	2013-2015	БШУЯ	ХЯ		Элсэлт хөдөлмөрийн зах зээлийн хэрэгцээтэй уялдуулан, шаардлагыг илтөд болсон байна.
					Их, дээд сургууль төгсөж байгаа суралцагчдыг тогтоосон шаардлагыг хангасан тохиолдолд төгсгөнө.	2013-2016	БШУЯ			Тогтооног бүрдүүлсэн байна.
					Ажил олгогч болон суралцаныг байгууллага хоорондын хамтын ажиллагааг сайжруулж, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг өргөжүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ			Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг өргөжүүлсэн байна.
					Их сургуулийн судалгааг магистрант, докторантуудад түшиглэн хөгжүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлж, эрдэм шинжилгээ, судалгааны төслүүдийг дэмжинэ.	2012-2016	БШУЯ			Төслүүдэд хөрөнгө оруулсан байна.

	13	Оюутны дотуур байрны орны тоог 3000-аар нэмэгдүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ		ИДС	17,850.0	Орны тоог 3000-аар нэмэгдсэн байна.
199.	Инженер, технологийн чиглэлийн дэлхийн шилдэг их сургуулийн нэгээс доошгүй салбарыг байгуулахыг дэмжих	1	ХБНГУ-ын техникийн тусламжаар техник, технологийн чиглэлээр их сургуулийн салбарыг байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	2014-2016	БШУЯ	СЯ ЭЗХЯ		Сургууль байгуулж эхэлсэн байна.
200.	Их сургуулиудын хотхон байгуулах ажлыг түргэвчлэх	1	Их сургуулиудын хотхоны эрх зүйн орныг бүрдүүлж, техник-эдийн засгийн үндэслэл, ерөнхий болон хэсэгчилсэн төлөвлөгөөг баталж, эдийн засгийн барилга, байгууламжийг өргөжүүлж	2012-2013	БШУЯ	СЯ ЭЗХЯ		Хотхон байгуулах ажлыг эхлүүлсэн байна.
		2	Эрдэнэт үйлдвэрийн тийшлэн уул уурхайн их сургуулийн хотхон байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ			Хотхон байгуулах ажлыг эхлүүлсэн байна.
201.	Багш, инженер бэлтгэх асуудалд онцгой анхаарал хандуулж, амжилттай суралцаж байгаа оюутныг дэмжих	1	Инженерийн боловсролын шинэчлэлийг хэрэгжүүлж CDO (Conserve-Design-Implement-Operate) зааварыг туршиж эхэлнэ.	2012-2016	БШУЯ			Зааварыг туршиж эхэлсэн байна.
		2	Багш, инженерийн чиглэлийн зарим мэргэжлээр амжилттай суралцаж байгаа оюутны сургалтын төлбөрт хөнгөлөлт үзүүлэх эрх зүйн орныг бүрдүүлнэ.	2013-2016	БШУЯ			Эрх зүйн орныг бүрдүүлсэн байна.
		3	Багш, инженер бэлтгэх чиглэлийн сургуулиудын 10-аас доошгүй хөтөлбөрийг олон улсын магадлан итгэмжлэлд хамруулахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ			10-аас доошгүй хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлэлд хамруулсан байна.
202.	Боловсрол, шинжлэх ухааны байгууллагын удирдлага, зохион байгуулалт, менежментийг олон нийтийн оролцоонд суурилсан, ардчилсан, хярааг бус, нээлттэй зарчимд шилжүүлэх	1	Төрийн өмчийн их, дээд сургуулиудын сургалтын бие даасан байдлыг дэмжих эрх зүйн орныг бүрдүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ			Эрх зүйн орныг бүрдүүлсэн байна.
		2	Төрийн өмчийн их, дээд сургуулийн газартай холбоотой асуудлыг олон нийтийн оролцоонд суурилсан байдлыг хангах эрх зүйн орныг бүрдүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ			Эрх зүйн орныг бүрдүүлсэн байна.
		3	Бүх шатны сургуулиудын үйл ажиллагаа санхүүжилтийн хяналт, үнэлгээ олон нийтийн оролцоотой еррийн удирдлагын зарчимд тулгуурласан шийдвэр гаргах тогтолцоотой байхаар шинэчилнэ.	2012-2016	БШУЯ			Тогтолцоог шинэчилсэн байна.
		4	Шинжлэх ухаан, технологийн салбарын менежментийн шинэчилсэн хөтөлбөрийг батлуулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулна.	2012-2013	БШУЯ			Хөтөлбөрийг батлан хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.

	203.	Сургалтын технологийн хөгжил, санал санаачлагыг дамжин хөгжүүлэх зорилго бүхий боловсролыг дэмжих үндэсний сан бий болгох	5	Боловсрол, шинжлэх ухааны салбарын санхүүжилтийн эрх зүйн орныг боловсронгуй болгож, үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн тогтолцоог нэвтрүүлнэ.	2012-2016	БШУЯ			Эрх зүйн орныг боловсронгуй болгосон байна.
	204.	"Өрсөлдөх чадвартай монгол хүн" хөтөлбөр хэрэгжүүлэх. Судалгааны үндсэн дээр Монголын хөгжил, гэрүүлэх мэргэжлийн жергэсний хөтөлбөрийг гэрүүлэхийн шилдэг сургуулиудад 300 оюутан сургана.	1	"Өрсөлдөх чадвартай Монгол хүн" хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	БШУЯ			Сангийн үйл ажиллагааг эхлүүлсэн байна. Хөтөлбөр хэрэгжилж эхэлсэн байна. Дэргэний шилдэг оюутнуудад 300 оюутан сургагсан байна.
	205.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдыг зориулалтын сурах бичиг, тоног төхөөрөмжөөр хангаж, коллеж, их, дээд сургуульд элсэн сурагдах боломжийг дээшлүүлэх.	1	Хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдыг зориулалтын сурах бичиг, тоног төхөөрөмжөөр хангаж, коллеж, их, дээд сургуульд элсэн сурагдах боломжийг дээшлүүлэх.	2012-2016	БШУЯ			Журам, арга, технологийг шинэчлэн мөрдүүлсэн байна. Журам хэрэгжиж эхэлсэн байна.
			2	Ердийн болон тусгай сургуульд хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдыг оношлох, үнэлэх үнэлгээний журмыг боловсруулж мөрдөнө.	2013	БШУЯ			Хөрөнгө оруулалт нэмэгдсэн байна.
			3	Ердийн болон тусгай сургуульд хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдыг зориулсан сурах бичиг, гарын авлага, хэрэглэгдэхүүнд тавигдах шаардлагыг шинэчлэн боловсруулж мөрдүүлнэ.	2013-2016	БШУЯ	15.600.0		Шаардлагыг мөрдүүлсэн байна.
			4	Тусгай сургуулиудын мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалтыг өргөжүүлж, их, дээд сургуульд сурагдах боломжтой хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдыг чадамжийн сургалтаар бэлтгэнэ.	2013-2016	БШУЯ			Чадамжийн сургалтаар бэлтгэгдсэн суралцагчдын тоо өссөн байна.
			5	Их, дээд сургуульд сурагдаж байгаа хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдыг зориулалтын сурах бичиг, тоног төхөөрөмжөөр залж дараатай хангах арга хэмжээ авна.	2013-2016	БШУЯ			ХБ-тай суралцагчдын тоо нэмэгдсэн байна.
			6	Ерөнхий боловсролын тусгай сургуульд автобусны үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	2013-2015	БШУЯ			Үйлчилгээг нэвтрүүлсэн байна.

206.	Үндэсний соёл, урлагийг дэлхий нийтэд сурталчлан таниулах, монгол соёлын нөлөөллийг дээшлүүлэх, давагдашгүй чанарыг баталгаажуулах замаар монгол үндэсний соёлыг дэлхийн соёлын ололтоо нийцүүлэн хөгжүүлэх	1	Соёлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулан УИХ-аар батлуулах.	2012	ССАЖЯ	ХЗЯ	ТББ	30.0 Улсын төсөв	Хууль батлагдсан байна.
		2	Соёлын болон байгалийн өв, номын сан, үндэсний номын сан, кино, музевн эрх зүйн бандыг зохицуулсан хуулийн төсөл боловсруулах.	2012	ССАЖЯ	ХЗЯ		30.0 Улсын төсөв	Хууль батлагдсан байна.
		3	"Соёл, урлагийг 2012-2021 онд хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөөг боловсруулан батална.	2013	ССАЖЯ			50.0 Улсын төсөв	Төлөвлөгөө батлагдсан байна.
		4	Их эзэн Чингис хаан, Монголчын эзэнт гүрний түүх, соёлын гайхамшигт өвийг аялал жуулчлалын брэнд болгоно.	2012-2016	ССАЖЯ	ЭЗХЯ СЯ		Улсын төсөв XX	Өвийг брэнджүүлсэн байна.
		5	Г.Занабаярын дэг, сургууль, мутрын бүгээлгийг аялал жуулчлалын брэнд болгоно.	2012-2016	ССАЖЯ	ЭЗХЯ СЯ		Улсын төсөв	Бүгээлгийг брэнджүүлсэн байна.
		6	Палеонтологийн үнэт олдвор, цогцолбор газрыг аялал жуулчлалын брэнд болгоно.	2012-2016	ССАЖЯ	ЭЗХЯ СЯ		Улсын төсөв XX	Үнэт олдвор, цогцолбор газрыг брэнджүүлсэн байна.
		7	Дэлхийд ховор геологийн тогтоц, зүсэлт бүхий цогцолбор газрыг тодруулж брэнд болгоно.	2012-2016	ССАЖЯ	ЭЗХЯ СЯ		Улсын төсөв XX	Цогцолбор газрыг брэнджүүлсэн байна.
207.	Улсынха нэрийг ойлголт, дэлхийн хэлхээнд элгэсэн тэмдгийн амьдралын баталгааг хяналт болгож хэрэгжүүлсээрх спор тоор хиймэл хүүхэд, залуучуудын тоог нэмэгдүүлэх	8	Соёл, урлагийн байгууллагыг орчин үеийн техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2013-2016	ССАЖЯ			5.000.0 Улсын төсөв	Техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.
		9	Соёлын салбарт нэн шаардлагатай мэргэжлээр өндөр хөгжилтэй орнуудад урт болон богино хугацаанд мэргэжилтэн бэлтгэнэ.	2013-2016	ССАЖЯ	БШУЯ		8.000.0 Улсын төсөв	Бэлтгэсэн мэргэжилтний тоо өссөн байна.
208.	Соёл урлагийн салбарт өмчийн олон хэлбэр, зах зээлийн шударга чөлөөт өрсөлдөөнийг бий болгож, төр, иргэний нийгэм, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг дэмжин хөгжүүлж, соёлын үйл ажиллагаанд гэр бүл, иргэдийн тэгш оролцоог хангах	1	Олимпын төрлөөр олимп, дэлхийн аваргын эмцэлээс медаль хүртсэн тэмдгүүдэд Ерөнхийлөгчийн тэтгэлэг олгоно.	2013	ССАЖЯ			6.654.0 Улсын төсөв	Тэтгэлэг олгож эхэлсэн байна.
		2	Урлагийн тэмдэг, аялал жуулчлалын брэндийг үндэслэн, зарцуулах, хэрэглэх, үнэмлэх, урамшуулал хангамжийг шийдвэрлэх арга хэмжээ авна.	2014-2016	ССАЖЯ			2.360.0 Улсын төсөв	Урамшуулал, хөнгөлөлийн асуудлыг шийдвэрлэсэн байна.
		1	"Соёлын бүгээлч үйлдвэрлэл" үндэсний хөтөлбөрийг батлан хэрэгжүүлнэ.	2013	ССАЖЯ	ЭЗХЯ	ТББ	5.000.0 Улсын төсөв	Хөтөлбөр хэрэгжж эхэлсэн байна.
		2	Соёлын өвийн хадгалалт, хамгаалалтад тавих хяналтад иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх "Өв хамгаалалч" хөтөлбөр	2013-2016	ССАЖЯ		АНЗД ТББ	Улсын төсөв	Хөтөлбөр хэрэгжж эхэлсэн байна.

209.	Соёлын байгууллагын барилга, байгууламжийг стандартгай болгож шаардлагатай музей, театрын барилгыг шинээр барьж байгуулах.	3	Боловсруулж хэрэгжүүлнэ. Бүх нийтийн соёл, урлагийн боловсролыг дэмжих Үндэсний хөтөлбөрийг батлан хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ССАЖЯ		ТББ	15.000.0 Улсын төсөв	Хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлсэн байна. Үйлчилгээг ашигласан аймаг, сумын хүн амад үзүүлж хэвшсэн байна.
		4	Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын шилдэг уран бүтээл, номын сангийн үйлчилгээг ашигласан аймаг, сумын хүн амад хүргэнэ.	2013-2016	ССАЖЯ		ТББ	2.000.0 Улсын төсөв	Урлагийн ашигласан аймаг, сумын хүн амад үзүүлж хэвшсэн байна.
		1	Мэргэжлийн соёл, урлагийн байгууллагын орчны стандартыг баталж мөрдүүлнэ.	2013	ССАЖЯ	СХЗГ		50.0 Улсын төсөв	Стандартыг баталж мөрдүүлсэн байна.
		2	Соёлын барилга, байгууламжийн стандартыг олон улсын жишигт нийцүүлэн боловсруулан баталж мөрдөнө.	2012-2016	БХБЯ	ССАЖЯ СХЗГ		50.0 Улсын төсөв	Стандарт, норм, нормативыг баталж мөрдүүлсэн байна.
		3	Байгалийн түүхийн музейн барилга, лабораторийг шинээр барьж байгуулна.	2012-2016	ССАЖЯ	ЭЗХЯ		9.500.0 Улсын төсөв	Музей, лабораторийн барилгыг ашигталдаг оруулсан байна.
		4	Соёлын өвийн төвийг зориулалтын шинэ барилга, тоног төхөөрөмжөөр хангаж, бүтэц зохион байгуулалтыг шинэчлэн "Соёлын өвийн бүртгэл судалгааны үндэсний төв", "Соёлын өвийг сэргээн засварлах байгууллага" байгуулна.	2012-2016	ССАЖЯ			13.500.0 Улсын төсөв	Соёлын өвийн үндэсний төвийг байгуулсан байна.
		5	Үндэсний урлагийн ордон, Үндэсний номын сан болон 7 аймагт театр, чуулгын барилга, байгууламжийг шинээр барина.	2012-2016	ССАЖЯ	ЭЗХЯ		45.700.0 Улсын төсөв	Барилгуудыг ашигталдаг оруулсан байна.
		6	Соёлын төвийн барилгыг 31 суманд шинээр барьж ашигталдаг оруулна.	2013	ССАЖЯ	ЭЗХЯ	АЗД	18.300.0 Улсын төсөв	Барилгуудыг ашигталдаг оруулсан байна.
		7	Гандангачиглам хийдийн өргөтгөлийг ашигталдаг оруулна.	2013	ССАЖЯ	ЭЗХЯ		3.000.0 Улсын төсөв	Барилгыг ашигталдаг оруулсан байна.
8	Хүүхэд, залуучуудын театр, Хүүхэдэйн театр, Хүүхдийн номын ордон шинээр байгуулна.	2013-2016	ССАЖЯ	ЭЗХЯ		29.000.0 Улсын төсөв	Барилгуудыг ашигталдаг оруулсан байна.		
9	Булган, Дорнод аймгийн төв номын сангийн өргөтгөлийн барилгыг барьж дуусгана.	2013	ССАЖЯ	ЭЗХЯ	Булган, Дорнод АЗД	650.0 Улсын төсөв	Барилгуудыг ашигталдаг оруулсан байна.		

210.	Түүх, палеонтологи, археологийн олдворыг онцгойлон хадгалж хамгаалах	1	Археологи, палеонтологийг авран хамгаалах үндэсний чадавхийг бэхжүүлнэ.	2012-2016	ССАЖЯ	ЗХХЯ	5500.0 Ульсын төсөв	Төвийг байгуулсан байна.
211.	Дэлхийн Монгол соёл судлалын төвийг байгуулж, үйл ажиллагааг нь төрөөс тусгайлан дэмжих	1	Соёл, урлагийн их сургуулийн Соёл, урлаг судлалын хүрээлэнг өргөтгөх замаар "Монгол соёл судлалын төв"-ийг байгуулна.	2013-2014	ССАЖЯ	БШУЯ	Ульсын төсөв	Төвийг байгуулсан байна.
212.	Соёлын өвийг эрэн сурвалжлах, судлах, хадгалж хамгаалах, сэргээн засварлах, сурталчлан түгээх үндэсний чадавхийг нэмэгдүүлэх	1	Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалын ульсын тооллого явуулна.	2014	ССАЖЯ		2.000.0 Ульсын төсөв	Тоолологч явуулсан байна.
		2	Иргэдийн өмчлөлд байгаа түүх соёлын дурсгалт зүйлсийг худалдан авч сан хөмрөгийг баяжуулна.	2014-2015	ССАЖЯ		150.000.0 Ульсын төсөв	Сан хөмрөгийг баяжуулсан байна.
		3	Булган аймгийн Баянхүр, сумын Шороон бумбагарын цогцлобор музейг байгуулна.	2013-2015	ССАЖЯ		2.000.0 Ульсын төсөв	Музейг байгуулсан байна.
		4	"Соёлын баримтат өвийг хамгаалах хөтөлбөр"-ийг батлан хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ССАЖЯ		500.0 Ульсын төсөв	Хөтөлбөр хэрэгжсэн байна.
213.	Соёлын өвийн нэгдсэн бүртгэл, мэдээллийн тогтолцоог шинэ шатанд гаргаж, ульсын нэгдсэн бүртгэлийн цахим мэдээллийг хил, гааль, цагдаа, мэргэжлийн хяналтын дагоод сүлжээгээ холбох.	1	Үндэсний соёлын өвийг бүртгэн баримтжуулах 2 дахь шатны хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ССАЖЯ		2.300.0	Хөтөлбөр хэрэгжсэн байна.
214.	Биеийн тамир, спортын тэмцээн, навадын зохион байгуулалт, сайн дурын тоглолтоог өргөтгөж, үйл ажиллагааг нь төрөөс тусгайлан дэмжих, үйл ажиллагааг нь төрөөс тусгайлан дэмжих, үйл ажиллагааг нь төрөөс тусгайлан дэмжих, үйл ажиллагааг нь төрөөс тусгайлан дэмжих	1	Биеийн тамир, спортын салбарын зохион байгуулалт, байгууллийн тогтолцоонд нэвтрүүлэх хийж, үр ашгтай механизм нэвтрүүлнэ.	2013-2014	ССАЖЯ			Тогтолцоо боловсруулж болсон байна.
		2	Оюутны их наадамг 2013 онд зохион байгуулна.	2013	ССАЖЯ		700.0 Ульсын төсөв	Наадамг зохион байгуулсан байна.
		3	Монголын бүх ард түмний спортын ХҮ их наадамг 2014 онд зохион байгуулна.	2014	ССАЖЯ		2.500.0 Ульсын төсөв	Наадамг зохион байгуулсан байна.
		4	Үндэсний спортын их наадамг 2015 онд зохион байгуулна.	2015	ССАЖЯ		750.0 Ульсын төсөв	Наадамг зохион байгуулсан байна.
		5	Хүүхдийн спортын их наадамг 2016 онд зохион байгуулна.	2016	ССАЖЯ			Наадамг зохион байгуулсан байна.
215.	Спортын судалгаа, шинжилгээний ажлыг эрхлэн гүйцэтгэх буцаж байгуулж, биеийн тамир, спортыг шинжлэх ухааны үндсэн дээр хөгжүүлэх	1	Биеийн тамир, спортын эрдэм, шинжилгээний хүрээлэнг шинээр байгуулан ажиллуулна.	2013	ССАЖЯ	БШУЯ	120.0 Ульсын төсөв	Хүрээлэн байгуулсан байна.
216.	Бүх шатны боловсролын байгууллагын биеийн тамирын хичээлийн хөтөлбөрийн агуулгыг шинэчлэн, цагийг нэмэгдүүлэх, секцийн цагийн	1	Биеийн тамирын хичээлийн хөтөлбөрийн агуулгыг хүүхэд бүрийн эрүүл өсөн хөгжих авьяасыг хөгжүүлэх агуулгаар шинэчлэн	2012-2016	БШУЯ			Хөтөлбөрийг шинэчлэн баталсан

Хөдсөмтэй өмчлөгч, мэдээтэн дасгалжуулагчтай байхыг дэмжих	Хөдсөмтэй өмчлөгч, мэдээтэн дасгалжуулагчтай байхыг дэмжих	Боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	Бүх ерөнхий боловсролын сургуулийг спортын заал болон биеийн тамирын талбайтай болгоно.	2012-2016	БШУЯ		БШУЯ	2012-2016	БШУЯ	ОСЖАЯ	БШУЯ	2012-2016	БШУЯ	ОСЖАЯ	БШУЯ	2013-2016	БШУЯ	Эрх зүйн орчин, тогтолцоо бүрдсэн байна.
217.	Сургуулийн өмнөх боловсролд зориулан хүүхэд асран хүмүүжүүлэх төв, өдөр өнжүүлэх бүлэг байгуулах	Сургуулийн өмнөх насны хүүхдийг асран хамгаалах үйлчилгээний эрх зүйн орчин, тогтолцоо бүрдүүлнэ.	Бүх ерөнхий боловсролын сургуулийг спортын заал болон биеийн тамирын талбайтай болгоно.	2012-2016	БШУЯ		БШУЯ	2012-2016	БШУЯ	ОСЖАЯ	БШУЯ	2012-2016	БШУЯ	ОСЖАЯ	БШУЯ	2013-2016	БШУЯ	Эрх зүйн орчин, тогтолцоо бүрдсэн байна.
ДӨРӨВ. АЮУЛГИЙ ОРЧИНТОЙ МОНГОЛ ХҮН																		
218.	Ногоон хөгжлийн бодлогыг улс орны хөгжлийн тулгуур бодлогын нэг болгох	Байгаль орчинд ээлтэй, хүний амьдрах орчны аюулгүй байдлыг хангасан ногоон хөгжлийн загваруудыг судалж, хэрэгжүүлж эхэлнэ.	Байгаль орчинд ээлтэй, хүний амьдрах орчны аюулгүй байдлыг хангасан ногоон хөгжлийн загваруудыг судалж, хэрэгжүүлж эхэлнэ.	2013-2016	БОНХЯ		БОНХЯ	2013-2016	БОНХЯ	УХААЯ	БОНХЯ	2013-2016	БОНХЯ	УХААЯ	БОНХЯ	2013-2016	БОНХЯ	Загваруудыг туршсан байна.
219.	Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн яамыг үндсэн чиг үүргийн яам болгон өөрчлөх	Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн яамыг үндсэн чиг үүргийн яам болгон өөрчлөн зохион байгуулна.	Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн яамыг үндсэн чиг үүргийн яам болгон өөрчлөн зохион байгуулна.	2012-2013	ЗГХЭГ		ЗГХЭГ	2012-2013	ЗГХЭГ		ЗГХЭГ	2012-2013	ЗГХЭГ		ЗГХЭГ	2012-2013	ЗГХЭГ	Яамыг өөрчлөн зохион байгуулсан байна.
220.	Улаанбаатар хотын Утаа, Хөг, Түгжрэлтэй тэмцэх цогц шинэчлэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх	"Хэрэглэгч төлдөг" зарчимд шилжүүлэх замаар хотын төвийн ачааллыг багасгана.	"Хэрэглэгч төлдөг" зарчимд шилжүүлэх замаар хотын төвийн ачааллыг багасгана.	2012-2016	ЗТЯ		ЗТЯ	2012-2016	ЗТЯ	ХЗЯ	ЗТЯ	2012-2016	ЗТЯ	ХЗЯ	ЗТЯ	2012-2016	ЗТЯ	Хотын төвийн ачааллыг бууруулсан байна.
221.	"Амины орон сууц" хөгөлбөрийг хэрэгжүүлэх	Тусгай замаар зорчих нийтийн тээврийн их багтаамжийн автобусны үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	Тусгай замаар зорчих нийтийн тээврийн их багтаамжийн автобусны үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	2012-2016	ЗТЯ		ЗТЯ	2012-2016	ЗТЯ	ЗХХЯ	ЗТЯ	2012-2016	ЗТЯ	ЗХХЯ	ЗТЯ	2012-2016	ЗТЯ	Үйлчилгээг нэвтрүүлсэн байна.
		Нийтийн тээврийн 800 автобусыг шинэчлүүлсэн хийн түвшинд шилжүүлж, 50 автобусыг үндсэн үйлчилгээнд ашиглах	Нийтийн тээврийн 800 автобусыг шинэчлүүлсэн хийн түвшинд шилжүүлж, 50 автобусыг үндсэн үйлчилгээнд ашиглах	2012-2014	ЗТЯ		ЗТЯ	2012-2014	ЗТЯ	ЗХХЯ	ЗТЯ	2012-2014	ЗТЯ	ЗХХЯ	ЗТЯ	2012-2014	ЗТЯ	-800 автобус -50 автобус
		"Амины орон сууц" хөгөлбөрийг хэрэгжүүлэх	"Амины орон сууц" хөгөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2012-2016	БХБЯ		БХБЯ	2012-2016	БХБЯ	АНЗД ХХ	БХБЯ	2012-2016	БХБЯ	АНЗД ХХ	БХБЯ	2012-2016	БХБЯ	Хөтөлбөр хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.
		Амины орон сууцанд тохирсон хөнгөн жинтэй, дулааны алдагдал багатай өргөг зардал хямд барилгын материалын технологийг нэвтрүүлнэ.	Амины орон сууцанд тохирсон хөнгөн жинтэй, дулааны алдагдал багатай өргөг зардал хямд барилгын материалын технологийг нэвтрүүлнэ.	2012-2016	БХБЯ		БХБЯ	2012-2016	БХБЯ	АНЗД ХХ	БХБЯ	2012-2016	БХБЯ	АНЗД ХХ	БХБЯ	2012-2016	БХБЯ	Барилгын материалын шинэ технологийг нэвтрүүлсэн байна.
222.	Газрын харилцааны шинэчлэл хийх	Газрын тухай, Газрын төлбөрийн тухай, Газрын икадастрын тухай, Гөсдөз, зураг зүйн тухай хуулийн шинэчилсэн-нейруулгын	Газрын тухай, Газрын төлбөрийн тухай, Газрын икадастрын тухай, Гөсдөз, зураг зүйн тухай хуулийн шинэчилсэн-нейруулгын	2012-2013	БХБЯ		БХБЯ	2012-2013	БХБЯ	ХЗЯ	БХБЯ	2012-2013	БХБЯ	ХЗЯ	БХБЯ	2012-2013	БХБЯ	Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн

		төслийг боловсруулна Газар албадан чөлөөлөх тухай хуулийн төслийг боловсруулна.	2012-2013	БХБЯ	ХЗЯ		Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.
		Үндэсний орон зайн дэд бүтцийн тухай хуулийн төслийг боловсруулна.	2012-2014	БХБЯ	ХЗЯ		Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.
		Газрын бйрж байгуулж, ажиллах журмыг баталж ажиллуулна.	2013-2016	БХБЯ	СЯ ХЗЯ	НӨД	Газрын бйрж байгуулагдан, ажилласан байна.
		GPS-ийн байнгын ажиллагаатай ажиглалтын станц байгуулна.	2013-2016	БХБЯ	СЯ	АНЗД	20 станц байгуулсан байна.
		Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийг хамарсан геодезийн цэг тэмдэглэлийн тооллого хийнэ. 2	2013-2014	БХБЯ	СЯ	АНЗД	Тооллого хийгдсэн байна.
		Өндэрийн сүлжээний даван хэмжилт, 2 дугаар ангийн нивелирлэлэг төндрийн хэмжилт хийнэ.	2013-2017	БХБЯ	СЯ	XX	2 дугаар ангийн нивелирлэлэг хийгдсэн байна.
223.	Аймгийн төвийг хот болгон хөгжүүлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	16 - аймгийн төвийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөнд, тодотгол хийх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна. Аймгийн төвүүдэд баригдсан ерөнхий төлөвлөгөөнийг ижлүүрийн хөтөлгөлийн санг байгуулна.	2013-2016	БХБЯ		АЗД XX	Тодортоол хийгдсэн байна.
		21 - аймгийн төвд хот байгуулалтын бүсчлэлийг тогтоож, барилжаилт, газар ашиглалтын үйл ажиллагааг зохицуулна.	2013-2016	БХБЯ		АЗД XX	Жижүүрийн хөтөлгөлийн сангай болсон байна.
		Монгол Улсын аймаг, сумдыг хамарсан их батламжийн IP/MPLS, DWDM системд суурилсан өндөр хурдан мэдээллийн сүлжээ байгуулна.	2013-2014	МТШХГ		XX	Хот байгуулалтын бүсчлэлийг тогтоосон байна.
224.	Хаягчилтын шинэчлэлийг хийх	Улаанбаатар хотод солбицолд суурилсан хаягийн мэдээллийн сангийн доц систем байгуулна.	2013-2016	БХБЯ	ХЗЯ МТШХГ	НӨД	Мэдээллийн сүлжээг байгуулсан байна.
225.	Сэргээгдэх эрчим хүчний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх	Сэлэнгэ мөрний ай сав газарт 300 МВт-ын хүчин чадалтай УЦС-ыг барих ажлыг эхлүүлнэ. Хот, сум, суурин газрын цахилгаан халаалтын систем, хэрэглээний халуун усны хангамжид нарын эрчим хүч, газрын гүний дулааныг ашиглаж эхэлнэ.	2015-2019	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ		Мэдээллийн сүлжээг байгуулсан байна.
			2013-2016	ЭХЯ	ЭЗХЯ СЯ НӨД		Мэдээллийн сүлжээг байгуулсан байна.
				ЭХЯ			Нарны эрчим хүч, газрын гүний дулааныг ашиглаж эхэлсэн байна.

Байна.	Сэргээгдэх эрчим хүчний хэрэглээ өссөн байна.	5.0 Ульсын төсөв	XX	УХААЯ	ЭХЯ	2013-2016	Хөдөө аж ахуй, гаазар тариаланд нэр, салхины эрчим хүчийг ашиглах боломжийг судалж хэрэгжүүлнэ.	3	Хөдөө аж ахуй, гаазар тариаланд нэр, салхины эрчим хүчийг ашиглах боломжийг судалж хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ЭХЯ	УХААЯ	XX	5.0 Ульсын төсөв	Байна.
226.	Туул гол хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	"Хатан Туул" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, Туул голын усны нөөц, чанарт байглын хяналт-шинжилгээний сүлжээ байгуулан мэдээлэл, удирдлагын шуурхай байдлыг хангана.	2013-2015	БОНХЯ	БОНХЯ	2013-2015	Туул голын татамд ашигт малтмал хайж, олборлох үйл ажиллагааг бүрэн зогсоож, Туул, Сэлбэ голын эх болон сав газрын дагуу ойжуулах, нөхөн сэргээх, спорт, амрагт зугаалгын цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулах зэвсэг, иргэний хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлж эхэлнэ.	1	"Ногоон соёл" иргэний хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлж эхэлнэ.	2012-2016	БОНХЯ	ЭХЯ УХААЯ БОНХЯ ХӨДӨӨЖ ЯВМ	НЭД ТГЗ ШУА	1,300.0 Ульсын төсөв	Усан хангамжийн эх үүсвэрүүдийн усны түвшний өөрчлөлтийг хянаж болонж бүрдсэн байна. Туулын сав газарт 336.8 мянган талбайг ойжуулж, нөхөн сэргээсэн байна.
227.	Ногоон хөдлийн үндсийг бүрдүүлэн, "Ногоон соёл" иргэний хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлж өмй болгох	Нүүдлийн соёл иргэншлийн өлгий нутаг, зарим тусгай хамгаалалттай газар нутгийг Дэлхийн байгаль болон соёлын өвд хамруулах талаар судалж, санал боловсруулсан ЮНЕСКО-д тавина.	2013-2014	БОНХЯ	БОНХЯ	2013-2014	Улс болон бус нутгийн хэмжээнд харахгүй хөдлийн төсөл, хөтөлбөр, төлөвлөгөөнд байгаль орчны стратегийн үнэлгээ хийнэ.	3	Улс болон бус нутгийн хэмжээнд харахгүй хөдлийн төсөл, хөтөлбөр, төлөвлөгөөнд байгаль орчны стратегийн үнэлгээ хийнэ.	2012-2013	БОНХЯ	ЭХЯ	ТББ	150.0 Ульсын төсөв	Одоо хэрэглэж буй төсөл, хөтөлбөр, стратегийн үнэлгээ явагдсан байна.
228.	Орон нутаг дахь иргэний байгууллага, иргэдийн нөхөрлөлтэй байгаль хамгааллын чиглэлээр хамтран ажиллах тогтолцоог шинэ шатанд гаргах	Аялал жуулчлалын бүсийн орныг сайжруулах, байгаль эзлэн хог хаягдлын хяналтын журмыг гаргана.	2013-2016	ССАЖЯ	ССАЖЯ	2013-2016	Ногоон технологийг үйлдвэрлэлд ялж хөгжүүлэн дэмжинэ.	5	Ногоон технологийг үйлдвэрлэлд ялж хөгжүүлэн дэмжинэ.	2013-2016	БОНХЯ	ОБГ	АНЭД МБӨ/ИЗ	500.0 Ульсын төсөв	Ногоон оюуны үндэсний үйлдвэрлэлд нэвтрүүлж байна. ТББ-аар төрийн зарим чиг үүргийг гүйцэтгүүлж эхэлсэн байна.
229.	Хүний эрүүл мэнд, байгаль орчин, мал, амьтанд сөрөг нөлөө үзүүлэх цацраг идэвхит болон химийн хорт бодисын хэрэглээг багасгаж, онцгой хорт бодис худалдах, ашиглах, тээвэрлэх, хадгалах, импортолоход тавих	Аюултай хог хаягдлыг цуглуулах, хадгалах, устгах зомистой менежментийг бий болгон төвлөрсөн устгах байгууллагийг нийслэлийн орчимд аюулийн байдалын шаардлага хангасан байрлалд байгуулна.	2013-2015	БОНХЯ	БОНХЯ	2013-2015	Хүний эрүүл мэнд, байгаль орчин, мал, амьтанд сөрөг нөлөө үзүүлэх цацраг идэвхит болон химийн хорт бодисын хэрэглээг багасгаж, онцгой хорт бодис худалдах, ашиглах, тээвэрлэх, хадгалах, импортолоход тавих	1	Хүний эрүүл мэнд, байгаль орчин, мал, амьтанд сөрөг нөлөө үзүүлэх цацраг идэвхит болон химийн хорт бодисын хэрэглээг багасгаж, онцгой хорт бодис худалдах, ашиглах, тээвэрлэх, хадгалах, импортолоход тавих	2013-2015	БОНХЯ	ЭМЯ БХБЯ УУЯ МХЕГ	НЭД	60,000.0 Ульсын төсөв ТХХТ	Байгууламжтай болсон байна.

	Хяналтыг хүнтэй болгох	Хүрээлэн буй орчныг бохирдуулагч томоохон суурин эх үүсвэрт боломжит арга технологи, байгаль орчинд ээлтэй практикийг (БАТ/БЭП) нэвтрүүлэх ажлыг эхлүүлнэ.	БОНХЯ	УХААЯ ЭМЯ		2012-2015	БОНХЯ	УХААЯ ЭМЯ		450.0 Улсын төсөв Гадаадын төсөв	Хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд хортой бодисын ялгаралт буурсан байна. 150 аудитор, 50 сурлагч багш бэлтгэгдсэн байна.
2		Байгаль орчны аудитор хийх эрх зүйн орчны бүрдүүлж, үйл ажиллагааг нь эхлүүлэх цогц арга хэмжээ авна.	БОНХЯ	ҮАГ		2012-2014	БОНХЯ	ҮАГ		2,400.0 Улсын төсөв ОУБ	Хяналтын тогтолцоог олон улсын стандартад нэгжүүлсэн байна.
3		Цөмийн болон цацрагийн хяналтын тогтолцоог сайжруулж, олон улсын стандартын шаардлагад нийцүүлнэ.	ЦЭГ	МХЕГ ОБЕГ ТЕГ		2012-2016	ЦЭГ	ТББ ААН	МУИС-ийн ЦСТ	11,900.0 Улсын төсөв	Лабораторийн хяналт, шинжилгээний лабораторийн материаллаг баазыг бэхжүүлэн, хүний нөөцийн чадавхийг сайжруулна.
4		Цацрагийн хяналт, шинжилгээний лабораторийн материаллаг баазыг бэхжүүлэн, хүний нөөцийн чадавхийг сайжруулна.	ЦЭГ	МХЕГ ОБЕГ ТЕГ		2013-2014	ЦЭГ	МУИС-ийн ЦСТ		11,900.0 Улсын төсөв	Лабораторийн хяналт, шинжилгээний лабораторийн материаллаг баазыг бэхжүүлэн, хүний нөөцийн чадавхийг сайжруулна.
230.		Томоохон гол, мөрнүүдэд урсгасан тохиргоо хийх замаар усан сан байгуулж бус нутгийн усны хэрэглээг хангах. Хөв цөөрмүүдийг байгуулна.	БОНХЯ	УХААЯ ЭЭХЯ		2012-2016	БОНХЯ	УХААЯ ЭЭХЯ		20,000.0 Улсын төсөв Гадаадын төсөв	Гадаадын усны шилжүүлж бус нутгийн усны хэрэглээг хангах амжит эхэлсэн байна.
2		Бороо, цасны усыг хуримтлуулах замаар хөв, цөөрөм байгуулах ажлыг дэмжин, урамшуулах, үнд ахуйн усны эх үүсвэр, булаг, рашааны эхийг тохижуулан, хамгаална.	БОНХЯ	УХААЯ ЭМЯ		2012-2016	БОНХЯ	УХААЯ ЭМЯ		17,700.0 Улсын төсөв	Судалгаанд хамрагдсан 164 газарт хөв цөөрөм байгуулж, 200-гаас доошгүй булаг, рашааныг хамгаалсан байна.
231.		Гол, мөрний урсгал бүрэлдэх эмийг улсын тусгай хамгаалалтад хамруулж, усны менежментийн цогц бодлогыг хэрэгжүүлэх	БОНХЯ	АНЗД		2012-2015	БОНХЯ	АНЗД		4,100.0 Улсын төсөв	Сав газрын 29 ажиргааг хамруулж, үйл ажиллагааг эхлүүлсэн байна.
232.		Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөжүүлэх	БОНХЯ	СЯ		2013-2016	БОНХЯ	АНЗД ТББ		200.0 Улсын төсөв 800.0 НҮБ Гадаадын тусламж	Эрх зүйн орчин бүрдүүлж, 5-аас доошгүй ХЗ-ны үйл ажиллагаанд нэвтрүүлсэн байна.
2		Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалт, тусгай зохицуулалтын үйлчилгээнд түлхүүрлэсэн хамгаалалтын менежментийг нэвтрүүлэх эрх зүйн орчинг бий болгоно.	БОНХЯ	СЯ		2012-2015	БОНХЯ	АНЗД		7,500.0 Улсын төсөв	Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалтын дэд бүтэц, материаллаг

								15,000.0 Гадаадын тусламж	сайжирсан байна.
								180.0 Гадаадын тусламж	ОХУ-БНХАУ- Монголын хамтарсан 3 ТХГН-ийг шинээр байгуулсан байна.
			2012-2016	БОНХЯ	ГХЯ ХЗЯ			40.0 Улсын төсөв	Орон нутгийн ТХГН-ийн хэмжээ нэмэгдсэн байна.
			2013-2014	БОНХЯ					
			2013-2015	БОНХЯ	БХЯ ССАЖЯ			180.0 Улсын төсөв	Мэдээллийн сан бүтэц, бэлтгэл стандартыг мөрдүүлж эзэлсэн байна.
			2012-2016	БОНХЯ	ОБЕГ			10,000.0 Улсын төсөв	Наг удаагийн түмхэрт өртөх ойн талбайн хэмжээ буурсан байна.
			2012-2016	БОНХЯ	ОБЕГ			15,600.0 Улсын төсөв	300.0 мянган га-д шинэ технологитор тэмцэл хийсэн байна.
			2012-2016	БОНХЯ	ХЗЯ			8,000.0 Улсын төсөв	Хууль бус мод бэлтгэлийг таслан зогсоосон байна.
			2012-2016	БОНХЯ				3,500.0 Улсын төсөв	Ойн төлөв байдал 30000 га талбайд сайжирсан
			2012-2015	БОНХЯ				20,200.0 Улсын төсөв	Ойн нутгийн хэмжээг нэмэгдүүлсэн байна.
			2013-2015	БОНХЯ	ЭМЯ УХААЧЯ			100.0 Улсын төсөв	Биологийн төрөл зүйлийн хөтөлбөрийг шинэчилж, хувиргасан амьд
	баазыг сайжруулна.								
3	Онон, Балж-Соход, Хөвсгөл-Тункин, Монгол Алтайн нурууны жил дамжсан тусгай хамгаалалттай газрыг байгуулна.								
4	Орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авах шалгуур үзүүлэлтийг тодорхой болгон хууль тогтоомгод тусгаж, орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газрын хэмжээг нэмэгдүүлнэ.								
5	Улсын тусгай хамгаалалттай Гурхи Төрөлж, Хөвсгөл-Тункин, Балж-Соход, Хөвсгөл Алтайн нурууны жил дамжсан тусгай хамгаалалттай газар нутагт арван жилийн туршид давац багтаажийг тоолож газар зохион байгуулалт төлөвлөлтийг боловсронгуй болгон, газар зүйн мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлж, эко-стандартыг мөрдүүлнэ.								
233.	Ойг түмхэр, хөнөөлт шавьж, өвчин, хууль бус мод бэлтгэлээс хамгаалах ажлыг эрчимжүүлж, зүй зохиистой амилгах, мод орлох технологийг нэвтрүүлэх								
1	Ойн хөнөөлт шавьж өвчинтэй тэмцэх ажилд химийн бодисын хэрэглээг хязгаарлах, биологийн аргаар тэмцэх шинэ технологи нэвтрүүлж, хөнөөлт шавьжийн тархалтыг бууруулна.								
2	Санкт-Петербургийн Тунхалыг хэрэгжүүлж хууль бус мод бэлтгэхтэй тэмцэх арга хэлбэрийг боловсронгуй болгох замаар хууль бус мод бэлтгэлийг таслан зогсооно.								
3	Арчилгаа, цэвэрлэгээний огтлолтын технологийг боловсронгуй болгож, ойг доройтлоос хамгаална.								
4	Улсын ойн сангийн шинэчилсэн бүртгэл тоолоо, өвчүүлж өсгүүлдэгч ажлыг 30,000 га-гаас доошгүй талбайд хийнэ.								
5	Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах, биоалуулыг байдлыг хангах, хүн амын эрүүл мэндийг хувиргасан амьд орлогчид эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгож, эрсдэлийн								
234.	Устах аюулд орж байгаа амьтан, ургамлыг хамгаалах, хууль нутаг нь сэргээх, тарималжуулах ажлыг эрчимжүүлэх								

			Үнэлгээ хийж, аюулгүй байдлыг хангана.						Организмын эрсдэлийн үнэлгээний эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
	2		Эн тэргүүнд хамгаалах шаардлагатай нэн ховор, ховор ургамалыг тарималжуулах ургамалын эд, эс, эрхтэн, үрийн удмын саяг хадгалах замаар нөцийн хослолыг зогсоох, байгалийн ургамалыг үйлдвэрлэлийн зориулалтаар гадаадад гаргахыг хориглоно.	2012-2014	БОНХЯ	ШУА ИДС	2,200.0 Улсын төсөв ШУТС		Нөцийн хослолыг зогсоох, ургамалыг тарималжуулах замаар нөцийн хослолыг гадаадад гаргахыг хориглосон байна.
	3		Нэн ховор, ховор амьдгыг үгүйсгэн үнэ нь сэрлэн нугалуулан зориулаар өсгөн үржүүлж, удмын саяг хадгаван, хамгаална.	2012-2014	БОНХЯ	ШУА	200.0 Улсын төсөв		Нэн ховор, ховор амьдгыг үгүйсгэн үнэ нь сэрлэн нугалуулан зориулаар өсгөн үржүүлж, удмын саяг хадгаван, хамгаалсан байна.
	4		Биологийн олон янз байдлын судалгаа шинжилгээний ажлыг цогц байдлаар явуулж, газар зүйн мэдээллийн сангийн технологи нэвтрүүлж, бүртгэл, мэдээллийн саяг өргөжүүлнэ.	2012-2015	БОНХЯ	БШУА СЯ	1,000.0 Улсын төсөв ШУТС		Бүртгэл, мэдээллийн саяг өргөжүүлсэн байна.
	5		Генетикийн нөөцийг ашиглах, түүний үр өгөөжийг хүртэх эрх зүйн орчинг бүрдүүлнэ.	2013-2014	БОНХЯ	ЭМЯ ХЗЯ	0.03 Улсын төсөв		Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
235.		Уул уурхайн нөхөн сэргээлтэд дийцүүлэн хамгаалах механизмыг нэвтрүүлэх	Уул уурхай, газрын тосны хайгуул, олборлолтын үйл ажиллагаанд биологийн олон янз байдлыг боломжит өөр газарт дийцүүлэн хамгаалах эрх зүйн орчинг боловсруулы болгож хэрэглэнэ.	2013-2015	БОНХЯ	УУЯ УХААЯ ЗТЯ	3,500.0 Улсын төсөв төсөл хөтөлбөр		Эрх зүй, эдийн засаг, орчин үеийн шинжлэлтээг 3-аас доошгүй төсөлд хэрэгжсэн байна.
236.		Байгаль орчинд хохирол учруулсан талаар бодитой мэдээлэл өгсөн иргэний урамшуулдаг тогтоцоог бүрдүүлэх	Байгалийн нөөц ашиглах болон үйлдвэрлэлээс үзүүлэх хуримтлагдах нөлөөлөл, байгаль орчинд учруулсан хохирлын үнэлгээг бүс нутаг, сая газрын хэмжээнд, хийж, хохирлыг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг үндэслэнэ.	2013-2015	БОНХЯ	УУЯ БХБЯ ЭХЯ	15-аас доошгүй сав хамжээнд 4,950.0 Улсын төсөв		15-аас доошгүй сав хамжээнд хэрэгжүүлсэн байна.
237.		Уул уурхай болон бусад томоохон төслийг санхүүжүүлэгч банктай ногоон хөлхлийн бодлогыг холбох механизмыг бий болгох	Байгаль орчинд зөлтэй ногоон зөлтэй дэмжиж, байгаль орчинд өөрөөр нөлөөтэй үйл ажиллагаанд зээл, санхүүжилт олгосон банк, санхүүгийн болон хөрөнгийн биржийн байгууллагуудыг байгаль орчныг бохирдуулсны харилцаагад хамруулах эрх	2012-2014	БОНХЯ	СЯ Монголбанк			Ногоон хөрөнгө оруулалтыг дэмжсэн эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.

238.	Үйлдвэрийн болон ахуйн хаягдал усыг цэвэршүүлэн дахин ашиглах технологийг нэвтрүүлэх	зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	1	Арьс шир, ноос угаах үйлдвэрт орчин үеийн дэвшилтэт технологи бүхий цэвэрлэх байгууламжийг байгуулна.	2012-2014	УХААЯ	СЯ	3.000.0 Ульсн төсөв	Цэвэрлэх байгууламжийг байгуулсан байна.
			2	Ус хэрэглээний норм, нормативыг шинэчлэн баталж мөрдүүлнэ.	2012-2016	БОНХЯ	УХААЯ	200.0 Ульсн төсөв	Усыг үр ашгийг ашиглах эдийн засгийн хөшүүрэг бүрдсэн байна.
			3	Цэвэр үйлдвэрлэлийн техник, технологийн хэрэглээг урамшуулан, аж ахуйн нэгжүүдэд байгаль орчны нэгж, амилтан ажиллуулах эрх зүйн орчин бүрдүүлнэ.	2012-2014	БОНХЯ	УХААЯ		Цэвэр үйлдвэрлэлийн урамшууллын систем, эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
			4	Үйлдвэрлэлийн болон ахуйн хаягдал усыг эргүүлэн ашиглах техник, технологийг туршин хэрэглүүлнэ.	2013-2015	БОНХЯ	БХБЯ УХААЯ	2.000.0 Ульсн төсөв	Техник, технологийг нэвтрүүлсэн байна.
			5	"Савраг" усыг эргүүлэн ашиглахтай холбоосон орм, Дүрийг баталж, үйлдвэрлэлд нэвтрүүлнэ.	2012-2016	БХБЯ	БОНХЯ	25.000.0 Ульсн төсөв	Савраг усыг эргүүлэх эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
239.	Хатуу хог хаягдлыг ангилан дахин боловсруулж ашиглах		1	Төв суурин газруудын төвлөрсөн хотийн цагт тавих шаардлагыг шинэчлэн тогтоож, байгаль эзлэм орчин үеийн технологийг нэвтрүүлэх, хог хаягдлыг үйлдвэрлэл дээр нь бууруулах, эргүүлэн ашиглах, дахин боловсруулах үйл ажиллагааг эрхлэх болон урамшуулах тогтолцоог бий болгоно.	2013-2014	БОНХЯ	АНЗД	10.000.0 Ульсн төсөв	Хог хаягдлын хэмжээ багасч, дахин боловсруулах, урамшуулах тогтолцоо бүрдсэн байна.
			2	Иргэн, аж ахуйн нэгжийн хог хаягдлыг багасгах эдийн засгийн хөшүүрийг боловсронгуй болгоно.	2012-2013	БОНХЯ	АНЗД ААН иргэд		Эдийн засгийн хөшүүрэг боловсронгуй болж, хог хаягдал багассан байна.
240.	Цөмжигвэс саргийж, бөлчөэрийн тапхлалтыг бууруулах зорилгоор бэлчээр, усны цоц бодлогыг хэрэгжүүлэх		1	Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицсон бодлогыг экологи-эдийн засгийн бүсүүдээр боловсруулж, зарим голын сав газарт хэрэгжүүлнэ.	2013-2015	БОНХЯ	БШУЯ УХААЯ	1.500.0 Ульсн төсөв 5.5 сая ам.доллар ОУБ	Сав газрын нэгдсэн менежментийг 3 үзвэрээр хэрэгжүүлсэн байна.
			2	Газрын доройтол, цөлжилтийг сааруулах арга хэмжээ авч бэлчээр, хөрсний хүрэмийн хий шингээх чадварыг дээшлүүлнэ.	2013-2016	БОНХЯ	БХБЯ УХААЯ	0.19 Ульсн төсөв	3.3 газар хувиар хий шингээх чадварыг нэмэгдүүлэх төсөл, хөшөөр хэрэгжсэн байна.

№	Төлөвлөгөөний нэр	Төлөвлөгөөний зорилго	Төлөвлөгөөний үндэсний үзүүлэлт	Төлөвлөгөөний хугацаа	Төлөвлөгөөний төсвийн ангилал	Төлөвлөгөөний үндэсний үзүүлэлт	Төлөвлөгөөний үндэсний үзүүлэлт	Төлөвлөгөөний үндэсний үзүүлэлт	Төлөвлөгөөний үндэсний үзүүлэлт	Төлөвлөгөөний үндэсний үзүүлэлт
241.	Цөмийн явц /эрчим/-ыг хянах нэгдсэн сүлжээ байгуулах, цөмийг өргөсөн нутагт цөмийтэй тэмцэх ногоон ажлын байр бий болгох замаар хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх	1 Цөмийн явц /эрчим/-ыг хянах нэгдсэн сүлжээ байгуулах. 2 Нутгийн иргэдэд түшиглэсэн байгалийн нөөцийн менежментийг хөмүүлэн дэмжинэ.	1 2	2013-2015 2013-2015	БОНХЯ БОНХЯ	МТШХГ УХААЯ ХЯ	ШУА ТББ Иргэний зөвлөл	900.0 Улсын төсөв 4,500.0 Улсын төсөв Гадаадын төсөв	Сүлжээ бий болсон байна. Байгалийн нөөцийн менежментийг нэвтрүүлсэн байна. Журам, стандартыг нэвтрүүлсэн байна. Зээл олгосон байна. Удвалзрын хөндөгч байгуулсан байна. Удвалзрын хөндөгч байгуулсан байна.	
242.	Органик хөдөө аж ахуйг хөгжүүлэх эдийн засаг, санхүү банкны талаарх орчны бүрдүүлж, Органик мангол үндэсний хөндөгч боловсруулж хэрэгжүүлэх	1 Органик бүтээгдэхүүнийг бүртгэх, хянан баталгаажуулах журам, стандарт баталж мөрдүүлнэ. 2 Органик үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд хөндөгчтэй эзэмийн дэмжлэг үзүүлнэ.	1 2	2012-2016 2013-2014	УХААЯ БОНХЯ	ИХЕГ СХЗГ	МХЕГ СХЗГ	14,100.0 Улсын төсөв	Журам, стандартыг нэвтрүүлсэн байна. Зээл олгосон байна. Удвалзрын хөндөгч байгуулсан байна. Удвалзрын хөндөгч байгуулсан байна.	
243.	Байгаль, орчин, ээлтэй технологийн үйлдвэрлэл, нийслэл, хэрэгжүүлж замаар бага нүүрсдөрч буй нийгэмд шилжих ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлж элэх	1 Сэргээгдэх эрчим хүчний үндэсний хөтөлбөрийг шинэчлэн батална. 2 Байгаль орчин, ээлтэй технологийн үйлдвэрлэл, нийслэл, хэрэгжүүлж замаар бага нүүрсдөрч буй нийгэмд шилжих ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлж элэх	1 2	2013-2014 2013-2015	ЭХЯ БОНХЯ	ЭХЯ УХААЯ СЯ	МҮХАУТ	600.0 Гадаадын төсөв санхүүжилт	Байгаль, орчин, ээлтэй технологийн үйлдвэрлэл, нийслэл, хэрэгжүүлж замаар бага нүүрсдөрч буй нийгэмд шилжих ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлж элэх.	
244.	Батлан хамгаалах нь бүх нийтийн үйл хэрэг байх зарчимд тулгуурлан төрийн батлан хамгаалах бодлогыг шинэчлэх	1 Төрийн батлан хамгаалах бодлого-ын баримт бичгийг төсөл боловсруулан батлуулна. 2 Батлан хамгаалах салбарын бөц хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төслүүдийг боловсруулна. 3 Зөвсгөлөл, цэргийн техник, галт зэрэглэл, худалдан авах зэрэг орчин, технологийн бүтээгдэхүүн, хугацааны бодлого, тэргүүлэх чиглэлийг төдөрхөйлж хэрэгжүүлнэ.	1 2 3	2012 2013-2014 2013-2015	БХЯ БХЯ БХЯ	БХЯ ЭХЯ УХААЯ	НЭД	10.0 Улсын төсөв 40.0 Улсын төсөв	Бодлогын баримт бичиг батлагдсан байна. Хуулийн төслүүдийг ижил өрөөндөд хийж батлагдсан байна. Эрх зүйн үндэс бүрдэж, үзэвчлэл, цэргийн, технологийн шинэчлэл хийгдэж эхэлсэн байна.	

	Монгол Улсын аюулгүй байдал, аюулгүй байдал, хамгаалах эрх ашигт нийцсэн олон улсын дамжлаг авах боломж.	2,500.0 Улсын төсөв	ГХЯ	БХЯ	2012-2016	Монгол Улсын аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд нийцэхүйц хоёр талын болон олон талын батлан хамгаалахыг гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, олон улсын болон бус нутгийн түвшинд цэргийн итгэлцлийг бэхжүүлнэ.	Монгол Улсын аюулгүй байдал, аюулгүй байдал, хамгаалах эрх ашигт нийцсэн олон улсын дамжлаг авах боломж.
	Хүн амын газар нутаг, эдийн засаг, соёл, эрүүл мэндийн бодлогын үндэсний бодлогоос үзвэл, улсын төсөв	27,900.0 Улсын төсөв	АНЭД	БХЯ	2013-2014	Төрөөс орон нутгийн хамгаалалтын талвар барилдах бодлогыг хэрэгжүүлж эрх зүйн орчны боловсролгүй болгоно.	Хүн амын газар нутаг, эдийн засаг, соёл, эрүүл мэндийн бодлогын үндэсний бодлогоос үзвэл, улсын төсөв
	Цэргийн хотхон" хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлж, Улаанбаатар хотын 1-2 цэргийн хотхонг шинэчлнэ.	26,000.0 Улсын төсөв	БХЯ	БХЯ	2013-2016	Цэргийн дайчилгааны бодлогод шинэчлэл хийж, дайчилгааны нөөц бүрэлдэхүүнийг сургах тогтолцоо, дайчилгааны нөөцийн материал хэрэгслийн цуваажилт, худалдалт, хамгаалалтыг боловсронгуй болгоно.	Цэргийн хотхон" хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлж, Улаанбаатар хотын 1-2 цэргийн хотхонг шинэчлнэ.
	Монгол Улсын төсвийн бодлогодтой уялдуулан, батлан хамгаалах төсвийн телевизийг боловсронгуй болгох, нөвцийн менежментийг нэвтрүүлэх удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.	46,900.0 Улсын төсөв	БХЯ	БХЯ	2013-2015	Цэргийн дайчилгааны бодлогод шинэчлэл хийж, дайчилгааны нөөц бүрэлдэхүүнийг сургах тогтолцоо, дайчилгааны нөөцийн материал хэрэгслийн цуваажилт, худалдалт, хамгаалалтыг боловсронгуй болгоно.	Цэргийн дайчилгааны бодлогод шинэчлэл хийж, дайчилгааны нөөц бүрэлдэхүүнийг сургах тогтолцоо, дайчилгааны нөөцийн материал хэрэгслийн цуваажилт, худалдалт, хамгаалалтыг боловсронгуй болгоно.
245.	Батлан хамгаалах төсвийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх	50.0 Улсын төсөв	СЯ	БХЯ	2013-2014	Монгол Улсын төсвийн бодлогодтой уялдуулан, батлан хамгаалах төсвийн телевизийг боловсронгуй болгох, нөвцийн менежментийг нэвтрүүлэх удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.	Батлан хамгаалах төсвийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх
	Батлан хамгаалах арга хэмжээний төсвийг улс орныг батлан хамгаалах өнөөгийн шаардлагад нийцүүлэн үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ.	20.0 Улсын төсөв	СЯ	БХЯ	2012-2016	Батлан хамгаалах арга хэмжээний төсвийг улс орныг батлан хамгаалах өнөөгийн шаардлагад нийцүүлэн үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ.	Батлан хамгаалах арга хэмжээний төсвийг улс орныг батлан хамгаалах өнөөгийн шаардлагад нийцүүлэн үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ.
246.	Зэвсэгт хүчний нэгдмэл байдлыг хангаж, мэргэжлийн цэрэгт суурилсан орчин үеийн Зэвсэгт хүчинтэй болох	100.0 Улсын төсөв	БХЯ	БХЯ	2012-2013	Батлан хамгаалах чадавхийг хөгжүүлэх дүнд хугацааны хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.	Хөтөлбөр хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.
	Үндэсний аюулгүй байдлыг хангах тусгайлан чиг үүрэг бүхий байгууллагын харилцааг ажиллагааг өргөжүүлж, цэргийн хүчний нэгдмэл тогтолцоог төлөвшүүлнэ.	1,000.0 Улсын төсөв	БХЯ	БХЯ	2013-2016	Үндэсний аюулгүй байдлыг хангах тусгайлан чиг үүрэг бүхий байгууллагын харилцааг ажиллагааг өргөжүүлж, цэргийн хүчний нэгдмэл тогтолцоог төлөвшүүлнэ.	Цэргийн хүчний нэгдмэл тогтолцооны үндэс тавигдсан байна.
	Цэргийн хүчний үүрэг гүйцэтгэх чадавхийг	65,400.0	БХЯ	БХЯ	2012-2016	Цэргийн хүчний үүрэг гүйцэтгэх чадавхийг	Тайван болон

			нэмэгдүүлэх арга хэмжээг шат дараатай хэрэгжүүлнэ.					Улсын төсөв	Дайны шат МОНГОЛ Хүрээтэй нийслэл чаравхтай болсон байна.
	4		Цэргийн хүчнийг бэлэн байдлын дээд зэргүүдэд шилжүүлэх, өргөтгөл зохион байгуулах эрх зүйн үндэс, төлөвлөлийг боловсронгуй болгоно.	2013-2014	БХЯ			23.800.0 Улсын төсөв	Эрх зүйн үндэс бүрдэх, төлөвлөлт шинэчлэгдсэн байна.
	5		Батлан хамгаалах мэдээллийн бие даасан тогтолцоог бий болгож, цахим мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээг эрчимжүүлнэ.	2012-2014	БХЯ			1.000.0 Улсын төсөв 1.000.0 Гадаадын тусламж	Мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ, дэдний сангай байна.
	6		Монгол Улсын агаарын орон зайг хянах боломжийг нэмэгдүүлэх, нислэгийн зөрчлийг таслан зогсоох, аюулгүй байдлыг хангах зориулалт бүхий Агаарын довтолгооноос хамгаалах хэрэгслийг шат дараатайгаар нэмэгдүүлнэ.	2013-2015	БХЯ	ИНЕГ		29.600.0 Улсын төсөв 40.000.0 Гадаадын тусламж	Техник хэрэгсэл шинэчлэгдэж, цэргийн зориулалттай нисэх онгоцтой болсон байна.
	7		Цэргийн нисэх онгоцдаг төслийг хэрэгжүүлж, бүх төрлийн онгоц, нисдэг тэрэг хүлээж авах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	2012-2014	БХЯ	ИНЕГ		16.100.0 Улсын төсөв	Нисэх буудалтай болсон байна.
247.		Хил хамгаалах бодлогыг шинээр тодорхойлж, улсын хилийн хамгаалалтад орчин үеийн зэвсэглэл, техникийг нэвтрүүлэх							
	1		Хилийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулна.	2012-2014	ХЗЯ	ГХЯ			Хуулийн төслийг УИХ-д хэлэлцүүлэн байна.
	2		Хилийн асуудлаар хөрш орнуудтай байгуулсан гэрээ, хэлцэвэрийг боловсронгуй болгох чиглэлээр ажиллана.	2012-2016	ГХЯ	ХЗЯ			Гэрээ хэлцэвэрийг боловсронгуй болгох чиглэлээр ажилласан байна.
	3		Улсын хилийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор бус нутгийн онцлогт тохируулан зэвсэглэл, техникийг үе шаттайгаар шинэчилнэ.	2012-2016	ХЗЯ			6.800.0	Хил хамгаалалтын зэвсэглэл, технийг шинэчилсэн байна.
	4		Хил дамнасан зохион байгуулалттай гэмт хэрэгтэй тэмцэх чиглэлээр хууль сахиулах байгуулалын хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	ХЗЯ			500.0	Хил дамнасан гэмт хэргийн тоо буурсан байна.
	5		Хилийн боомтуудыг холбосон "Өргөн зурвасын сүлжээнд суурилсан цогц удирдлага, хяналтын систем" бий болгоно.	2013-2014	МТШХГ	ГХЯ БХЯ ХЗЯ	XX	25.000.0 Улсын төсөв	Удирдлага, хяналтын систем бий болсон байна.

		6	2013-2015	МТШХГ	ГХЯ БХЯ ХЗЯ	XX	5,000.0 Ульсын төсөв	Навигацийн системийг нэвтрүүлсэн байна.
248.	Зэвсэгт хүчний энхийг дэмжих ажиллагааны чадавхийг бэхжүүлж, үндэсний байнгын хүчний тогтолцоо бүрдүүлэх	6	Байршил тогтоох навигацийн системийг хил хамгаалах үйл ажиллагаанд нэвтрүүлнэ.	2013-2015	МТШХГ	XX	5,000.0 Ульсын төсөв	Навигацийн системийг нэвтрүүлсэн байна.
		1	Энхий дэмжих ажиллагаанд оролцох хэлбэрийг өргөжүүлэх чиглэлээр бодлого боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	БХЯ	ГХЯ	10.0 Ульсын төсөв	Бодлого хэрэгжлж эхэлсэн байна.
		2	Энхий дэмжих ажиллагаанд оролцох чиг үүрэг бүхий гурав дахь батальоны бие бүрэлдэхүүн, НУБ-ын стандартад нийцсэн зэвсэглэл, техникээр хангаж, үүрэг гүйцэтгэхэд бэлэн болгоно.	2012-2014	БХЯ		20,800.0 Ульсын төсөв 40,400.0 Г адаадын тусламж	Гурав дахь батальон үйл ажиллагаагаа явуулж эхэлсэн байна.
249.	Иргэн-цэргийн харилцааг бэхжүүлэх, Зэвсэгт хүчинд эх орон үзэж, хүмүүжил, хүний хөгжил, төлөвшлийн орчныг бүрдүүлнэ	1	Эх орноороо бахархах үзлийг төлөвшүүлэх хөтөлбөр боловсруулан, хэрэгжүүлж, Монголын цэргийн түүхийн бүтээлүүдийг сурталчлах, иргэдэд хүрэх аялгыг зохион байгуулна.	2012-2014	БХЯ		20,000.0 Ульсын төсөв	Хөтөлбөр батлагдан, арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.
		2	Иргэн-цэргийн харилцааг бэхжүүлэх чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран хамгаалах төсөв, арга хэрэгжүүлж, цаашдын ажиллагааны талаархи мэдээллийг олон нийтэд нээлттэй болгоно.	2012-2016	БХЯ		50.0 Ульсын төсөв	ТБВ-тай хамтын ажиллагааг ажиллаж үргэлжлэн үйлдвэрлэх үйл ажиллагааг ил тод болгосон байна.
		3	Цэргийн алба хаагчдыг нөхөн хангах бодлогыг шинэчлэн, холимог тогтолцоог төлөвшүүлж, иргэдийн цэргийн алба хаах хэлбэрт шинэчлэл хийнэ.	2012-2014	БХЯ		200.0 Ульсын төсөв	Иргэдийн цэргийн алба хаах хэлбэр өөрчлөгдсөн байна.
		4	Батлан хамгаалах салбарт ажиллах эргийн иргэн боловсон хүчний шинэ бодлогыг тодорхойлон хэрэгжүүлнэ.	2013-2015	БХЯ		10.0 Ульсын төсөв	Бодлого хэрэгжсэн байна.
		5	Батлан хамгаалахын их сургуулийг хөгжүүлэх цогц бодлогыг хэрэгжүүлж, гадаадын ижил төстэй их, дээд сургуулиудын жишигт ойртуулна.	2012-2014	БХЯ	БХИС	11,300.0 Ульсын төсөв	БХИС эрдэм шинжилгээ-оралт-суралт-төрийн цэцэрлэг болгон хөтөлбөр болгон байна.
		6	Батлан хамгаалахын эрдэм шинжилгээний хүрээлэнг боловсон хүчин, материаллаг баазын хувьд бэхжүүлэх арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2012-2014	БХЯ	БХИС	300.0 Ульсын төсөв 300.0 ЗХХС	Хүрээлэнгийн материаллаг бааз бэхжсэн байна.
250.	Цэргийн алба хаагчдын эрх зүй, нийгмийн баталгааг сайжруулах	1	Цэргийн соёлын үйлчилгээний бодлого боловсруулан, хэрэгжүүлж эхэлнэ.	2013-2015	БХЯ		3,500.0 Ульсын төсөв	Бодлого хэрэгжлж эхэлсэн байна.
		2	Батлан хамгаалах салбарт ажилласдын орон сууцны хангамжийг нэмэгдүүлэх бодлогыг үргэлжлүүлэн, байгууллагын мэдлийн болон хөнгөлөлттэй зэвсгээр 1000	2012-2016	БХЯ		51,100.0 Ульсын төсөв	1000 айлын орон сууц баригдсан байна.

		Цэргийн алба хаачдыг шинэ бүтээн байгуулалтад оролцуулах арга хэмжээ авах	3	айлын орон сууц барихна. Цэргийн эмнэлгийн байгууллагыг орчин үеийн шаардлагад нийцсэн техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах, оношилгоо, эмчилгээний чанарыг дээшлүүлнэ.	2012-2015	БХЯ		48.300.0 Улсын төсөв 3,000.0 ЗХХС	Орчин үеийн техник, технологий бүхий өмчлөлтэй ажиллагаа байна.
251.		Цэргийн алба хаачдыг шинэ бүтээн байгуулалтад оролцуулах арга хэмжээ авах	1	Дэд бүтцийг хөгжүүлэх, улс орны хэмжээний төмөрчин, бүтээн байгууллага, царгийн хүчний оролцуулах бодлого боловруулж хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	БХЯ		100.0 Улсын төсөв	Урьдчилсан хэрэгжүүлэх бодлогыг тодорхойлсон байна.
			2	Барилта, инженерийн ангиллыг бие бүрэлдэхүүн, бүтээмж өндөртой техник тоног төхөөрөмжөөр хангаж, томоохон бүтээн байгуулалтын ажилд оролцуулах төрийн өмчит үйлдвэрийн газрын статустай болгоно.	2013-2015	БХЯ		20,000.0 Улсын төсөв	Барилта, инженерийн ангилд ТӨУГ болсон байна.
			3	Улс орны хөгжлийн бүтээн байгуулалтыг дэмжих хүрээнд сургалт-үндэвэрлэлийн төв байгуулж, цэргийн алба хаачдыг сургах, мэргэшүүлэх үйл ажиллагааг нь эхлүүлнэ.	2012-2014	БХЯ		16,000.0 Улсын төсөв	Сургалт-үндэвэрлэлийн төвийн үйл ажиллагаа эхэлсэн байна.
			4	Бүтээн байгуулалтад оролцох мэргэшсэн анги, салбаруудыг бүсчлэн байгуулж, бүс нутгийн хөгжлийг дэмжинэ.	2012-2016	БХЯ		48,000.0 Улсын төсөв	Анги, салбаруудыг Өмнөговь, Говь-Алтай, Архангай аймаг, нийслэлд байгуулсан байна.
			5	Ойжуулах, цөлжилттэй тэмцэх, байгалийг мөхөөр сэргээх болон экологийн төрөл бүрийн нийлэг, хөдөлгөөн, хөдөлгөөнтэй ажиллагаанд цэргийн хүчний оролцоог нэмэгдүүлнэ.	2012-2016	БХЯ		2,500.0 Улсын төсөв	Цэргийн хүчний оролцоо нэмэгдсэн байна.
252.		Төрийн гадаад боллого нэгдмэл байх, Засгийн газрын байгууллагуудын гадаад боллого, гадаад харилцаа харилцан зохицуулалттай байх зарчмыг хэрэгжүүлэх	1	Гадаад харилцаа Яам, агентлаг, нутгийн захиргааны байгууллага гадаад улсын холбогдох байгууллагад байгуулах гэрээ, хэлэлцээр, бусад баримт бичгийг Гадаад харилцааны яам хангаж, зөвшөөрөл өгөх, бүртгэх харилцааг зохицуулж байгаа эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	2012-2013	ГХЯ	Яам Агентлаг	130 091 ам.доллар 44.0 Улсын төсөв Жил бүр	Тогтоолыг шинэчлэн баталсан байна.
			2	УИХ-ын гишүүн, Засгийн газрын гишүүн, яам, Засгийн газрын агентлаг, орон нутгийн удирдлагыг гадаад боллого, үйл ажиллагааны тухай мэдээллээр хангаж ажиллана.	2012-2016	ГХЯ		59.0 Улсын төсөв Жил бүр	Жилд 2-оос доошгүй удаа мэдээллээр хангасан байна.
			3	Гадаад боллогын үзэл баримтлалыг	2012-2016	ГХЯ		49.0	Хөгшлөлийн

		хэрэгжүүлэх хөтөлбөрийн хангаж ажиллана.	белэлтийг						Ульсын төсөв Жил бүр	Хэрэгжилтийг жил бүр гаргасан байна.
	4	Хилийн чанад дахь ДТГ-ын байршил, орон тоо, төсвийг оюочтой болгож, гадаад харилцааны салбарын байгууллагуудын өмнө харгэнг, эзэмшлийн бүртгэлийн тогтолцоог боловсруулж болно.		2012-2016	ГХЯ	СЯ			1,200.0 Ульсын төсөв Жил бүр	Тогтолцоо боловсруулж болсон байна.
	5	Төрийн болон дипломат ёслолын журмыг шинэчлэн баталж хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах.		2012	ЗГХЭГ	ГХЯ				Журич багалж ашигласан байна.
	6	Гадаадын зөөл тусламжаар хэрэгжүүлж байгаа төлөвлөгөө, хөтөлбөрийг наглан судалж цаашид энэ талаар баримтлах бодлого, чиглэл гарган хэрэгжүүлнэ.		2012-2013	ЭЗХЯ	ЗГХЭГ СЯ				Шинэчилсэн Бодлого хэрэгжж ээлсэн байна.
253.	1	Дээд өндөр түвшний айлчлал, яриа хэлэлцээний давтамжийг хадгална.		2012-2016	ГХЯ	ЕТГ УИХТГ ЗГХЭГ ЭЗХЯ			31830 ам.доллар 28.0 Ульсын төсөв Жил бүр	Яриа хэлэлцээний давтамж хадгалгдсан байна.
	2	Монгол, Оросын худалдаа, эдийн засгийн хамтын ажиллагааг 2011-2015 онд хөгжүүлэх хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлнэ.		2012-2015	ЭЗХЯ	ГХЯ	ЗГХЖ-ын МААЭСЭГ		43.8 Ульсын төсөв Жил бүр	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж дүүссэн байна.
	3	Монгол дахь ОХУ-ын үл хөдлөх хөрөнгийн маргаантай асуудлыг харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.		2013	ГХЯ	ХЗЯ СЯ УХААЯЯ	ЗГХЖ-ын МААЭСЭГ НЭД Дөрхөн-Уул АЗД		50.0 Ульсын төсөв Жил бүр	Үл хөдлөх хөрөнгийн маргаан шийдвэрлэгдсэн байна.
	4	Дамжин өнгөрөх тээврийн тухай Монгол, Орос, Хятадын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр, холбогдох хавсралтуудыг эцэслэн тохирох чиглэлээр ажиллана.		2013-2016	ЗТЯ	ГХЯ ЭЗХЯ			46.0 Ульсын төсөв Жил бүр	Түншлэлийн Түвшинг ажуулсан байна.
	5	АНУ-тай стратегийн түншлэл, Канад Улстай иж бүрэн түншлэлийн харилцаа тогтоох чиглэлээр ажиллана.		2012-2016	ГХЯ				122.8 Ульсын төсөв Жил бүр	Дунд хугацааны хөтөлбөр байгуулсан байна.
	6	Япон Улстай Стратегийн түншлэлийг хөгжүүлэх дунд хугацааны хөтөлбөр байгуулж хэрэгжүүлнэ.		2012-2016	ГХЯ				180.0 Ульсын төсөв Жил бүр	Эдийн засгийн хэлэлцээр байгуулсан байна.
	7	Япон Улстай Эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээр байгуула.		2012-2015	ЭЗХЯ	ГХЯ			224.2 Ульсын төсөв Жил бүр	Хэлэлцээр байгуулсан байна.
	8	Монгол Улс, БНСУ-ын хамтын ажиллагааны дунд хугацааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.		2012-2016	ГХЯ	Холбогдох ям			127.2 Ульсын төсөв Жил бүр	Хэрэгжилтэд жил үнэлгээ

	9	Европын Холбоотой Түншлэл, хамтын ажиллагааны хэлэлцээр байгуулах ажлын хүрээнд Европын Холбоотой ажлын төлөвлөгөөг тохирч хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	ГХЯ		ГХЯ	Жил бүр 23700 ам.доллар 105.0 Ульсын төсөв Жил бүр	Хийсэн байна. Төлөвлөгөөг тохирч, баталсан байна.
	10	АПЕК, Зүүн Азийн дэдэд түвшний Уугалтад нэгдэн орох зорилтыг хэрэгжүүлэх чиглэлээр ажиллах, АСЕАН-ы яриа хэлцээний түнш орон болно.	2013-2016	ГХЯ	СЯ ЭЗХЯ	Ульсын төсөв	АСЕАН-ы яриа хэлцээний түнш орон болсон байна.	
	11	Гуравдагч хөрштэй харилцах бодлолын баримт бичиг боловсруулж ЧАБЗ-ээр багтуулна.	2012-2013	ГХЯ		29900 ам.доллар 28.3 Ульсын төсөв	Бодлогын баримт бичгийг багтуулсан байна.	
	12	НҮБ-ын гишүүн бүх улстай дипломат харилцаа тогтоох чиглэлээр үргэлжлүүлэн ажиллана.	2012-2016	ГХЯ		Шинээр 10-15 дипломат харилцаа Ульсын төсөв	Шинээр 10-15 дипломат харилцаа тогтоосон байна.	
	13	Монгол Улс, НАТО хоорондын түншлэл хамтын ажиллагааны тусгай хөтөлбөрийн хүрээнд тус байгууллагаатай хамтран хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу ажиллана.	2012-2014	ГХЯ	БХЯ	24.7 Ульсын төсөв Жил бүр	Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлсэн байна.	
254.	1	Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага, түүний системийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагаагаа идэвхтэй үргэлжлүүлж, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын энхийг сахих ажиллагаанд оролцоогоо өргөжүүлж, далайд гарцгүй хөлжиж буй орнуудын эрх ашгийг хамгаалахад бодитой амьцгаргах	2012-2016	ГХЯ	Холбогдох яам	65000 ам.доллар 15.0 Ульсын төсөв Жил бүр	Тогтоолууд батлагдсан байна.	
	2	НҮБ-ын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга болон олон улсын бусад байгууллагын тэргүүнүүдийг айлгуулна.	2012-2016	ГХЯ	Холбогдох яам	5.0 Ульсын төсөв Жил бүр	Айлчлал хийгдсэн байна.	
	3	НҮБ-ын энхийг дэмжих ажиллагаан дахь оролцооны төрөл, хэлбэрийг өргөжүүлнэ.	2012-2016	БХЯ	ГХЯ	Ульсын төсөв НҮБ	Төрөл, хэлбэрийг өргөжүүлсэн байна.	
	4	НҮБ-ын Аюулгүйн Зөвлөлийн 2022 оны сонгууль, Хүний эрхийн зөвлөлийн 2015 оны сонгуульд сонгогдох бэлтгэл ажлыг хангана.	2012-2016	ГХЯ	Холбогдох яам	14.000 ам.доллар Ульсын төсөв Жил бүр	Сонгуульд оролцсон байна.	
	5	Далайд гарцгүй хөлжиж буй орнуудын Олон Улсын судалгааны төвийг Үүсэн байгуулах болон үйл ажиллагаагаа хүчин төгөлдөр болгох үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ГХЯ	Холбогдох яам	450.0 Ульсын төсөв Жил бүр	Олон улсын судалгааны төв байгуулагдсан байна.	
	6	Монгол Улсын Мэргэдэ хөршийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэх чиглэлийн таалган илтгэлийг гаргаж НҮБ-д танилцуулна.	2013-2016	ГХЯ	Холбогдох яам	45.7 Ульсын төсөв Жил бүр	Тайланг НҮБ-д танилцуулсан байна.	
	7	Хичээр алга болгохоос бүх хүнийг хамгаалах тухай олон улсын конвенцид	2013	ГХЯ	ХЗЯ	ХЗЯК	Конвенцид нэгдэн орсон	

нөхцөлийг хөнгөвчлөх, гадаадад байгаа Монгол Улсын иргэдийн эрх ашгийг хамгаалах, консулын үйлчилгээг шуурхай, хүргээмжтэй болгох ажлыг зохион байгуулах	2	Үйл ажиллагааг өргөтгөж, сэнгийн төсвийг нэмэгдүүлдэг. Иргэд зорчих нөхцөлийг хөнгөвчлөх хүрээнд гадаад орнуудтай визгүй зорчих, визийн нөхцөлийг хөнгөвчлөх чиглэлээр ажиллана.	ГХЯ	2012-2016	ХЯ	ДТГ	Улсын төсөв жил бүр 39586 ам.доллар 32.0 Улсын төсөв жил бүр	нэмэгдсэн байна.	Визийн нөхцөлийг хөнгөвчилсөн байна.
	3	Гадаадад байгаа Монгол иргэдийн эрх ашгийг хамгаалахтай холбогдсон хоёр талын гэрээг хэлэлцээр байгуулна.	ГХЯ	2012-2016	ХЗЯ	ХЗЯ	65.0 Улсын төсөв жил бүр	Эрх зохицуулалт сайжирсан байна.	Эрх зохицуулалт сайжирсан байна.
	4	Гадаадад байгаа Монгол иргэдийн бүртгэлийн тогтолцоог боловсронгуй болгоно.	ГХЯ	2012-2016	СЯ ХЗЯ СХХ УСТ	СЯ ХЗЯ СХХ УСТ	49.0 Улсын төсөв жил бүр	Бүртгэл, дэргэдэл гаргасан байна.	Бүртгэл, дэргэдэл гаргасан байна.
	5	Консулын үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлж, цахим виз олгох ажлыг эхлүүлнэ.	ГХЯ	2012-2016	ХЗЯ СЯ МТШХХГ	ХЗЯ СЯ МТШХХГ	100.0 Улсын төсөв жил бүр	Консулын үйлчилгээ шуурхай болсон байна.	Консулын үйлчилгээ шуурхай болсон байна.
	6	Онцгой үед иргэдэд туслалцаа шуурхай албаны бүтэц байгуулна.	ГХЯ	2012-2016	ОБЕГ	ОБЕГ	500.0 Улсын төсөв	Бүтэц байгуулагдсан байна.	Бүтэц байгуулагдсан байна.
	7	Хүний наймаа, хар тамхи болон бусад онц ноцтой гэмт хэргийн золиос болсон иргэдэд туслалцаа үзүүлнэ.	ГХЯ	2012-2016	ХЗЯ ЭМЯ	ХЗЯ ЭМЯ	500.0 Улсын төсөв	Зорчих итгэж ДТГ-ын дэргэд тусгай байр байгуулж, сэтгэл зүйн туслалцаа үзүүлдэг болсон байна.	Зорчих итгэж ДТГ-ын дэргэд тусгай байр байгуулж, сэтгэл зүйн туслалцаа үзүүлдэг болсон байна.
	8	Хууль зүйн атташег Монгол иргэд олноор суурьшсан БНХАУ, ОХУ, БНСУ, АНУ, Европын орнуудад томилж ажиллуулна.	ХЗЯ	2013-2016	ГХЯ	ГХЯ	300.0 Улсын төсөв	Хууль зүйн атташег томилогдсон байна.	Хууль зүйн атташег томилогдсон байна.
259. Монгол Улсын хөгжил, үндэсний хэл, соёл, өв уламжлалыг дэлхий нийтэд сурталчлан таниулах, Монгол судлалыг дэмжих ажлыг эрчимжүүлэх	1	Монгол Улсын талаар зөв ойлголт бүрдүүлэх, гадаадад сурталчлан таниулах хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	ГХЯ	2012-2014	ГХЯ	1.800.0 Улсын төсөв жил бүр	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.	
	2	Монгол Улсыг дэлхийд таниулах зорилгоор англи хэлээр телевизийн нэвтрүүлэг бэлтгэнэ.	ГХЯ	2012-2016	ГХЯ	500.0 Улсын төсөв	Олон улсын нэр өгөх буюу ИВС CNN телевизийн төлөвлөгөөг сунгуулаар цаана.	Олон улсын нэр өгөх буюу ИВС CNN телевизийн төлөвлөгөөг сунгуулаар цаана.	
	3	Дэлхийн монгол туургатнуудын нийгэмлэг холбооны үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлнэ.	ССАЖЯ	2012-2016	ГХЯ	ШУА	100.0 Улсын төсөв	Дэлхийн монголчуудын соёлын хамтын ажиллагаа	Дэлхийн монголчуудын соёлын хамтын ажиллагаа

									Албан байруудыг барьсан байна.
11	Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх төрийн захиргааны албан хаагчийг сумын түвшинд ажиллуулна. Тангшуулын ерөнхий газрын төв байрны цогцлобор, орон нутгийн зарим салбар, нэгжийн албаны байрыг барьж, албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, орчинг сайжруулна.	2012-2015	TEF	СЯ					
12	Техникийн тануулын үйл ажиллагааг цаг үеийн шаардлага, хэрэгцээнд нийцүүлэн бэхжүүлэх шат дараатай арга хэмжээг хэрэгжүүлж, техникийн хяналтын нэгдсэн системийг өмг болгоно.	2012-2016	TEF	СЯ					Хяналтын нэгдсэн системийг бий болгосон байна.
13	Байгууллагын дотоод аюулгүй байдлыг хангах бүтцийг бэхжүүлэх, полиграфийн зориулалтаар ажиллагааг хэрэгжүүлж, мөргөшсөн амлалтын сургаж бэлтгэнэ.	2012-2013	TEF						Бүтцийг бэхжүүлж, мөргөшсөн амлалтын сургаж бэлтгэсэн байна.
14	Монгол Улсын шифрийн төв байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааг орчин үеийн шаардлагад нийцүүлэн шинэчилж, мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангана.	2012-2016	TEF						Бүтэц, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааг шинэчилсэн байна.
15	Төрийн тусгай хамгаалалтын байгууллага болон Террорист үндэлийн сөрөг тусгай ажиллагаанд оролцох салбар, нэгжийн хяналтын систем, тусгай зориулалтын тээврийн хэрэгсэл, барилга, байгууламж, нууцлалтай холбооны техник, хэрэгслийн шинэчлэл хийж, хүнчний болон орчны аюулгүй байдлыг хангах шинжилгээний лабораторитой болно.	2012-2016	TEF	СЯ					Зэвсэг, тусгай хэрэгсэл, хамгаалалтын хяналтын систем, тусгай зориулалтын тээврийн хэрэгсэл, барилга, байгууламж, нууцлалтай холбооны техник, хэрэгслийн шинэчлэлийг хийж лабораторитой болсон байна.
16	Хүний нөөцийн талаар баталсан бодлого, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, мэргэжлийн, чадварлаг боловсон хүчнийг бэлтгэх, материаллаг баазыг бэхжүүлэх, ажилтнуудыг гадаад, дотоодын сургалтад хамруулах замаар байгууллагын хүний	2012-2016	TEF						Хүний нөөцийн чадавхи дээшлэгдсэн байна.

					УТА-ийг бие даасан ажлын сургалтын байгууллага болгосон байна.	УТА							
	17			2012-2015	ТЭГ								
	18			2012-2014	ТЭГ	СЯ							
	19			2012-2015	ТЭГ		ЭГХЭГ Холбогдох яам агентлаг						
265.	1	Монгол Улсын эдийн засаг, байгаль экологийн аюулгүй байдлыг хангахад аюулгүй байдлыг хангах байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлж, бодлогын шийдвэр гаргахад мэдээллийн бодит дэмжлэг үзүүлэх, аливаа сөрөг нөлөөлөл, үйл ажиллагаатай тэмцэх ажлыг идэвхжүүлэхэд чиглэсэн цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх		2012-2016	ОБЕГ	УХААЯ	АНЗД ТББ	36.3 Улсын төсөв ТББ	Эрсдэлийн үнэлэлт хийсэн байна.				
	2			2012-2016	ОБЕГ	МШХХТГ ЦУОШГ		80.0	Мэдээллийн системийг нэвтрүүлсэн байна.				
	3			2012-2016	ОБЕГ	МШХХТГ		1,915.3	Гамшаас эртнээс сэрэмжлүүлэх тогтолцоог сайжруулсан байна.				
	4			2012-2013	ТЭГ				Нэгжийг байгуулсан байна.				
	5			2012-2015	ТЭГ	ЭГХЭГ	Төрийн байгууллага		Мэдээлэл солилцоо шуурхай болсон байна.				
	6			2012-2016	ТЭГ	Яам агентлаг			Зарчмыг хэрэгжүүлж болсон байна.				
266.	1	Цахим аюулгүй байдлын эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, техник хангамжийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх		2014-2015	МТШХГ	ТЭГ	ХХХХ XX	5,000.0 Улсын төсөв	Нэгдсэн систем бий болгосон байна.				
	2			2012-2015	ТЭГ	МТШХГ			Үндэсний төвийг				

	төв байгуулна.		<p>Клибер аюулгүй байдлын тухай, Төрийн нүүцэг хамгаалах тухай хуулийн төслийг шинээр боловсруулж, холбогдох эрх зүйн актуудыг боловсронгуй болгох ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.</p>	2012-2014	ХЭЯ			Байгуулсан байна.
4			Төрийн цахим аюулгүй байдлыг хангахад чиглэсэн Төрийн мэдээллийн нэгдсэн сүлжээг байгуулж, түүний аюулгүй байдлын хамгаалалт, хяналт, мониторингийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	2012-2013	МТШХТ			Мэдээллийн нэгдсэн сүлжээг байгуулсан байна.
5			Өрнөд аюулгүй байдлын үндэслэл, бодлого, зардал, үр дүндийг ажлыг зохион байгуулж эрсдэлийг бууруулах.	2012-2014	МТШХТ			Эрсдэлийн үнэлгээг хийсэн байна.
1	Ган, зүлгээс урьдчилан сэргийлэх тогтолцоо бий болгож, бэлэн байдлын нөхцлийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох. Газар хөдлөлт болон бусад гамшигын мэдээлэл, судалгааны газрын хүчин чадал, техник, технологийг шинэчилнэ.		Эрдэнэт, Дарханд, Хархорин, Хөвд, Улиастай, Зүүнмод болон Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэрт газар хөдлөлтийн эрсдэлийн үнэлгээ хийнэ.	2012-2014	БХБЯ	АНЗД ТББ	5.000.0	Эрсдэлийн үнэлгээ хийсэн байна.
2			Газар хөдлөлтийн гамшигын эрсдэлийг тодорхойлоход чиглэсэн инженер-геологи, гидрогеологи, газар хөдлөлт, тектоникийн судалгааны ажлыг орчин үеийн технологийн түвшинд хийнэ.	2012-2014	БХБЯ	ТББ	5.000.0	Судалгаануудыг хийсэн байна.
3			Эрдэнэт, Дархан, Хархорин, Хөвд, Улиастай, Зүүнмод болон Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэрт газар хөдлөлтийн эрсдэлийн үнэлгээ хийнэ.	2012-2014	БХБЯ	Холбогдох АЗД НЭД ТББ	5.000.0	Эрсдэлийн үнэлгээ хийсэн байна.
4			Газар хөдлөлтийн гамшигын эрсдэлийг тодорхойлоход чиглэсэн инженер-геологи, гидрогеологи, газар хөдлөлт, тектоникийн судалгааны ажлыг орчин үеийн технологийн түвшинд хийнэ.	2012-2014	БХБЯ	ТББ	5.000.0	Судалгаануудыг хийсэн байна.
5			Барилга байгууламжийг загварчилж бодит байдалд туршиж, дүн шинжилгээ хийж, барилгын бүтээц болон түүний элементийг газар хөдлөлдөд туршиж, багаж, тэнгэр төхөөрөмж бүхий лабораторийтай болж, туршилтаа багаж, тэнгэр төхөөрөмжийг туршилтаар хийнэ.	2012-2014	БХБЯ		5.000.0	Лаборатори байгуулагдсан байна.
6			Улаанбаатар хотын эрсдэлтэй бүсүүдийн зургийг гаргаж, эрсдэлийн удирдлагын төлөвлөгөө боловсруулах, гамшигын эрсдэлийн мэдээллийн санг байгуулах, орон нутгийн иргэдийг цаг, уурын эрсдэлээс хамгаалах арга хэмжээ авах, зудын урьдчилсан мэдээ гаргах мэдээллийн систем боловсруулах, малын тэжээлийн систем бэлтгэх, хадгалах, хуваарилах	2012-2014	НЗД	СЯ	2,73 сая ам.доллар ДБ-ны буцаалтгүй тусламж	Төслийг хэрэгжүүлсэн байна.

271.	Малын хулгайтай тэмцэх асуудлын хүрээнд байнгын ажиллагаатай цахим сүлжээ утас ажилуулан үнэн зөв мэдээлэл өгсөн иргэдийг урамшуулдаг тогтолцоо бүрдүүлэх	1	Малын хулгайтай тэмцэх асуудлын хүрээнд байнгын ажиллагаатай цахим сүлжээ нэвтрүүлэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.	2013-2014	ХЗЯ	АНЗД	4,000.0	Цэхим сүлжээ бий болж, мэдээллийн шуурхай байдал хангагдсан байна.
		2	Малын хулгайн гэмт хэргийн талаар мэдээлэл авах гавиах утас ажилуулна.	2013	ХЗЯ	ТББ		Мэдээлэл авах утас ажиллагааг болгосон байна.
		3	Малын хулгайн талаар үнэн зөв мэдээлэл өгсөн иргэдийг урамшуулах асуудлыг шийдвэрлэх.	2013	ХЗЯ	ТББ		Урамшуулал өргөтгөж болсон байна.
		1	Мөргөх алба байгуулж, мөрдөчийг чадваржуулан, сургаж, бэлтгэх, эрдилго бүхий Мөрдөчийн сургууль байгуулна.	2014	ХЗЯ		120,000.0	Мөрдөчийн сургууль байгуулагдсан байна.
272.	Хар тамхи, үхний болон эвэстийн наймааны гэмт хэргийг тэмцэх асуудлаар тусгай боловсон хүчин бэлтгэх гадаад улсын туршлага судлах, хууль хяналтын байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах	2	Гадаад улсын ижил төрлийн сургуульд мөрдөчийг сургах ажлыг зохион байгуулна.	2015	ХЗЯ		10,000.0	Бусад орны сургуульд мөрдөчийг сургаж эхэлсэн байна.
		3	Хууль сахиулах, зохион байгуулалттай гэмт хэргийг тэмцэх чиглэлээр тусгай мэдээллийн сан бүрдүүлж, байгууллага хооронд мэдээлэл солилцох сүлжээ бий болгоно.	2015	ХЗЯ		10,000.0	Мэдээллийн сан бүрдэж, мэдээлэл солилцох сүлжээтэй болсон байна.
		4	Хар тамхитай тэмцэх чиглэлээр гадаад орны холбогдох албадтай нягт хамтын ажиллагааг хөгжүүлж, мөргөсхийн дэмжлэг туслацша авч ажиллана.	2012-2016	ТЕГ			Хамтын ажиллагаа өргөжлөгдсөн байна.
		5	Олон улсын болон төрийн бус байгууллагын хамтын ажиллагааг хөгжүүлж, ажилтнуудыг эрх зуршил, Монгол хүн" хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	ТЕГ	ГҮЯ ХЗЯ		Ажилтнуудыг сургалтад хөтөлбөр байгуулсан байна.
273.	"Архигүй монгол хүн" хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	1	"Архигүй Монгол хүн" хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	2013-2016	ХЗЯ	АНЗД ТББ	20,000.0	Хөтөлбөр хэрэгжж эхэлсэн байна.
		2	Соптуулах, мансуурах донтой өвчтэй этгээдийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлтэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.	2013	ХЗЯ			Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
		3	Соптууруулах ундаатай холбоотой хууль эрх зүйн орныг олон улсын жишигт нийцүүлэн шинэчлэх талаар судалгаа хийнэ.	2013	УХААЯ СЯ ГҮЯ ЭЗХЯ		0.38	Судалгаа хийгдсэн байна.
		4	Спиртийн үйлдвэрт тавих төрийн хяналтыг сайжруулж, татварын хэмжээг үе шаттай	2012-2014	УХААЯ СЯ МХЕГ			Согтууруулах ундааны

нэмэгдүүлэх замаар өндөр хатуулагтай сотруулах ундааны үйлдвэрлэлийг бууруулах арга хэмжээг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	Архи, спиртийн болон хүнсний бусад шингэний тоолуур шалгах зориулалттай суурин эгэлон тоног төхөөрөж бүхий лаборатори байгуулна.	2013-2015	СХЗГ	УХААЯ	600.0 Улсын төсөв	Үйлдвэрлэл бурсан байна.	Лаборатори байгуулагдсан байна.
ТАВ. ЭРХ ЧӨЛӨВТЭЙ МОНГОЛ ХҮН							
274. Төр засгийг иргэдэд нээлттэй, тунгалаг болгох цогц арга хэмжээ авах	1	Засгийн газрын бусад, бүрэлдэхүүний тухай хуульд болон түүнтэй холбогдуулан бусад хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүдийг боловсруулна.	2012	ЗГХЭГ		Хуулиуд батлагдсан байна.	
	2	Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бодуучийг УИХ-аар батлуулж, Засгийн газрын агентлагийг байгуулах, өөрчлөн байгуулах асуудлыг шийдвэрлэж, байршилг тогтоон ажиллуулна.	2012	ЗГХЭГ	Яам агентлаг	Тогтоол батлагдсан байна.	
	3	Явандын үйл ажиллагааны стратеги, бүтцийн өөрчлөлийн хөтөлбөр, зохион байгуулалтын өгүц, орон тооны хязгаарыг батлах, Хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2012	ЗГХЭГ	Яам	Засгийн газрын тогтоол, хөтөлбөр, орон тооны хязгаар батлагдсан байна.	
	4	Засгийн газрын агентлагийн үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн, өөрчлөлийн хөтөлбөр, зохион байгуулалтын бүтцийн ерөнхий загвар болон агентлаг бүрийн орон тооны дээд хязгаарыг баталж, мөрдүүлнэ.	2012	Яам	ЗГХЭГ	Хөтөлбөр, бүтэц, орон тоо батлагдсан байна.	
	5	Засгийн газраас байгуулсан хороо, зөвлөл, ажлын албадыг өөрчлөн зохион байгуулж ажиллуулна.	2012	ЗГХЭГ	Яам	Засгийн газрын тогтоол гарсан байна.	
	6	Засгийн газрын бусад, бүрэлдэхүүн өөрчлөгдсөнтэй холбогдуулж сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагыг байгуулах, өөрчлөн зохион байгуулах асуудлыг шийдвэрлэнэ.	2012	Яам	ЗГХЭГ	Засгийн газрын тогтоол гарсан байна.	
	7	Иргэдийн өргөдөл, гомдлыг хүлээн авах, холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлэх, шийдвэрлэх, харуу алах, хяналт тавих бүх үе шат нь өргөдөл, гомдол гаргагчид ил тод байдаг мэдээллийн систем нэвтрүүлнэ.	2013-2014	МТШХГ	XX	Мэдээллийн системийг нэвтрүүлсэн байна.	1.300.0 Улсын төсөв
	8	Төрийн байгууллагын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний эрх зүйн орчныг боловсруулж болгох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	2012-2016	ЗГХЭГ	Яам Агентлаг	Яам Агентлаг	Эрх зүйн орчныг боловсруулж болгож, чадавхийг сайжруулсан байна.

		захирааны байгууллага, нутгийн өөрөө удирдах болон нутгийн захиргааны байгууллага аж ахуйн аливаа үйл ажиллагаатай холбогдсон зөвшөөрөл, лиценз эрх олгох, бүртгэл явуулах, төлбөр, хураамж авч байгаа байдалд тогтмол хяналт тавьж, зөрчилгүй арилгуулж байна.	Барилга, хот байгуулалт, газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн салбарын тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааг Терийн Оуц байгууллагаар гэрээний үндсэн дээр үйлдвэрлэж, барилгын хэлбэрд тусгай зөвшөөрөл болж, өөрсөдөд өөрсөд орны туршлагыг судалж үзэвчлэнэ.	Барица, хот байгуулалт, газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн салбарт зарилцуй шаардлагатай тусгай зөвшөөрөл, лиценз олгох үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлж, хэрэгжилтийг ажиглана.	Төрийн үйлчилгээнд цахим программ хангамж бүхий нээлттэй үйлчилгээг нэвтрүүлж, иргэдээс байгууллага, албан хаагчдад хандаж тавьсан хүсэлт, саналыг хүлээн авсан ажилтан өөрөө харууцан бусад төрийн байгууллага, ажилтантай цахим шуудангаар хууль тогтоомжийн дагуу харилцах хяруу авч, хүсэлт гаргасан иргэнд үйлчилдэг тогтолцоонд шилжин хэрэгжүүлнэ.	Засгийн газар, яам, Засгийн газрын агентлаг, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн засаг даргын Тамгын газар, төсөвт байгууллага, оур, иргэдийн хүсэлт, санал, үндэслэл, дүгнэлт, авах Тэгц цомхны үйлчилгээ"-г нэвтрүүлэн хяруу өгдөг журамд бүрэн шилжинэ.	Улсын хэмжээнд байгуулагдсан "Цэг цомхны үйлчилгээ"-ний төвүүдийн үйл ажиллагааг бэхжүүлж, тогтвортой явуулах зорилгоор тэдгээрийг нутгийн захиргааны байгууллагын бүтцийн нэгж болгож, шаардагдах хөрөнгийг орон нутгийн төсөвт тусгана.	Төрийн үйлчилгээний хүртээмжийг
278.		6	2012-2016	БХБЯ	АНЗД Төсөвт байгууллага	Журамд бүрэн шилжсэн байна.		
1	Нэг цомхны үйлчилгээг нэвтрүүлснээр иргэн зөвхөн нэг цонхоор, нийтийн нэг албан хаагчтай харьцах зарчмыг тогтоож, бусад шат дамжлагад төрийн байгууллагууд хоорондоо харьцах замаар иргэдэд үйлчлэх	7	2012-2014	БХБЯ	АНЗД Төсөвт байгууллага	Тогтолцоонд бүрэн шилжсэн байна.	1 000.000 Улсын төсөв	
2		3	2012-2016	ЗГХЭГ	АНЗД Төсөвт байгууллага		"ЦЛУ"-ний төвийг нутгийн захиргааны байгууллагын бүтцэд оруулж, төсвийг шийдвэрлэсэн байна.	
4		4	2012-2016	ЗГХЭГ	ХАБЕСТ	ХАБЕСТ	Шинэлэг.	

	нэмэгдүгээд чиглэсэн хэлбэрийг нэвтрүүлэх үйлчилгээ үзүүлж байгаа "НЦУ"-ий ажигчид явм аргачлалын холбогдох мэдээллийн сан болон улсын бүртгэлийн байгууллагын дүчдын өгөгдлийн сангийн мэдээллийг ашиглан үйлчилгээ үзүүлэх боломжийг судалж, нэвтрүүлж эхэлнэ.	Цахим гарын үсэг, цахим иргэний үнэмлэхийг ашиглан үзүүлэх үйлчилгээг нэвтрүүлж шат дамжлагыг цөөлөх, хялбарчлах арга хэмжээ авна.	2012-2016	ЗГХЭГ	МТШХГТ Холбогдох агентлаг	ХАБЕСТ	Үйлчилгээг нэвтрүүлж эхэлсэн байна.	Эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.
279.	Төрийн үйлчилгээ хүргэж байгаа төрийн байгууллага хуулиар тогтоосон хугацаанд хэрнү өгөөгүй тохиолдолд зөвшөөрсөнд тооцох зарчмыг шинээр нэвтрүүлэх	Нийтийн албан хаагч хуулиар хүлээсэн чиг үүргээ хэрэгжүүлж, иргэдэд ялгаварлалгүйгээр, шуурхай үйлчлэх шаардлагын хэм хэмжээг тогтоож, үйлчилгээний үр ашиг, үр ДНГ дээшлүүлэхэд чиглэсэн Нийтийн албаны үйлчилгээний стандарт, уг стандартыг зарсан этгээдэд хүлээлтэх хариурдагын хэм хэмжээг тогтоох эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	2012-2016	ЗГХЭГ	ХЗЯ		Зарчмыг хууль тогтоомж, стандартуудад тусгаарлаж үзүүлж эхэлсэн байна.	Стандартуудыг хөгжигчүүд орнуудын жишигт хүргэсэн байна.
280.	Европын Холбоо, АНУ, ISO-ийн стандартыг хангасан бүтээгдэхүүнд шууд зөвшөөрөл олгодог болох	Төрийн үйлчилгээ үзүүлж байгаа нийтийн албаны байгууллага, албан хаагч хуулиар хүлээсэн чиг үүргээ хэрэгжүүлж, иргэдэд ялгаварлалгүйгээр, шуурхай үйлчлэх шаардлагын хэм хэмжээг тогтоож, үйлчилгээний үр ашиг, үр ДНГ дээшлүүлэхэд чиглэсэн Нийтийн албаны үйлчилгээний стандарт, уг стандартыг зарсан этгээдэд хүлээлтэх хариурдагын хэм хэмжээг тогтоох эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	2012-2013	СХЭГ	ХЗЯ	ТББ	Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.	Тогтоолоод шилжсэн байна.
			2013-2016	СХЭГ	ГЕГ МХЕГ МҮХАУТ	ТББ	Улсын төсөв	
			2012-2016	СХЭГ	ГХЯ		40.0 Жлт оур	Хэлцлээрт нэгдэн орсон байна.

		ушигч, тоног төхөөрөмж суурилуулж, програмыг хангамж нэвтрүүлнэ.																	программ хангамжийг нэвтрүүлсэн байна.	
	6	Засгийн газрын энтерпрайз архитектур боловсруулж, нэвтрүүлнэ.	2013	МТШХГ	Яам	XX	XX	Ульсын төсөв 1,500.0	Ульсын төсөв 1,050.0	Систем бий болсон байна. төсөл хэрэгжиж эзэлсэн байна.									Энтерпрайз архитектурыг нэвтрүүлсэн байна.	
	7	Хэвлэлийн электрон хүргэлтийн систем бий болгоно.	2013-2015	МТШХГ		XX	XX	Ульсын төсөв 3,000.0	Ульсын төсөв											
	8	Газар зүйн мэдээллийн санг ашиглах, мэдээлэл боловсруулалт хийх, шийдвэр эрхлэх, мэдээлэл өгөгдөл, өөрчлөх зорилоор газар зүйн мэдээллийн үйлдвэрийг платформыг хөгжүүлж хэрэглээг нэвтрүүлнэ.	2012-2014	МТШХГ	БХБЯ	XX	XX	Ульсын төсөв												
	9	Барилга хот байгуулалтын салбарын үйл ажиллагааг иргэд, аж ахуйн нэгжүүдэд нээлтэй, ил тод шуурхай болгох зорилгоор "Цахим салбар-барилга, хот байгуулалт" төслийг хэрэгжүүлнэ.	2012-2014	БХБЯ		ТББ	ТББ	Ульсын төсөв 3,800.0												Төсөл хэрэгжсэн байна.
	10	Өргөн нэвтрүүллийг тоон технологид бүрэн шилжүүлнэ.	2012-2014	МТШХГ		XX ХХХ	XX ХХХ	28,750.0												Тоон технологид шилжүүлсэн байна.
284.	Авлига, хүнд сурталтай хийх тэмцэлд эрс шинэчлэл гаргах																			Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авгагдсан байна.
	1	Авлигын тухай, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөхыг урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийг төрийн захиргааны байгууллага бүр ажиглагсаддаа сурталчилж ажиллана.	2012-2016	АТГ	Яам агентлаг	АНЗД Төсөвт байгууллага														Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авгагдсан байна.
	2	Иргэдэд илчилдэг байгууллага, албан тушаалтан, ажилтны овог нэр, хариуцсан ажилын чиг үүрэг (тусгай зөвшөөрөл, лиценз, тэтгэвэр, хэлэмж, татвар), ажиллах цаг, уг ажилтай холбоотой хууль тогтоомж, журам, дүрмийг байдлаар нээлттэй иргэдэд, ажилтны өөрсдийн бодолгоо иргэдэд заруулах зорилгоор "222" арга хэмжээг сар бүр "11" төвийг байнга ажиглуулж, тэдний саналыг сонсож, холбогдох арга хэмжээг авч ажиллана.	2012-2013	Яам агентлаг	АТГ	АНЗД Төсөвт байгууллага														Ил тод байдал хангагдсан байна.
	3	Засгийн газар иргэдэд сонсдог "222" арга хэмжээг сар бүр "11" төвийг байнга ажиглуулж, тэдний саналыг сонсож, холбогдох арга хэмжээг авч ажиллана.	2012-2016	ЗГХЭГ	Яам агентлаг	АНЗД														Нээлттэй байдал хангагдсан байна.
	4	Яамдын ажлын үндсээс холбоог сайжруулах, харилцааг нэмэгдүүлэх зорилгоор сар бүрийн эцэст "Хариуцлага, Хэрэгжилт, Хяналт" арга хэмжээг зохион байгуулж хэвшүүлнэ.	2012-2016	ЗГХЭГ	Яам агентлаг	АНЗД														Хариуцлагын шинэ тогтолцоо бүрдсэн байна.
	5	Албан тушаалтны хувийн ашиг сонирхлын	2012-2016	АТГ		АНЗД														Хууль тогтоомж

Төвөгт байгууллага	Яам Агентлаг	Яам Агентлаг яам агентлаг	Хугацаа	Мэдүүлэг болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг холбогдох хууль тогтоомж, журмын дагуу гаргаж тайлагнах үйл ажиллагааг хэвшүүлсэн.	Мэдүүлэг болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг холбогдох хууль тогтоомж, журмын дагуу гаргаж тайлагнах үйл ажиллагааг хэвшүүлсэн.	Төвөгт байгууллага	Хэрэгжсэн байна.
		Холбогдох яам агентлаг	2012-2013	Иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний шат дамжлагыг багасгах зорилгоор холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журамд өөрчлөлт оруулан боловсронгуй болгоно.	Иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний шат дамжлагыг багасгах зорилгоор холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журамд өөрчлөлт оруулан боловсронгуй болгоно.	ХАБСТ	Хууль тогтоомж, дүрэм, журамд өөрчлөлт оруулсан байна.
		Холбогдох агентлаг	2012-2016	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд нийтийн үйлчилгээг гэрээний үндсэн дээр хувийн байгууллагаар дамжуулан иргэдэд хүрэх аялагч эхлүүлнэ.	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд нийтийн үйлчилгээг гэрээний үндсэн дээр хувийн байгууллагаар дамжуулан иргэдэд хүрэх аялагч эхлүүлнэ.	ХАБСТ	ТББ болон хувийн хэвшлийн үйлчилгээний үйлчилгээнд байсан байна.
285.	Шүүх, хууль чиглэлтэн байгууллагын тогтолцооны шинэчлэлт хийх		2012-2014	Шүүх, хууль чиглэлтэн байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой хууль тогтоомжийг цогцлоор нь шинэчлэн боловсруулна.	Шүүх, хууль чиглэлтэн байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой хууль тогтоомжийг цогцлоор нь шинэчлэн боловсруулна.		Шинэчлэлт хийгдэж эхэлсэн байна.
286.	Дотоод хэргийн чиг үүрэг давамгайлсан байдлыг халах замаар Хууль зүйн яамны чиг үүрэг, зохион байгуулалтыг өөрчлөн боловсронгуй болгож, хууль зүйн бодлогыг шинжлэх ухааны үндэстэй, хүний эрх, эрх зүйт ёсны зарчимд нийцүүлэх механизмыг бий болгох		2012-2016 2012-2014	Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх нэгдсэн тогтолцоог үе шаттайгаар бүрдүүлнэ. Хууль зүйн яамны чиг үүрэг, зохион байгуулалтыг өөрчлөн боловсронгуй болгож, хүний нөөцийг бэхжүүлэх, чадавхижуулах чиглэлээр үе шаттай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.	Хууль зүйн яамны чиг үүрэг, зохион байгуулалтыг өөрчлөн боловсронгуй болгож, хүний нөөцийг бэхжүүлэх, чадавхижуулах чиглэлээр үе шаттай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.	ХЗЯ	Тогтолцоо бүрдсэн байна. Дотоод хэргийн чиг үүрэг, эрх нь агентлаг болон орон нутгийн түвшинд шилжсэн байна.
287.	Төрийн албан тушаалтны эрх мэдлийг тодорхойлсон хууль зүйн бодлогыг өөрчилж, төрийн албыг нийтийн эрх ашгийг хамгаалж, иргэнд үйлчлэх нийтийн алба, иргэний алба болгон шинэчлэх		2012-2013	Эрх зүйн шинэтгэлийн стратегийн баримт бичгийг боловсруулна.	Эрх зүйн шинэтгэлийн стратегийн баримт бичгийг боловсруулна.	ХЗЯ	Баримт бичгийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
288.	Төрийн үйл ажиллагаанд иргэд бүхий л хувийн үйл ажиллагааг багасуулах болон шинэчлэлийн хүрээнд хийх		2013	Төрийн захиргааны байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох чиглэлээр Захиргааны үйл ажиллагааны тухай хуулийн төсөл боловсруулна.	Төрийн захиргааны байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох чиглэлээр Захиргааны үйл ажиллагааны тухай хуулийн төсөл боловсруулна.	ХЗЯ	Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
289.	Хуулийн тухай хуурийг батлуулж, хуулийн хэрэгцээ шаардлага, хэрэгжилтийг үнэлдэг болгох		2013	Хуулийн тухай хуулийн төслийг боловсруулна.	Хуулийн тухай хуулийн төслийг боловсруулна.	ХЗЯ	Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.

		2	Хуулийн төслийг шинжлэх үндэслэлтэй боловсруулах тогтолцоог бий болгож, хуулийн төслийн үр нөлөө, хууль хэрэгжүүлснээр гарах зардлыг урьдчилан тооцоолох, хуулийн хэрэгжилтэд үнэлгээ хийх журмыг хуульчилна.	Хуулийн төслийг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй боловсруулах тогтолцоог бий болгож, хуулийн төслийн үр нөлөө, хууль хэрэгжүүлснээр гарах зардлыг урьдчилан тооцоолох, хуулийн хэрэгжилтэд үнэлгээ хийх журмыг хуульчилна.	2013	ХЗЯ		Хуулийн төслийг зохицуулсан байна.
290.	Төрийн бүх шатны албан хаагчдын үүргийг тодорхой болгож, үүргийн биелэлтийг үндэстэн хариуцлага тооцдог болгох	1	Нийтийн албан тушаалтны ахлын гүйцэтгэл, үр дүнг үнэлэх тухай хуулийн төслийг боловсруулна.	Нийтийн албан тушаалтны ахлын гүйцэтгэл, үр дүнг үнэлэх тухай хуулийн төслийг боловсруулна.	2012-2016	ЗГХЭГ	ХЗЯ	Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
291.	Гэрч, хохилогчийг хамгаалах тогтолцоог бүрдүүлэх	1	Гэрч, хохилогчийг хамгаалах тухай хуулийн төслийг боловсруулна.	Гэрч, хохилогчийг хамгаалах тухай хуулийн төслийг боловсруулна.	2013	ХЗЯ		Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
		2	Гэрч, хохилогчид туслалцаа үзүүлэх тэднийг хамгаалах чиг үүрэг бүхий нэгжийг байгуулна.	Гэрч, хохилогчид туслалцаа үзүүлэх тэднийг хамгаалах чиг үүрэг бүхий нэгжийг байгуулна.	2013-2014	ХЗЯ	УИШ УЕП АТГ ТЭГ	Нэгж бий болсон байна.
		3	Гэрч, хохилогчид туслалцаа үзүүлэх зарим чиг үүргийг төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлж, тэдгээрт дэмжлэг үзүүлнэ.	Гэрч, хохилогчид туслалцаа үзүүлэх зарим чиг үүргийг төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлж, тэдгээрт дэмжлэг үзүүлнэ.	2013-2016	ХЗЯ	УДШ УЕП АТГ ТЭГ	Гэрч, хохилогчид туслалцаа үзүүлэх зарим чиг үүргийг төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлж, урамшуулал олгож эзэлсэн байна.
292.	Хүний эрхийн төлөөх Үйл ажиллагааг хуульчдын ажил, мэргэжлийн үр чадварыг үнэлэх шагуурын гол үзүүлэлт болгох	1	Хуульчийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан гарах Дүрэм, журамд хүний эрхийн төлөөх Үйл ажиллагааг хуульчдын ажил мэргэжлийн үр чадварыг үнэлэх гол шагуур үзүүлэлт болгох тусгана.	Хуульчийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан гарах Дүрэм, журамд хүний эрхийн төлөөх Үйл ажиллагааг хуульчдын ажил мэргэжлийн үр чадварыг үнэлэх гол шагуур үзүүлэлт болгох тусгана.	2013-2016	ХЗЯ		Шалгуур үзүүлэлтийг ажиглах дүрэм, журамд тусгасан байна.
293.	Ардчилсан нийгмийн цэцэг зүйл зарчим, үрс олон хөгжлийн шаардлагад нийцсэн, валга албан тушаалын болон шинэ төрлийн гэмт хэргэ зөрчилтэй тэмцэх урьдчилан сэргийлэх харилцлага тооцоо чадавхийг зрүүгийн хууль тогтоомжийн тогтолцоог бүрдүүлж, ялын бодлолыг оновчтой, үр нөлөөтэй, олон сонголттой болгох	1	Зөрчилтэй тухай хуулийн төсөл боловсруулна.	Зөрчилтэй тухай хуулийн төсөл боловсруулна.	2013	ХЗЯ		Хуулийн төслийг боловсруулж УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
		2	Эрүүгийн хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулна.	Эрүүгийн хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулна.	2013	ХЗЯ		Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
294.	Иргэний үндсэн эрхийн хяналтыг Үндсэн хуулийн цацад олгож иргэний үндсэн эрхийн баталгааг сайжруулах	1	Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цацгийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулна.	Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цацгийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулна.	2013-2014	ХЗЯ	ҮХЦ	Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
295.	Хууль зүйн мэргэжлийн болон иргэний	1	Хууль зүйн их, дээд сургуулиудыг олон	Хууль зүйн их, дээд сургуулиудыг олон	2013-2016	ХЗЯ	БШУЯ	Хууль зүйн их.

Төсөл	Хэргийн төрөл	Хугацаа	Төлбөр	Төгсөлт	Тайлбар
	БШУЯ	ХЗЯ	ХЗЯ	2012-2016	Улсын жишигт нийсэн, зах зээлд эрэлт хэрэгцээтэй боловсон хүчин бэлтгэдэг сургалтын тогтолцоонд шилжүүлэх арга хэмжээг үе шаттай авч хэрэгжүүлнэ.
	БШУЯ	ХЗЯ	ХЗЯ	2012-2016	Эрх зүйн бакалаврын стандартад өөрчлөлт оруулж, мөрдүүлнэ.
	ХЗЯ	БШУЯ	ХЗЯ	2012-2016	"Иргэний боловсрол" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.
	ХЗЯ	ХЗЯ	ХЗЯ	2013-2016	Хууль зүйн дипломын бус боловсролын тогтолцоог нэвтрүүлнэ.
296.	Хуульчдын мэргэжлийн өөрөө удирдах байгууллагыг байгуулж чадавхижуулах	ХЗЯ	ХЗЯ	2013-2014	Хуульчдын холбоог байгуулна.
297.	Иргэдэд өдөр тутам үйлчилдэг нийтийн албан хаагчдыг ирээд өөрсдөө үнэгддэг тогтолцоонд оруулж, цалин хангамжийг аклын бүтээмжтэй уялдуулан тооцож, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах	ХЗЯ	ХЗЯ	2013-2016	Мэргэжлийн хуульчдын давтан сургалтын тогтолцоог бүрдүүлэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.
298.	Авлига, ашиг сонирхлын зөрчилтэй тэмцэх ажлыг эрчимжүүлж, нийтийн албаны үйл ажиллагааг иргэдэд хүнд сурталгүй, ил тод, алагчлалгүй, шударга, хүртээмжтэй болгох	ЗГХЭГ	ХЗЯ	2012-2016	Нийтийн албаны байгууллагын үйл ажиллагааны үр ашгийг үр дүнг дээшлүүлэх зорилгоор тухайн байгууллагын үзүүлж байгаа үйлчилгээний чанар, хүртээмжид иргэдийн сэтгэл ханамжид тулгуурлан аудит хийж үнэлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.
299.	Удирдлагын академийг - нийтийн албан хаагчдын хүртээлцсэн сургалтын байгууллага болгон өөрчлөх	ХЗЯ	ХЗЯ	2013	Эрүүлийн хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловруулахдаа авлига, албан тушаалын гэмт хэрэгтэй холбоотой асуудлыг тусгайлан авч үзэж, Авлигын эсрэг НҮБ-ын Конвенцид нийцүүлэн боловсруулна.
300.	Залуучуудын хөгжлийн асуудлаар үндэсний	ХАХНХЯ	ХЗЯ	2012-2016	Удирдлагын академийг төрийн бодлогыг дэрэлжүүлэх талаарх төр, засгийн бодлого, үйлдвэр, ажлааг өргөтгөх зөвлөхөвөг агаж, нийтийн албан хаагчдыг сургах даатган сургах нийтийн албаны хүний нөөцийн менежментийг боловсруулж, хүний нөөцийн менежментийг боловсруулж, сургалт зохион байгуулах чиг үүрэгтэй байгууллага болгон өөрчлөн зохион байгуулна.
					Монгол залуу хүнг Үндэсний хөтөлбөрийг
					1,000.0
					Үндэсний хөрөө

<p>301. хэмжээнд бодлого боловсруулах, түүнийг хэрэгжүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий Засгийн газрын Үндэсний хороог байгуулах</p> <p>Нийтэд тусгай үйл ажиллагааны тухай хууль батлуулах, иргэний нийгмийн байгууллагын санхүүжилтийн шинэ хувилбаруудыг бий болгох</p>	<p>1 Нийтэд тусгай үйл ажиллагааны тухай хуулийг төсөл боловсруулна.</p>	<p>ХХЯ</p>	<p>ЕТГ</p>	<p>Улсын төсөв</p>	<p>Байгуулагдаж хөнгөлбөр хэрэгжсэн байна. Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.</p>
<p>302. Төрийн зарим чиг үүргийг төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн холбоолорд шилжүүлэх аяныг бодитойгоор хэрэгжүүлэх</p>	<p>1 Төрийн зарим чиг үүргийг гүйцэтгүүлэх тухай хуулийн төсөл боловсруулна.</p>	<p>ХХЯ</p>	<p>ЕТГ</p>	<p>Улсын төсөв</p>	<p>Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.</p>
<p>303. Нийтийн эрх ашгийг төлөөлөн нэхэмжлэх эрх зүйн орныг бүрдүүлж, байгаль хамгаалал, хүүхдийн эрх, нийтийн эрүүл мэнд, нийтийн өмч, дэд бүтэцтэй холбоотой асуудлыг шүүхэд нэхэмжлэн хамгаалах стратегийн өмнөхөл, судалгаа, төлөвлөгөө, үндэслэл, хяналт, дээр судалгаа болон бусад ажиллагааныг төлөвлөж, Шинжлэх ухааны технологийн дэмжих сангийн санхүүжилтийг энэ зорилготой уядуулах</p>	<p>2 Төрийн зарим чиг үүргийг төрийн бус байгууллагад шилжүүлэхэд холбогдох хяналтын үйл ажиллагааны төсвийн зардал, өмчлөлт, өөрчлөлт оруулах Засгийн газрын агентлаг, улсын төсөвт болон аж ахуйн тооцоот, үйлдвэрийн газрыг өргөтгөл байгуулах зэрэг асуудлыг цогц байдлаар судалж шийдвэрлэнэ.</p> <p>3 Аудалтын тухай хууль, Хөрөнгийн үнэлгээний тухай хууль, Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулиудад өөрчлөлт оруулах замаар аудалтын үйл ажиллагаа, хөрөнгийн үнэлгээ хийх, тусгай зөвшөөрөл олгох болон мэргэшсэн нягтлан бодогчийн эрх олгох асуудлыг мэргэжлийн төрийн бус байгууллагад шилжүүлнэ.</p>	<p>ЗТХЭГ</p> <p>ХХЯ</p>	<p>Яам агентлаг</p> <p>ХХЯ</p>	<p>Улсын төсөв</p>	<p>Тусгай зөвшөөрөл олгох ажиллагааг ТББ-аар гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүдэг болсон байна.</p> <p>Тусгай зөвшөөрөл олгох ажиллагааг ТББ-аар гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүдэг болсон байна.</p>
<p>304. Судалгаа, төлөвлөгөө, үндэслэл, хяналт, дээр судалгаа болон бусад ажиллагааныг төлөвлөж, Шинжлэх ухааны технологийн дэмжих сангийн санхүүжилтийг энэ зорилготой уядуулах</p>	<p>1 Захирагчааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль нийтийн эрх ашгийг төлөөлөн нэхэмжлэх эрх зүйн орныг бүрдүүлэх чиглэлээр холбогдох асуудлыг шийдвэрлэх тухай хуулийн төсөл боловсруулна.</p> <p>2 Шинжлэх ухааны технологийн дэмжих санхүүжилтийг 2012-2016 онд үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ.</p>	<p>ХХЯ</p> <p>БШУЯ</p>	<p>ХХЯ</p> <p>БШУЯ</p>	<p>Улсын төсөв</p>	<p>Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.</p> <p>Хэрэг шийдвэрлэх тухай хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.</p>
<p>305. Судалгаа, төлөвлөгөө, үндэслэл, хяналт, дээр судалгаа болон бусад ажиллагааныг төлөвлөж, Шинжлэх ухааны технологийн дэмжих сангийн санхүүжилтийг энэ зорилготой уядуулах</p>	<p>2 Шинжлэх ухаан, технологийн салбарын санхүүжилтийн хуваарилалтыг шинэчлэн, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлын хөргөнгө нөөц боломж, далах, хоршик ажлын сонголттой сайжруулан, хяналт-үр дүнг шинэ шатанд гаргана.</p> <p>3 Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажилд патентийн мэдээллийг ашиглах нийтлэг журмыг тогтоож, мөрдүүлнэ.</p>	<p>БШУЯ</p> <p>ОӨГ</p> <p>БШУЯ</p>	<p>БШУЯ</p> <p>ОӨГ</p> <p>БШУЯ</p>	<p>Улсын төсөв</p> <p>0.05</p> <p>Улсын төсөв</p> <p>0.05</p>	<p>Санхүүжилтийн хуваарилалт шинэчлэгдэн, хяналт-үр дүн сайжирсан байна.</p> <p>Журмыг батлан, мөрдүүлсэн байна.</p>
<p>306. Судалгаа, төлөвлөгөө, үндэслэл, хяналт, дээр судалгаа болон бусад ажиллагааныг төлөвлөж, Шинжлэх ухааны технологийн дэмжих сангийн санхүүжилтийг энэ зорилготой уядуулах</p>	<p>4 Хангасан оюуны өмчийг бий болгоход</p>	<p>БШУЯ</p> <p>ОӨГ</p>	<p>БШУЯ</p> <p>ОӨГ</p>	<p>Улсын төсөв</p> <p>0.05</p>	<p>Тогтоолог бүрдсэн байна.</p>

305.	Салбарын мэргэшсэн хяналтын байгууллага бий болгох	1	Чиглэсэн эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлыг дэмжих тогтолцоог бүрдүүлнэ	2012-2013	ЗГХЭГ	ХЭЯ МХЕГ Холбогдох яам агентлаг	АНЗД	Улсын төсөв Гадаад Засал Тусламж	Лабораторийн хяналт сайжирсан байна.	Хууль тогтоомжийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
		2	Мэргэжлийн хяналтын байгууллагыг өөрчлөн зохион байгуулахтай холбогдуулан хяналт шалгалтын хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай төсөл боловсруулж, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2012-10-16	МХЕГ	СЯ Холбогдох яам	АНЗД	Улсын төсөв Гадаад Засал Тусламж	Лабораторийн хяналт сайжирсан байна.	Хууль тогтоомжийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
		3	Хяналт, шалгалтын зориулалттай лабораторийг материалын лаборатори болгон бэхжүүлэх арга хэмжээг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	СЯ	Яам агентлаг	АНЗД	Улсын төсөв Гадаад Засал Тусламж	Лабораторийн хяналт сайжирсан байна.	Хууль тогтоомжийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
		4	Төвсийн ерөнхийлөн захирагчийн дотоод аудитор, хяналт шалгалтын улсын байцаагчдыг сургаж, мэргэшүүлнэ.	2013-2014	Бүх яам	Агентлаг	АНЗД ТББ	Улсын төсөв Гадаад Засал Тусламж	Лабораторийн хяналт сайжирсан байна.	Хууль тогтоомжийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.
306.	Шүүхийн үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангаж, шүүхийн шийдвэр, гүйцэтгэлтэй холбоотой мэдээллийг нээлттэй болгох	1	Шүүх, шүүхийн шийдвэр, гүйцэтгэл, прокурор, Хууль зүйн яам, цагдаа, мөрдөх албаны мэдээллийн цахим сүлжээ бий болгоно.	2013-2014	ХЭЯ			300.0	Цахим сүлжээ ажиллуулж эхэлсэн байна.	
		2	Хууль зүйн нэг цонхны үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	2013-2014	ХЭЯ			300.0	Нэг цонхны үйлчилгээг нэвтрүүлсэн байна.	
307.	Шүүхийг тойргийн тогтолцоогоор шинэчлэн зохион байгуулахтай уялдуулан прокурор, өмчөөлөл, мөрдөх албаны зохион байгуулалт, үйл ажиллагааг шинэчлэх	1	Мөрдөх албыг шинээр зохион байгуулахтай холбогдуулан хуулийн төсөл боловсруулна.	2013	ХЭЯ				Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.	
		2	Эрүүлийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн төсөл боловсруулна.	2013	ХЭЯ				Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.	
		3	Хууль сахиулах үйл ажиллагааны тухай хуулийн төсөл боловсруулна.	2013	ХЭЯ				Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.	
308.	Шүүхэд мөрдөн байцаалтын шатны шүүхийн бүтцийг бий болгож, дүний эрхийн багаагааг дэвшүүлэх	1	Шүүхэд мөрдөн байцаалтын шатны шүүхийн өргөн тоог бий болгож, хүний эрхийн багаагааг дэвшүүлэх чиглэлээр холбогдох хуулийн төслийг боловсруулна.	2013	ХЭЯ				Хуулийн төслийг УИХ-д өргөн мэдүүлсэн байна.	
309.	Шүүн таслах ажиллагааг, захиргааны үйл ажиллагаанаас тусгаарлаж, шүүхийн захиргааг мэргэшүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	1	Шүүхийн захиргаа, зохион байгуулалт, үйл ажиллагаатай холбогдсон стандарт, дүрэм, журмыг батлан мөрдүүлнэ.	2013-2015	ХЭЯ	ЕТГ ШЕЗ			Стандарт, дүрэм, журмыг батлан мөрдүүлсэн байна.	

310.	Шүүх, шүүгчийн хамгаалалт, шүүгдэчийг албадан авчрах, гэрч, хохирогчийг хамгаалах, шүүх, хорихоос орон зайлсан этгээдийг эрэн суваалхлах, хуяглан хүргэх зэрэг чиг үүрэг бүхий тусгай албыг бий болгож, эрүүгийн хэргийн болон иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэлийг ялгавартай зохион байгуулах	1	Шүүх, шүүгчийн хамгаалалт, шүүгдэчийг албадан авчрах, гэрч, хохирогчийг хамгаалах, шүүх, хорихоос орон зайлсан этгээдийг эрэн суваалхлах, хуяглан хүргэх зэрэг чиг үүрэг бүхий тусгай албын тухай хуулийн төслийг боловсруулах.	2013	ХЗЯ	ШЕЗ	1,000.0	Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.
		2	Тусгай албаны бүтэц, орон тоог тогтоож, холбогдох эрхийн агуулыг боловсруулж батална.	2013-2014	ХЗЯ	ШЕЗ	100.0	Тусгай алба байгуулагдсан байна.
		3	Эрүүгийн хэргийн болон Иргэний хэргийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх чиг үүрийг шалгах, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай бичиг хуулийн төслийг боловсруулах	2013-2014	ХЗЯ		300.0	Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.
311.	Прокурорын байгууллагын хүний эрхийн болон гүйцэтгэх ажлын хяналт, процессын мэдээн шийдвэрлэх чиг үүрийг шүүхэд шилжүүлэх	1	Хүний эрхийн болон гүйцэтгэх ажлын хяналт, процессын мэдээн шийдвэрлэх чиг үүрийг шүүхэд шилжүүлэх чиглэлээр хуулийн төсөл боловсруулах.	2013	ХЗЯ			Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.
312.	Засиагааны болон эрүүгийн зөрчлийг бүртгэх нэгдсэн сан бий болгож, эрүүгийн цагдаа, хилийн алба, татаар, бусад мэргэжлийн хяналтын үйл ажиллагаанд эрсдэлийн удирдлагын менежментийг нэвтрүүлэх	1	Гэмт хэргэ, зөрчлийг бүртгэх нэгдсэн сан байгуулж, хууль сахиулах байгууллагуудын сүлжээнд холбох ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.	2013-2014	ХЗЯ		300.0	Нэгдсэн сан байгуулж, сүлжээнд холбогсон байна.
		2	Хууль сахиулах болон хяналтын байгууллагын үйл ажиллагаанд эрсдэлийн менежмент нэвтрүүлэх арга хэмжээг үе шаттайгаар авч хэрэгжүүлнэ.	2013-2014	ХЗЯ	МХЕГ	100.0	Эрсдэлийн менежментийг нэвтрүүлсэн байна.
313.	Мөрдөн байцаах, эрүүгийн цагдаагийн байгууллагын чиг үүрэг, бүтэц, зохион байгуулалтыг мөрдөх алба болгон нэгтгэн зохион байгуулж, мөрдөх албаны дэргэд шүүхийн шинжилгээний бүтцийг бий болгох	1	Мөрдөх албыг шинээр зохион байгуулна.	2013-2014	ХЗЯ			Мөрдөх албыг байгуулсан байна.
314.	Цагдаагийн байгууллагад гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх мэргэшсэн нэгж байгуулах	1	Цагдаагийн байгууллагын бүтэцд гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх мэргэшсэн нэгж байгуулах талаар гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл боловсруулах.	2013-2014	ХЗЯ		2,000.0	Хуулийн төслийг УИХ-д мэдүүлсэн байна.
315.	Цагдаагийн хэв журам сахиулах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиг үүрэг, орон нутгийн эрх мэдлийн түвшинд зохион байгуулах	1	Нийслэлийн нутаг дэвсгэрийг хэзээчлэсэн төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиг үүрэг, орон нутгийн цагдаагийн байр, цагдаагийн үхч, зэвсэгээс техникийн хамгаажийн асуудлыг үе шаттайгаар шийдвэрлэнэ.	2014	ХЗЯ	НЭД ОУБ	4.0	Үе шаттайгаар нэвтрүүлсэн байна.
		2	Нийслэл аймгийн төвүүдийг цамериын хяналтын системд үе шаттайгаар шилжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2013-2015	ХЗЯ	АНЭД ОУБ	300.0	Цамериын хяналтын системд шилжсэн байна.
		3	Орон нутаг дахь сумдын хэсгийн төлөөлөгч нарыг мэдээллийн нэгдсэн сүлжээнд холбох ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.	2013-2016	ХЗЯ	АНЭД ОУБ	150.0	Сумдын төлөөлөгч нар сүлжээнд холбогдон байна.

316.	Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслийн хувь эзэмшил, орлогыг үйл тод болгож, хэвлэлийн салбарын үйл ажиллагааг дэмжих, дээдэлжлэх, өрсөлийг хэвлэн нийтлэх эрх чөлөөг баталгаажуулах	1	Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслийн тухай хуулийн төслийг боловруулна.	2013-2014	ХЗЯ			30.0	Хуулийн төслийг УИХ-д үндэслэн мэдүүлсэн байна.
		2	Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслийг бүртгэх үйл ажиллагааг нийтэд ил тод чирэгээлгүй болгох арга хэмжээг үе шаттай авч хэрэгжүүлнэ.	2012-2014	ХЗЯ	ТББ		40.0	Бүртгэлийн үйл ажиллагаа нээлтэй түргэн шуурхай болсон байна.
317.	Шүүхийн шинэтгэлийн багц хуулиудын хэрэгжилтийг хангах техник, зохион байгуулалтын арга хэмжээг цогцоор нь төлөвлөж шийдвэрлэх	1	Шүүхийн багц хуулийн хэрэгжилтийг үе шаттайгаар зохион байгуулна.	2014-2016	ХЗЯ	ЕТТ УДШ ШЕЗ			Хууль хэрэгжж эхэлсэн байна.
		2	Эрүүгийн хууль, Эрүүгийн хэргийг хянан шийдвэрлэх тухай, Хууль сахиулах үйл ажиллагааны тухай, Мөрдөх албаны тухай, Цагдаагийн албан хаагчийн эрх зүйн байдлын тухай, Цагдаагийн байгууллагын тухай хуулиудыг хэрэгжүүлэх зорилгоор бүтэц, зохион байгуулалт, хүний нөөц, техникийн холбогдох арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2014-2016	ХЗЯ			30.000.0	Хуулиудыг хэрэгжүүлэх чиглэлээр арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.
318.	Шүүхээс гадуур хүний эрхийг хянаарлаж, эрүүгийн хэргийг байцан шалгадаг тогтолцоог халж, шүүхийн хяналтан дор эрүүгийн хэргийг хянан шийдвэрлэх тогтолцооны эрх зүйн үндсийг тогтоох	1	Шүүхийн хяналтын дор эрүүгийн хэргийг хянан шийдвэрлэх тогтолцооны эрх зүйн үндсийг тогтоох чиглэлээр хуулийн төсөл боловруулна.	2013	ХЗЯ				Хуулийн төслийг УИХ-д үндэслэн мэдүүлсэн байна.
319.	Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслийн үйл ажиллагааг дэмжих, өрсөлийг хэвлэн нийтлэх эрх чөлөөг баталгаажуулах	1	Эрүүгийн хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловруулахад хэрэгжүүлэх зорилгыг харгалзан өгөгдөлтэй ажиллах, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлд хэрэгсэлтэй ажиллах, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлд хэрэгсэлтэй ажиллах, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлд хэрэгсэлтэй ажиллах	2013	ХЗЯ				Хуулийн төслийг УИХ-д үндэслэн мэдүүлсэн байна.

ТОВЧИЛСОН НЭРИЙН ТАЙЛАЛ
(Цагаан толгойн үсгийн дарааллаар)

ЕТГ -	Ерөнхийлөгчийн Тамгын газар
ЗГХЭГ -	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар
УИХТГ -	Улсын Их Хурлын Тамгын газар
УДШ -	Улсын дээд шүүх
УЕП -	Улсын ерөнхий прокурор
ҮХЦ -	Үндсэн хуулийн цэц
ШЕЗ -	Шүүхийн ерөнхий зөвлөл

Яам

БОНХЯ -	Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн яам
БХБЯ -	Барилга, хот байгуулалтын яам
БХЯ -	Батлан хамгаалах яам
БШУЯ -	Боловсрол, шинжлэх ухааны яам
ГХЯ -	Гадаад харилцааны яам
ЗТЯ -	Зам, тээврийн яам
СЯ -	Сангийн яам
ССАЖЯ -	Соёл, спорт, аялал жуулчлалын яам
УУЯ -	Уул уурхайн яам
ҮХААЯ -	Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн яам
ХЯ -	Хөдөлмөрийн яам
ХЗЯ -	Хууль зүйн яам
ХАХНХЯ -	Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам
ЭЗХЯ -	Эдийн засгийн хөгжлийн яам
ЭХЯ -	Эрчим хүчний яам
ЭМЯ -	Эрүүл мэндийн яам

Засгийн газрын агентлаг, бусад байгууллага

АТГ -	Авлигатай тэмцэх газар
АЗД -	Аймгийн Засаг дарга
АНЗД -	Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга
ГЕГ -	Гаалийн ерөнхий газар
ДЗ -	Далайн захиргаа
ДТГ -	Дипломат төлөөлөгчийн газар
ЗГХК -	Засгийн газар хоорондын комисс
ИНЕГ -	Иргэний нисэхийн ерөнхий газар
ИТХ -	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
МТШХХГ -	Мэдээллийн технологи, шуудан, харилцаа холбооны газар
МХЕГ -	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар
НЗД -	Нийслэлийн Засаг дарга
ОБЕГ -	Онцгой байдлын ерөнхий газар
ОӨГ -	Оюуны өмчийн газар
СХЗГ -	Стандартчилал, хэмжил зүйн газар
СЗХ -	Санхүүгийн зохицуулах хороо
СӨТ -	Соёлын өвийн төв
ТЕГ -	Тагнуулын ерөнхий газар
ТГЗ -	Туул голын захиргаа
УБЕГ -	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газар
УА -	Удирдлагын академи
ҮАГ -	Үндэсний аудитын газар

ҮСХ -	Үндэсний статистикийн хороо
ХААГ -	Худалдан авах ажиллагааны газар
ХХЗХ -	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо
ХХЕГ -	Хил хамгаалах ерөнхий газар
ХЭҮК -	Хүний эрхийн үндэсний комисс
ЦЭГ -	Цөмийн энергийн газар
ШӨХТГ -	Шударга өрсөлдөөн, хэрэглэгчийн төлөө газар

Сангууд

БХС -	Байгаль хамгаалах сан
БСННС -	Барилгын салбарын норм, нормативын сан
ЗХХС -	Зэвсэгт хүчний хөгжлийн сан
ЗБДС -	Зээлийн батлан даалтын сан
ЖДҮХС -	Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан
МБСДС -	Мэргэжлийн боловсрол, сургалтыг дэмжих сан
НДС -	Нийгмийн даатгалын сан
ХЭДС -	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан
ШУТС -	Шинжлэх ухаан, технологийн сан
ЭМДС -	Эрүүл мэндийн даатгалын сан

Төрийн бус байгууллага болон бусад

ААН -	Аж ахуйн нэгж
АХБ -	Азийн хөгжлийн банк
БХИС -	Батлан хамгаалахын их сургууль
ГХО -	Гадаадын хөрөнгө оруулалт
ДБ -	Дэлхийн банк
“ДТҮ” ТӨХК -	“Дарханы төмөрлөгийн үйлдвэр” Төрийн өмчит хувьцаат компани
ЖАЙКА -	Японы олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага
ИНБ -	Иргэний нийгмийн байгууллага
ИДС -	Их, дээд сургууль
ИСХ -	Их сургуулиудын холбоо
МИУТ -	Магадлан итгэмжлэлийн үндэсний төв
МУСУТ -	Малын удмын сангийн үндэсний төв
МБОИЗ -	Монголын байгаль орчны иргэний зөвлөл
ММНБИ -	Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт
ММУИ -	Монголын мэргэшсэн үнэлгээчдийн институт
МҮМЭХ -	Монголын үндэсний мал эмнэлгийн холбоо
МҮХАҮТ -	Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим
МЭҮТ -	Мал эмнэлгийн үржлийн тасаг
МАОЭНХ -	Монголын ажил олгогч эздийн нэгдсэн холбоо
МБХ -	Монголын банкуудын холбоо
МХБ -	Монголын хөрөнгийн бирж
МУИС -	Монгол улсын их сургууль
МУЭХ -	Монголын үйлдвэрчний эвлэлүүдийн холбоо
МҮҮХХ -	Монголын үйлдвэрлэл үйлчилгээний хоршоодын холбоо
МХҮНХ -	Монголын хоршооллын үндэсний нэгдсэн холбоо
МБСҮЗ -	Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын үндэсний зөвлөл
МБСБ -	Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллага
МСС -	Мянганы сорилтын сан
НДҮЗ -	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл
НАА -	Нийтийн аж ахуйн байгууллага

НҮБ -	Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага
НҮБХХ -	Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөр
ОУБ -	Олон улсын байгууллага
СЭХҮТ -	Сэргээгдэх эрчим хүчний үндэсний төв
ТББ -	Төрийн бус байгууллага
ТХХТ -	Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл
ТЕЗ -	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
УМЭАЦТЛ -	Улсын мал эмнэлэг, ариун цэврийн төв лаборатори
ҮТА -	Үндэсний тагнуулын академи
ХНМӨСҮТ -	Хөдөлмөрийн нөхцөл, мэргэжлийн өвчин судлалын төв
ХААИС -	Хөдөө аж ахуйн их сургууль
ХБ -	Хөгжлийн банк
ХО -	Хөрөнгө оруулагч
ХХ -	Хувийн хэвшил
ХХО -	Хувийн хөрөнгө оруулалт
ХАБСТ -	Хүний аюулгүй байдлын судалгааны төв
ШУА -	Шинжлэх ухааны академи
ШУТИС -	Шинжлэх ухаан, технологийн их сургууль

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2012 оны 12 дугаар
сарын 1-ний өдөр

Дугаар 145

Улаанбаатар
хот

Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай

Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хуулийн 6.4-т заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Засгийн газрын 2007 оны 95 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан “Монгол Улсад ашиглахыг хориглосон химийн хорт болон аюултай бодисын жагсаалт”-д хавсралтад дурдсан агуулга бүхий “84-126” заалт нэмсүгэй.

2. Мөн тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Монгол Улсад ашиглахыг хязгаарласан химийн хорт болон аюултай бодисын жагсаалт”-д дор дурдсан агуулга бүхий “31” дэх заалт нэмсүгэй:

31	Цууны хүчил, >25%	Acetic acid, >25% C ₂ H ₄ O ₂	64-19-7	Арьс шир, органик будаг, хуванцар, гербицид, эм, хүнсний үйлдвэрлэлд ашиглагдана.	Онцгой хортой, идэмхий бодис
----	-------------------	---	---------	---	------------------------------

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Н.АЛТАНХУЯГ

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
НОГООН ХӨГЖЛИЙН САЙД**

С.ОЮУН

Засгийн газрын 2012 оны 145 дугаар
тогтоолын хавсралт

№	Бодисын ердийн нэр	Химийн нэр, томъёо	Олон улсын бүртгэлийн дугаар (CAS)	Хэрэглээний түгээмэл хэлбэр	Бодисын онцлог, хоруу шинж чанар
84	Эндосульфан, түүний изомерүүд	Endosulfan $C_9H_6Cl_6O_3S$ alpha-endosulfan $\alpha-C_9H_6Cl_6O_3S$ beta-endosulfan $\beta-C_9H_6Cl_6O_3S$	Endosulfan: 115-29-7 alpha-endosulfan: 959-98-8 beta-endosulfan: 33213-65-9	Инсекцид, мод нөөшлөх	Байгаль орчинд задралгүй удаан хугацаагаар хадгалагдах чадвартай. Хүний биед био хуримтлал үүсгэнэ. Хүн болон амьд организмд онцгой хортой. Хорт хавдар үүсгэнэ. Мэдрэлийн систем, үр хөврөлд хортой нөлөөтэй
85	Гексабромдифенилийн эфир Гептабромдифенилийн эфир	2,2',4,4',5,5'-Hexabromodiphenyl ether $C_{12}H_4Br_6$ 2,2',4,4',5,6'-Hexabromodiphenyl ether $C_{12}H_4Br_6$ 2,2',3,3',4,5',6'-heptabromodiphenyl ether $C_{12}H_4Br_6$ 2,2',3,4,4',5',6'-heptabromodiphenyl ether $C_{12}H_4Br_6$	2,2',4,4',5,5'-Hexabromodiphenyl ether: 68631-49-2 2,2',4,4',5,6'-Hexabromodiphenyl ether: 207122-15-4 2,2',3,3',4,5',6'-heptabromodiphenyl ether: 446255-22-7 2,2',3,4,4',5',6'-heptabromodiphenyl ether: 207122-16-5	Гал тэсвэрлэх чадварыг нэмэгдүүлэгч нэмэлт	Байгаль орчинд задралгүй удаан хугацаагаар хадгалагдах чадвартай. Хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд онцгой хортой
86	Хлордекон	Chlordecone (Kepone®, GC-1189) $C_{10}Cl_{10}O$	143-50-0	Пестицид	Байгаль орчинд задралгүй удаан хугацаагаар хадгалагдах чадвартай. Хүний биед био хуримтлал үүсгэнэ. Дотоод шүүрлийн булчирхайн үйл ажиллагааг алдагдуулна. Хорт хавдар үүсгэнэ
87	Тетрабромдифенилийн эфир Пентабромдифенилийн эфир	2,2',4,4'-tetrabromodiphenyl ether $C_{12}H_6Br_4$ 2,2',4,4',5-pentabromodiphenyl ether $C_{12}H_5Br_5$	2,2',4,4'-tetrabromodiphenyl ether: 40088-47-9 2,2',4,4',5-pentabromodiphenyl ether: 32534-81-9	Уян хатан полиуретан хөөс, цахилгаан болон электрон тоног төхөөрөмжийн хуванцар гадар зэрэгт гал тэсвэрлэх чадвар нэмэгдүүлэгч нэмэлт	Байгаль орчинд задралгүй удаан хугацаагаар хадгалагдах чадвартай. Хүний биед био хуримтлал үүсгэнэ. Хорт хавдар үүсгэнэ

88	Пентахлорбензол	Pentachlorobenzene (PeCB) C ₆ HCl ₅	608-93-5	Халаалтын шингэний зууралданги чанарыг бууруулагч, будаг зөөгч, фунгицид, гал тэсвэрлэх чадвар нэмэгдүүлэгч нэмэлт	Байгаль орчинд задралгүй удаан хугацаагаар хадгалагдах чадвартай. Хүний биед био хуримтлал үүсгэнэ. Хүн, амьтанд дунд зэргийн хортой
89	Перфтороктан сульфоны хүчил, түүний давснууд Перфтороктан сульфонил фторид	Perfluorooctane sulfonic acid and its salts C ₈ HF ₁₇ O ₂ S Perfluorooctane sulfonyl fluoride C ₈ F ₁₆ O ₂ S	Perfluorooctane sulfonic acid 1763-23-1 Perfluorooctane sulfonyl fluoride 307-35-7	Цахилгаан болон электроникийн эд анги, гал унтраагч хөөс, фото зураг, гидравлик шингэн, хивс, нэхмэл бүтээгдэхүүн, металлын өнгөлтөө	Байгаль орчинд задралгүй удаан хугацаагаар хадгалагдах чадвартай. Хүний биед био хуримтлал үүсгэнэ. Элэгний хэвийн үйл ажиллагааг алдагдуулна
90	Алахлор	Alachlor C ₁₄ H ₂₀ ClNO ₂	15972-60-8	Пестицид	Хорт хавдар үүсгэнэ
91	Алдикарб	Aldicarb C ₇ H ₁₄ N ₂ O ₂ S	116-06-3	Пестицид	Хорт хавдар үүсгэнэ
92	Трибутил цагаантурагла, түүний нэгдлүүд	Tributyl tin, its compounds Tributyltin oxide C ₂₄ H ₅₄ OSn ₂ Tributyltin benzoate C ₁₉ H ₃₂ O ₂ Sn Tributyltin chloride: C ₁₂ H ₂₇ ClSn Tributyltin fluoride: C ₁₂ H ₂₇ FSn Tributyltinlinoleate: C ₃₀ H ₅₈ O ₂ Sn Tributyltin methacrylate: C ₁₆ H ₃₂ O ₂ Sn Tributyltin naphthenate: C ₂₃ H ₃₄ O ₂ Sn	Tributyltin oxide: 56-35-9 Tributyltin benzoate: 4342-36-3 Tributyltin chloride: 1461-22-9 Tributyltin fluoride: 1983-10-4 Tributyltin linoleate: 24124-25-2 Tributyltin methacrylate: 2155-70-6 Tributyltin naphthenate: 85409-17-2	Пестицид, усан замын тээврийн хэрэгслийн замаг хаг үүсэхээс сэргийлэх будагны нэмэлт, мод хамагалах нөөшлөх	Хүний эрүүл мэнд болон байгаль орчинд хортой. Усны амьтдад удаан хугацааны туршид хоруу чанар үзүүлнэ. Хорт хавдар үүсгэнэ
93	Фтордихлорметан	HCFC-21 (CHFCl ₂) Dichlorofluoromethane	75-43-4	Хөргөлт	Озон задална
94	Фторхлорметан	HCFC-31 (CH ₂ FCl) Monochlorofluoromethane	593-70-4	Хөргөлт	Озон задална
95	Фтортетрахлорэтан	HCFC-121 (C ₂ HFCl ₄) Tetrachlorofluoroethane	354-14-3	Хөргөлт	Озон задална
96	Дифтортрихлорэтан	HCFC-122 (C ₂ HF ₂ Cl ₃) Trichlorodifluoroethane	354-21-2	Хөргөлт	Озон задална
97	Тетрафторхлорэтан	HCFC-124 (C ₂ HF ₄ Cl) Chlorotetrafluoroethane	2837-89-0	Хөргөлт	Озон задална
98	Фтортрихлорэтан	HCFC-131 (C ₂ H ₂ FCl ₃) Trichlorofluoroethane	359-28-4	Хөргөлт	Озон задална
99	Дифтордихлорэтан	HCFC-132b (C ₂ H ₂ F ₂ Cl ₂) Dichlorodifluoroethane	1649-8-7	Хөргөлт	Озон задална
100	Трифторхлорэтан	HCFC-133a (C ₂ H ₂ F ₃ Cl) Monochlorotrifluoroethane	75-88-7	Хөргөлт	Озон задална
101	Фтордихлорэтан	HCFC-141 (C ₂ H ₃ FCl ₂) Dichlorofluoroethane	430-57-9	Хөргөлт	Озон задална

102	Фтордихлорэтан	HCFC-141b CH_3CFCl_2 1,1-dichloro-1-fluoroethane	1717-0-6	Хөргөлт	Озон задална
103	Фторхлорэтан	HCFC-151 ($\text{C}_2\text{H}_4\text{FCl}$)	110587-14-9	Хөргөлт	Озон задална
104	Фторгексахлорпропан	HCFC-221 (C_3HFCl_6) Hexachlorofluoropropane	422-26-4	Хөргөлт	Озон задална
105	Дифторпентахлорпропан	HCFC-222 ($\text{C}_3\text{HF}_2\text{Cl}_5$) Pentachlorodifluoropropane	422-49-1	Хөргөлт	Озон задална
106	Трифтортетрахлорпропан	HCFC-223 ($\text{C}_3\text{HF}_3\text{Cl}_4$) Tetrachlorotrifluoropropane	422-52-6	Хөргөлт	Озон задална
107	Тетрафтортрихлорпропан	HCFC-224 ($\text{C}_3\text{HF}_4\text{Cl}_3$) Trichlorotetrafluoropropane	422-54-8	Хөргөлт	Озон задална
108	Пентафтор-дихлорпропан	$\text{C}_3\text{HF}_5\text{Cl}_2$ (HCFC -225)	127564-92-5	Хөргөлт	Озон задална
109	Пентафтор-дхлорпропан	HCFC-225ca ($\text{C}_3\text{HF}_5\text{Cl}_2$) Dichloropentafluoropropane	422-56-0	Хөргөлт	Озон задална
110	Пентафтор-дхлорпропан	HCFC-225cb ($\text{C}_3\text{HF}_5\text{Cl}_2$) Dichloropentafluoropropane	507-55-1	Хөргөлт	Озон задална
111	Гексафторхлорпропан	HCFC-226 ($\text{C}_3\text{HF}_6\text{Cl}$) Monochlorohexafluoropropane	431-87-8	Хөргөлт	Озон задална
112	Фторпентахлорпропан	HCFC-231 ($\text{C}_3\text{H}_2\text{F}_5\text{Cl}$) Pentachlorofluoropropane	421-94-3	Хөргөлт	Озон задална
113	Дифтортетрахлорпропан	HCFC-232 ($\text{C}_3\text{H}_2\text{F}_4\text{Cl}_2$) Tetrachlorodifluoropropane	460-89-9	Хөргөлт	Озон задална
114	Трифтортрихлорпропан	HCFC-233 ($\text{C}_3\text{H}_2\text{F}_3\text{Cl}_3$) Trichlorotrifluoropropane	7125-84-0	Хөргөлт	Озон задална
115	Тетрафтордихлорпропан	HCFC-234 ($\text{C}_3\text{H}_2\text{F}_4\text{Cl}_2$) Dichlorotetrafluoropropane	425-94-5	Хөргөлт	Озон задална
116	Пентафторхлорпропан	HCFC-235 ($\text{C}_3\text{H}_2\text{F}_5\text{Cl}$) Monochloropentafluoropropane	460-92-4	Хөргөлт	Озон задална
117	Фтортетрахлорпропан	HCFC-241 ($\text{C}_3\text{H}_3\text{FCl}_4$) Tetrachlorofluoropropane	666-27-3	Хөргөлт	Озон задална
118	Дифтортрихлорпропан	HCFC-242 ($\text{C}_3\text{H}_3\text{F}_2\text{Cl}_3$) Trichlorodifluoropropane	460-63-9	Хөргөлт	Озон задална
119	Трифтордихлорпропан	HCFC-243 ($\text{C}_3\text{H}_3\text{F}_3\text{Cl}_2$) Dichlorotrifluoropropane	460-69-5	Хөргөлт	Озон задална
120	Тетрафторхлорпропан	HCFC-244 ($\text{C}_3\text{H}_3\text{F}_4\text{Cl}$) Monochlorotetrafluoropropane	679-85-6	Хөргөлт	Озон задална
121	Фтортрихлорпропан	HCFC-251 ($\text{C}_3\text{H}_4\text{FCl}_3$) Monochlorotetrafluoropropane	421-41-0	Хөргөлт	Озон задална
122	Дифтордихлорпропан	HCFC-252 ($\text{C}_3\text{H}_4\text{F}_2\text{Cl}_2$) Dichlorodifluoropropane	819-00-1	Хөргөлт	Озон задална
123	Трифторхлорпропан	HCFC-253 ($\text{C}_3\text{H}_4\text{F}_3\text{Cl}$) Monochlorotrifluoropropane	460-35-5	Хөргөлт	Озон задална
124	Фтордихлорпропан	HCFC-261 ($\text{C}_3\text{H}_5\text{FCl}_2$) Dichlorofluoropropane	420-97-3	Хөргөлт	Озон задална
125	Дифторхлорпропан	HCFC-262 ($\text{C}_3\text{H}_5\text{F}_2\text{Cl}$) Monochlorodifluoropropane	421-02-03	Хөргөлт	Озон задална
126	Фторхлорпропан	HCFC-271 ($\text{C}_3\text{H}_6\text{FCl}$) Monochlorofluoropropane	430-55-7	Хөргөлт	Озон задална

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2012 оны 12 дугаар
сарын 1-ний өдөр

Дугаар 146

Улаанбаатар
хот

Төрийн байгууллагын цахим мэдээллийн санг “Үндэсний дата төв” УТҮГ-т шилжүүлэн байршуулах тухай

Улсын бүртгэлийн ерөнхий хуулийн 12.8-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Төрийн байгууллагын цахим мэдээллийн сангийн аюулгүй байдал, найдвартай ажиллагааг хангах, мэдээлэл солилцох, төрөөс иргэдэд үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбогдсон мэдээллийг шуурхай, нэг цэгээс үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор төрийн байгууллагуудад байршиж байгаа цахим бүртгэл, мэдээллийн санг “Үндэсний дата төв” УТҮГ-т шилжүүлэн байршуулсугай.

2. Төрийн байгууллагуудад байршиж байгаа цахим бүртгэл, мэдээллийн санг “Үндэсний дата төв” УТҮГ-т шилжүүлэх ажлыг тодорхой хуваарь, журам гарган зохион байгуулж хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авахыг Мэдээллийн технологи, шуудан, харилцаа холбооны газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Ц.Жадамбаа, Тагнуулын ерөнхий газрын дарга Д.Гэрэл нарт даалгасугай.

3. Тухайн төрийн байгууллагад байршиж байгаа цахим бүртгэл, мэдээллийн санг “Үндэсний дата төв” УТҮГ-т шилжүүлэх бэлтгэл ажлыг ханган уг мэдээллийн санг шилжүүлэх, баяжуулах, ашиглах талаар тус газартай зохих журмын дагуу гэрээ байгуулан хамтран ажиллахыг сайд, Засгийн газрын агентлагийн дарга, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД**

Н.АЛТАНХУЯГ

**МОНГОЛ УЛСЫН САЙД,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА**

Ч.САЙХАНБИЛЭГ

Хаяг:

“Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн редакци.
Улаанбаатар-14201, Төрийн ордон 124 тоот
И-мэйл: turin_medecelel@parliament.mn
Утас: 262420, 329612
Хэвлэлийн хуудас: 7.5
Индекс: 14003